

શ્રીમદ્ ઝવેરભાઈ ભાઈચંદ્ર ત્રથમાળા નંબર ૪ થો

શ્રીમદ્ વિજયાનંદસૂરીશ્વરજી કૃત,

શ્રી

વીશંચાનકપદ પૂજા

(જેમા પૂજા, અર્થ-નોટ, વિધિ, ચેત્યવસ્થા દેતવન,
 મહાન રંગે આંવેલ છે)

શ્રીયુત ઝવેરભાઈ ભાઈચંદ્ર ભાવનગર
નિવાસીની આયિક સહાયવડે

છપાવી પ્રગિહવર્તા,

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા-ભાવનગર.

ગ્રાં સ ૨૪૬૨ આત્મ સ ૪૦ નિઃમ મ ૧૯૯૨

મુદ્ર-શાલ ગુલામચંદ લખુભાઈ

શ્રી મહાત્મ પ્રી દીગ પ્રેમ, દણુપીઠ-ભાવનગર

શ્રી આત્માનંદ જૈન ત્રથમાળા નં ૭૦

વીશસ્થાનક પદારાધન પ્રસંગે
શ્રી તીર્થંકર પરમાત્માને પૂર્વના ત્રીજા
જન્મમાં ઉત્પન્ન થયેલો મનોરથ.

અહમેતાનતઃ કૃચ્છ્રાદ્યથાયોગં કથંચન ।

અનેનોત્તારયામીતિ વરવોધિસમન્વિતઃ ॥૧॥

તત્તત્કલ્યાણયોગેન કુર્વન્ સત્ત્વાર્થમેવ સઃ ।

તીર્થકૃત્ત્વમવાપ્નોતિ પરં સત્ત્વાર્થસાધનં ॥૨॥

“ મોહાંધકારવાળા ગહન સંસારમાંથી ઉચિત યોગોવડે
કાઠ પણ રોતે ‘હુ’ ધર્મતેજવડે પ્રાણીઓનો ઉદ્ધાર કરું ”

[સવિહ્વ કરું શાસન રસી.]

“ તે તે (વીશ પદોના આરાધનરૂપ) કલ્યાણકારી
યોગોની સાધના-પુરૂષાર્થ કરતાં કરતાં (જગતના) પ્રાણીઓને
ઉપકારક એવું તીર્થંકર પદ પ્રાપ્ત કરે છે.

[યોગખિન્દુ-શ્રીમદ્ હરિભદ્રસૂરિ]

योगाभोगानुगामीद्विजभजनजनि शारदारकितरक्तो ।
 दिग्जेताजैतृजेतामतिनुतिगतिभि पूजितो जिष्णुजिह्वे ॥
 जीयाद्यायादयात्रीखलखलदलनोलोललीलम्बलज्ज ।
 चेदारीदास्यदारी विमलमधुमद्रोहामधामप्रमत्त ॥

न्यायाभोनिधि श्रीमद् विजयानन्दसूत्रि-
(आत्मारामजी महाराज)

श्री महोदय प्रसन्न-भावनगर

નિવેદન

તીર્થંકર નામદર્મ ઉપાર્જન જ મહાન તપના આગધનથી થાય છે અને મુક્તિપ્રાપ્તિ માધ્યમ પ્રાપ્તિ જે રહે તુરંતજ થાય છે, તેને પરમાત્માએ વીશ ધ્યાનનંદ નપ હોય છે અને તે તે માટે મુખ્ય આનંદન હોવાથી ભક્તિ અને જ્ઞાનથી ભરપૂર છે તેના આગધન મહીષ પૂનર્જનોની મહાકોટીઓ ક્ષય થયા પછી જ આટલા નિકામક્રમ ઉપર આત્મા પહોંચે છે આ નીચાધ્યાનકોષમાં ગુણી અને ગુણોનો મમ નય છે

પ્રથમ આ મહાન તપના આગધન કરના માટે તેનું મધુર્જ્ઞાન હોવું જોઈએ અને તેનું જ્ઞાન થતા માટે જોઈએ તેના ગુણગતી ભાષામાં મમજ્ઞાનનાય તેના અથો પણ પ્રવૃત્ત થયા નથી, પરંતુ મક્ષિત રીતે જ્ઞાન થતા માટે જુના જુના પૂર્વાચાર્ય મહાગત્તઓએ તેના ભાવ વીર રથાન ની પૂજા બનાવી તેમાં આજ્યો છે

આ વીશ ધ્યાન ની પૂજા શ્રી નિજલક્ષ્મીસૂરીશ્વરજી તથા શ્રીમદ્દેવનિજલક્ષ્મી મહાગત્ત દેવ તથા વર્તમાન આચાર્ય શ્રી નિજ્યાનંદસૂરીશ્વરજી (શ્રી આત્માગત્ત મહાગત્તની) બનાવેલી આ નજી કૃતિઓ છે

હાલમાં ભણાતી વિવિધ વિષયો ઉપર મહાન પુરોષોએ બનાવેલી અને પૂજાઓમાં દ્રવ્યાનુયોગ ભરેલો હોવાથી, તેનું મનન કરનારને સારું જ્ઞાન પ્રાપ્ત થાય છે, તેટલું જ નહિ પરંતુ તેના ગદ્યરચના તે નજી-ગર મંગીત પ્રિય અને તેનું જ્ઞાન ધર્મગતના હોય તો તેમાં તક્ષીન થતા નજી પ્રતિનામુદેવની જેમ ભાવિ કાળમાં તીર્થંકરપણું પણ પ્રાપ્ત કરે છે આ વીશ ધ્યાનની પૂજામાં જે રથાનું કે પછી એક કે વધારે ધ્યાનનું આગધન કરનાર મહાપુરુષો તીર્થંકર નામદર્મ આવી શક્યા છે તેના અર્પે

દાખલાઓ શાસ્ત્રોમાં મોજુદ છે. એટલે પરમાત્મપદ કે તેના ગુણો વગેરે માટે બનેલી આ પૂજાઓ ભણાવનારા કે, મનન કરનારા અને તેનું જ્ઞાન ધરાવનાર સગીતના નિષ્ણાત મનુષ્યો આ કાળમાં પણ પરમાત્મ ભક્તિનો અનુપમ અને અપૂર્વ લાભ લઈ તીર્થ કર નામકર્મ ઉપાર્જી અતે મોક્ષ મહેલના અધિકારી જલદી બને છે.

અત્યાર સુધીમાં અમોએ બાર વ્રતની પૂજા, શ્રી નવાણુપ્રકારી પૂજા, શ્રી નવપદ્મની પૂજા અર્થ સાથે પ્રકટ કરેલ છે અને આ વીશ સ્થાનકની પૂજા, મૂળા અને બહુ જ સાદી અને સરલ ભાષામાં તેનું વિવેચન રહસ્ય, યત્ર અને તેના આરાધનની વિધિ વિધાન સાથે પ્રકટ થવાથી શાસ્ત્રતુ ઉડુ અને ગહન જ્ઞાન પ્રાપ્ત નહિ કરી શકનાર જિજ્ઞાસુઓ માટે જ અમારે આ પ્રયત્ન છે.

આ પૂજાનું રહસ્ય-વિવેચન લખનાર વિદ્વાન શ્રાવકચર્ય કે જેના નામની આ સીરીઝ પ્રકટ થાય છે, તેમના સુપુત્ર ભાઈ કેતેહચંદ હોવાથી પિતૃભક્તિ પણ તે રીતે તેઓ કરે છે; તેટલું જ નહિ પરતુ પોતાના સુપુત્ર હિ મતલાલના લગ્ન પ્રસંગે ભણાતા શાતિસ્નાત્ર જેવા પ્રભુ ભક્તિ મહોત્સવના માગલ્ય પ્રસંગને સાથે જોડી, તે માગલિક પ્રસંગે આ શુક્ર પ્રકટ કરવાની આ સભાને વિનંતિ કરતા તેમના પિતાની સીરીઝના ચોથા પુષ્પ તરીકે આ સભા આ ગ્રંથ પ્રકટ કરે છે.

આ સભાએ સીરીઝ-ગ્રંથમાળાની યોજનાનો ઠરાવ કરી હાથ ધરવાથી જ્ઞાન અને સાહિત્યની અભિવૃદ્ધિ ધમ્મજનાર અને પોતાના કે પોતાના આપ્તજનોના માગલ્ય ગ્રેયને માટે અનેક બંધુઓએ આવી સીરીઝો પ્રકટ કરવા સભાને પોતાની સુકૃતની લક્ષ્મીનો સદ્વ્યય કરવા ધારા પ્રમાણે અનેક રકમો આપેલ છે, જે અમારા લાઇફ મેમ્બરે અને સમાજને સુવિદિત છે. દરેક જૈન બંધુઓ અને બહેનોએ આ લાભ અવશ્ય લેવા જેવું છે.

આ ગ્રંથ સંબંધી વિશેષ વર્ણન વિવેચનકારે પોતાની પ્રસ્તાવનામાં પાછળ આપેલ છે તે વાચી જવા લલામણ છે.

ધણા પ્રયત્ને આ શ્રી નીશ ધ્યાનક પદોનો વણો જ પ્રાપ્તીન યત્ર
મેળતી તે યત્રની, તેમજ ગુરુભક્તિ માટે ગુરુમહાગત્રની છત્રી આ અથમા
આપી, આ છત્રની મુગ્ધતામા તેમજ મુદ્ધ ટાપપ, ઉંચા ડાગળ મુગ્ધોલિન
બાધન્ડોગ કરી બને રીતે અભિગ્રહિ કરનામા આવેવ છે

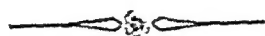
આ નીન ધ્યાનક પૂજનના મૂળ નિવેચન વિગેરેમા પ્રેમ દોષ કે
અન્ય અપનના જણાવે તો તે માટે ક્ષમા ચાહી અમેને જણાવના
નિનતિ કરીએ છીએ

આત્માનન્ધુન	}	ગાંધી વલ્લભદાસ ત્રિભુવનદાસ
મનત ૧૯૬૭		શેઠ હરજીવનદાસ દીપચ દ
માધ ની ૫ છત્રના		મેકેટરીઓ

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા તરફથી પ્રકાશિત થયેલ

શ્રી જૈન આત્માનંદ શતાબ્દિ સિરિઝ.

૧	વિતરાગ મહાદેવ સ્તોત્ર મૂળ	૦-૨-૦
૨	પ્રાકૃત વ્યાકરણ (અષ્ટમાધ્યાય મૂળ પાઠઃ)	૦-૪-૦
૩	વિતરાગ મહાદેવ સ્તોત્ર મૂળ સાથે ભાષાંતર	૦-૪-૦
૪	શ્રી વિજ્ઞાનંદસૂત્રિ (લે. રા. નુશીય)	૦-૮-૦
૫	નવસ્મરણ સ્તોત્ર સન્દોહ.	૦-૪-૦
૬	ચારિત્ર પૂર્ણાવિત્રી સંગ્રહ	૦-૨-૦

છપાતાં પુસ્તકો.

- ૧ ત્રિપદિ શલાકા પુરૂષ ચરિત્ર મૂળ દશ પર્વ સંપૂર્ણ.
- ૨ ધાતુપારાયણ.
- ૩ વૈરાગ્ય કલ્પલતા
- ૪ પ્રાકૃત વ્યાકરણ દુષિઠકા વૃત્તિ.

લખો:—

શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા
ભાવનગર.

સ્વર્ગમ્થ શ્રીયુત ગેઠ ઝવેરભાઈ ભાઈચંદ
(ભાવનગર)

દેહ માન્વ

દેહ વિલય

મ ૧૯૨૦ કાર્તિક શુક્લ ત્રયોદશી | મ ૧૯૬૭ આવણી કૃષ્ણ અષ્ટમી

આમુખ.

આ અનાદિ મમાગમા મુખ્યતાએ દરેક પ્રાણીનો કમિડ નિદામ થયેનો હોય છે મૂલ્ય નિર્ગોદથી માડીને જાલ નિર્ગોદ-પૃથ્વી-અપ-તેજસ્-નાયુ અને રત્નપતિ કાયાદિ અનેક પરિસ્થિતિઓમાથી (Sit-ness) પમાગ થઇને નિદેનેદ્રિય અને તિર્થય પચેદ્રિયાદિ અન્યથાએ ઉત્તરના પછી દુર્લભ માનવ જીવન પરંતુ આપણે આ વા છીએ આ માનવજીવનમા પણ આર્યક્ષેત્ર, પચેદ્રિય મપૂર્ણતા, મદ્યુર ગોગ અને નરતુધમની ઓળખાણ રિંગે પ્રાપ્ત કરવું અત્યંત દુર્લભ છે, આવો માનવ જન્મ પ્રાપ્ત થયા પછી મ્વગોચર પ્રશ્ન (Initiation) થાય છે કે મારું કર્મ-ય શુ છે ? શાનો તેને ઉત્તર આપે છે ? જે પરિસ્થિતિ તને ન્યાયદાગિતી પૂર્વ સયોગાનુભાગ પ્રાપ્ત થઇ છે તેને નીભારી લઇને ખદિગતભભાર (Physical expression) તથા અન ગતભભારમા સ્થિત થઇ મર્મ મન્નેગોનો તટમ્થ દષ્ટા બની જા. અને દર્શન નાન આગિના માર્ગના દિવમાનુલિનમ પ્રગતિ કર. એ પ્રગતિ એ જ માનવજીવનની માર્યકતા છે, કેમકે નિમિત્તો મુદ્દર મેળવવાથી રૂઝ પણ અવશ્ય શું ? મળે જ, તત્તરાર્યમ્તમા હોના વર્ણનશાનચારિ જાણિ મોક્ષમાર્ગ એ મુનાનુભાગ ન્યહાર અને નિગપ દષ્ટિર્નિદુધી સમ્યક્તરી પ્રાપ્તિ થયા પછીનુ નાન મુન્તિ પ્રાપ્તિને માટે ગણનીરાશુ અને છે અને તે જ્ઞાન રિગિ-ગુણ ઉત્પન્ન કરી મુક્તિના મીરા માર્ગ ઉપર પ્રાણીને મુકે છે

મુક્તિના અગો

યોગ અમખ્ય છે જિન કલા ' આ રાકય અનુભાગ મુક્તિ-કર્મથી મુક્તિ પામવાના અમખ્ય માધનો છે, પરંતુ તેમા નરપદ અને

વીશસ્થાનકા મુખ્ય છે; વીશ સ્થાનકામાં નવપદ્મો સમાવેશ થઈ જાય છે. નવપદ્મનું વિસ્તૃત સ્વરૂપ વીશ સ્થાનકા છે; તેઓમાંથી ગમે તે એક સ્થાનકનું મન વચન ક્રિયાથી એકાગ્રતાથી સંપૂર્ણ વિધિપૂર્વક આરાધન કરવાથી આત્મા તીર્થંકરનામધર્મ ઉપાર્જન કરે છે. પ્રત્યેક તીર્થંકરોએ પોતાનાથી ત્રીજા ભવમા આ વીશ સ્થાનકામાંથી કાંઈ પણ પદ્મનું અથવા એકથી માંડીને વીશ પદ્મોનું આરાધન કરે છે અને પ્રચંડ પુણ્ય ગળાથી ‘સવિ શ્રવ કર્’ શાસનરસી’ ની ભાવના અને તજજન્ય પુરુષાર્થવડે પ્રચંડ પુણ્યગળાથી તીર્થંકરનામધર્મ ઉપાર્જી એક ભવ વચ્ચે થયા પછી માનવ જન્મની પ્રાપ્તિ કરે છે; તે વખતે માનવ-જીવનમાં અક્ષૌહિક દેવો શક્તિ સંપન્ન અને છે; તેમની શક્તિઓથી આકર્ષાઈ ઇંદ્રો અને દેવો પણ તેમની સેવામાં દાબર રહે છે; મહા-ભિનિષ્ક્રમણ અવસરોચિત કરે છે અને

દોષૈરુપાત્તિવિવિધાશ્રયજાનગૈઃ ।

સ્વપ્નાન્તરેऽપિ ન કદાચિદપીક્ષિતોઽસિ ॥

એ વાક્યાનુસાર સર્વ ગુણ મંપન્ન વ્યક્તિ અને છે; ગીતાના વચનાનુસાર જન્મયોગી (Born ascetic) હોય છે; એ મહાત્માનું વચન સર્વમાન્ય સૂત્રરૂપ થઈ પડે છે. કૈવલ્ય પ્રાપ્ત થયા પછી ‘સવિ શ્રવ કર્’ શાસન રસી, એ પોતાના પૂર્વજન્મોમાં નિર્ણીત કરેલી ભાવનાનુસાર સમવસરણમાં બેસી વિશ્વજનોને પોતાના અનુભવ-સૂત્રો મંક્ષિત્રમાં સમજાવે છે અને એ સૂત્રો ભવિષ્યના પ્રાણીઓ માટે શાસ્ત્રો અને છે; જેથી પ્રાણીઓ તીર્થંકર પરમાત્માની ગેરહાજરીમાં પણ એ વાક્યોનું અવલંબન લઈ જો તે પ્રમાણે આચારમાં મુકે તો ભવસમુદ્ર તરી જાય છે અર્થાત્ શ્રી તીર્થંકરોની જેમ મુક્તિ પ્રાપ્ત કરે છે.

અનેક જન્મસિદ્ધ સંસ્કારો.

તીર્થંકરનામધર્મ તો પ્રચંડ પુણ્યનો પ્રાગ્ભાર છે, તે અગ્ધાનપણે ઉપદેશ દેવાથી વિશ્વજનોને ઉપકારક બનવાથી ભોગવાઈ જાય છે;

પરંતુ આના તીર્થ કર્મનામકર્મ ઉપાર્જન કરવામા અને અખિન વિશ્વમા અદ્ભુત અદિત્ય પ્રાપ્ત કરવામા પૂર્વજન્મોમા કેટલી સેવાઓ, મન વચન કાયાની એકાગ્રતાપૂર્વક અદ્ભુત તપશ્ચર્યાઓ અથવા બુદ્ધ પદિ-ભાષામા દાનાદિ પાગમિતાઓદ્વારા આત્મ મયમ કેટલો બધો કરવો પડે છે નેતો તીર્થ કર્મનો આત્મા જ ગણી શકે આટલા કદો મહન ની ભાવિતમાલો મવેષ્વનેકેષુ એ વાક્યાનુમાર શ્રી તીર્થ ગ્રંથાણુ પ્રાપ્ત થાય છે આ પાગમિતાઓ તે રીથ ધ્યાનશિ છે, ધ્યાનક એટલે આત્મા જે જે ધ્યાન-નિમિત્તનુ અવયવન કરી પોતાની ઉન્નતિ માધે તે

બુદ્ધપાગમિતા.

શ્રી તીર્થ કર્મના પૂર્વના ત્રીજા જન્મમા અર્હિમા, જ્ઞાન, તપશ્ચર્યા, વિશ્વને મહન ક્રમથી મુક્તિ કરાવવાની પ્રયત્ન અભિલાષા, ત્યાગ વિગેરે એવા અદ્ભુત ગુણો પ્રકટે છે કે જે ગુણો લગભગ બુદ્ધની પાગમિતાઓ માથે મગખાવી નાના આ ગુણોપરે વિશ્વમ પામેનો આત્મા ત્રીજા જન્મમા અવશ્ય તીર્થ કર્મ પ્રાપ્ત કરે છે અને અનેક પ્રાણીઓને મંત્રાગ મમુદ્રથી તારી સંસ્વાના નિમિત્તમૂલ થાય છે, પેતે ભયમમુદ્ર તરે છે અને જીવનઓને તારે છે પ્રમનોપાત્ત બુદ્ધના પૂર્વ જન્મો કે જે બોધિમત્વ તરીકે ગણાય છે તે મંમદેમા મમજવા માટે નીચેની સમીક્ષન ઉપયોગી થઈ પડશે

[બોધિમત્વ મુએષ્ બોધ્યો ' મહને જો બુદ્ધત્વ પ્રાપ્ત થવાનું છે તો માટે 'દાન રશીલ કર્મકર્મ' ધર્મના પંચીય દક્ષાતિ ઉમલ્લ અધિ દાન ' મંત્રી ૧૦ઉપેક્ષા-એ દશ પાગમિતાઓનો અભ્યાસ કરના જોઈએ, પણ એ એક જન્મમા સાધ્ય થશે ના અનેક જન્મના અભ્યાસ પડી જ આ દશ પાગમિતાઓ મને સાધ્ય થશે પરંતુ મી ન વાલો કરના ' બુદ્ધત્વ જ ' મને ત્રિપ દોરાથી આજ પડી પ્રતિજ્ઞાએ પાગમિતાઓનો જ અભ્યાસ કરીશ "]

આત્મવિકાસ અને ધ્યાન.

ભક્તિયોગ જ્ઞાનયોગ અને વૈરાગ્યયોગ અથવા દર્શનજ્ઞાનચારિત્રરૂપ ત્રિપુટી પ્રસ્તુત વીશ નિમિત્તોમાં સમાર્થ જાય છે; ડ્રવ્ય ભાવથી પ્રસ્તુત સ્થાનકોની ભક્તિ કરવાનો હોય છે; જ્ઞાનવડે વિચારણા કરી ચારિત્ર વૈયાવચ્ચ તપ સમાધિ વિગેરે પદોનો આરાધના કરી આત્મગુણોનો વિકાસ કરવાનો છે; જૈનદર્શનમાં આત્માએ સ્વપુરુષાર્થથી જ પોતાના ગુણો વિકસાવવાના છે, શ્રી તીર્થંકરો કે શાસ્ત્રો હાથોહાથ અથવા વાંચનથી જ માત્ર મુક્તિ આપી શકતા નથી. આત્મા પોતે ઉપાદાન કારણરૂપ તૈયાર ભૂમિકાવાળો હોય તો નિમિત્ત પુટાજંબન થઈ પડે છે એ મત્ય સમજી લેવાનું છે.

પિંડસ્થ, પદસ્થ, રૂપસ્થ અને રૂપાતીત એ ધ્યાનના ચાર પ્રકારો છે, પદસ્થ ધ્યાન પવિત્રપદોનું આજંબન લઈને કરી શકાય છે; મન વચન કાયાના યોગોને વીણાના તંતુઓની જેમ સ્થિર કરી પ્રત્યેક પદને આત્માના ગુણ-ગુણીરૂપ સમન્વયથી વિચારતાં પદોના ધ્યાનની સફલતા થાય છે; ધ્યાતા ધ્યેય અને ધ્યાનની એકતા થતા આત્મા અંતરાત્મ સ્વરૂપ મારફતે પરમાત્મસ્વરૂપ બની જાય છે અને સાધ્યની સિદ્ધિ કરે છે.

માત્ર શુષ્ક જ્ઞાનથી કોઈ પણ કાર્યની સિદ્ધિ થતી નથી જ્ઞાન-ક્રિયામયોં મોક્ષઃ એ વાક્યને લક્ષ્યમાં રાખી પ્રસ્તુત પદો-સ્થાનકોની વિધિપૂર્વક આરાધના કરવી જેથી બહિરાત્મસ્વરૂપ દહિંમાંથી પરમાત્મ-સ્વરૂપ થી ઉત્પન્ન કરી શકાય છે, પુરુષાર્થવગર વ્યવહારની વસ્તુ પણ ફલિત થતી નથી તો આધ્યાત્મિક સૃષ્ટિમા સિદ્ધિ શી રીતે પ્રકટે? આ બાબતને અંગે વીશ સ્થાનકની વિધિ આ બુકમાં સાથે આપેલ છે.

ગુણ-ગુણી સમન્વય.

વીશ સ્થાનકોમા ગુણ-ગુણીનો સમન્વય છે, અરિહત, સિદ્ધ, સૂરિ, સ્થવિર, પાકંક, સાધુ, તીર્થ, પ્રવચન, શ્રુત એ ગુણી છે અને જ્ઞાન, દર્શન, વિનય, ચારિત્ર, બ્રહ્મચર્ય, ક્રિયા, તપ, દાન, વૈયાવચ્ચ, સમાધિ

અને અભિનયજ્ઞાન એ ગુણો છે, પ્રવચન અથવા શ્રુતને ઉપમિતિ ભવપ્રપન્ન્યા કથામાં શ્રી મિદ્ધર્ષિગણિએ સદાગમ" ૩૫ પુરૂષ-વ્યાકૃત તરીકે કહેલું છે તે ભવનાટકની કલ્પનાના પાત્રોને અંગે લેખજનોને સમજાવ્યું આપવા માટે પાત્ર (Actor) કહેલું છે પ્રચલિત પદોમાં શાસ્ત્રમાં કેટલેક સ્થળે વૈયાકૃત્ય અને સમાધિપને બદલે ગૌતમપદ અને જિનપદ કહેવા છે, તેમજ કેટલેક સ્થળે શુભધ્યાન, મધ્યમ, આવશ્યક અને બહુશ્રુત એ પદો નેને લગતા અન્ય પદોને બદલે કહેવા છે, સર્વનું ગદ્ય અથવા જ છે અને તે ગુણ-ગુણીની અબોદ્ધતા

આધ્યાત્મિક દૃષ્ટિએ સ્થાનકો.

દ્રવ્ય ગુણ પર્યાયની દૃષ્ટિએ આત્મા એ જ અરિહત મિદ્ધ, સ્મૃતિ, સ્થવિગ, પાત્ક અને માતુ છે, કેમકે દૃષ્ટાત તરીકે અરિહતનો આત્મા પ્રથમ આપણી જેવો જ બહિર્ગત્મા હતો, પરંતુ તેમણે આત્મજન્યગ્નિ કરી આગ્રધાનિ કર્મોને પ્રત્યક્ષ મરુતથી અનગ કર્યા અને આત્મારૂપ દ્રવ્યમાં જ્ઞાન દર્શનાદિ ગુણો અગ્રુ લઘુ પર્યાય સ્વરૂપે પ્રકટાન્યા, જેથી તદ્દનુમાન વર્તન કરનાથી આપણી અને તેમની વચ્ચે ભેદનો છેદ થતા આપણે અરિહતરૂપ થઈ મક્કીએ છીએ, તેવી જ રીતે મિદ્ધ ભગવાન થવાની મત્તા આપણા આત્મામાં મમ્મહનયની અપેક્ષાએ છે, તેમના દ્રવ્ય ગુણ અને પર્યાયનુ ધ્યાન કરતા આત્મા શુભ પ્રવૃત્તિનકે સિદ્ધ થઈ શકે છે, કેમકે તે મત્તા (latent power) ન્દન કરનાની કળાની જરૂર છે, આ રીતે પચ પ્રધાન પ્રાપ્ત કરવા અને પચાચાગનુ પાલન કરનાગ સ્મૃતિ ભગવાન પાત્ક નિચાગ અને સ્થિત પગિલુમનવાળા ચ્ચરિગ, દ્વાદશાગીનુ અધ્યયન કરવા રાવના મમય ઉપાધ્યાય ભગવાન અને મત અપ્રમ તપણે ચાગિનુ પાલન કરવાનાળા માધુ ભગવાનના દ્રવ્ય ગુણ અને પર્યાયનુ ચિતન કરતા તે તે પદોનો અધિકારી ચાગિનધારી આત્મા થઈ શકે છે, આ રીતે નાન, દર્શન, વિનય, બ્રહ્મચર્ય વિગેરે આત્મગુણોનો વિકાસ, આત્મા દ્રવ્યગુણ પર્યાયના ચિતનરૂપે અનુભવી શકે છે, આત્મા પોતે દ્રવ્યરૂપ છે અને પૂર્વોક્ત જ્ઞાન દર્શનાદિ ગુણો છે જેમાં અનુક્રમે

શ્રદ્ધાબળ, જ્ઞાનબળ વિશુદ્ધાચરણબળ અને ઇન્દ્રિય અંયમબળ અથવા વિલાસો ઉપરનું અંકુશબળ આત્મા કેરવે છે, અને અનેક ગુણો પ્રકટાવતા અનંત ગુણોનો વિદાસી બને છે; મતલબ કે અંકેક ગુણથી આત્મા વિદાસ પામતાં ' જિનમ્વરૂપ થઈ જિન આરાધે તે સદી જિનવર હોવે રે ' એ શ્રીમદ્ આનંદધનજીના કથનાનુસાર સાધક આત્મા વીશપદે સાથે આત્માનો અભેદ સંબધ પ્રકટાવે છે.

પદોની વિવિધતા.

વેયાવચ્ચ ગુણ અને સમાધિગુણ એ કેવળ સેવા ધર્મ છે; સેવા-ધર્મ: પરમગહનો યોગિનામવ્યગમ્ય: એ સત્તનું સર્વાંગે પાલન થાય છે. પોતાના શરીરની દરકાર કર્યા વગર નિઃસ્વાર્થપણે મન વચન કાયાથી યોગિ જતોની, તપસ્વીની અને માંદા ગ્દાન મનુષ્યોની સેવા કરવી અને તેમને શાંતિ ઉપજાવવી એ આ ગુણોનું આરાધન છે; આવા ઉત્તમ પદોનું આરાધન કરતા તીર્થંકર નામકર્મ ઉપાર્જન થાય તેમાં આશ્ચર્ય નથી. શ્રુત, પ્રવચન અને અભિનવજ્ઞાનપદ એ જ્ઞાનની જુદી જુદી કોટિઓ છે. જિનાગમને પ્રવચન, આગમ અને ગ્રંથોને શ્રુત, અને તેથી ઉત્પન્ન થતું નવું નવું જ્ઞાન તે અભિનવ જ્ઞાન ગણવામા આવ્યું છે; અથવા પ્રવચનનો અર્થ સંધ અને જ્ઞેન શાસન પણ ગણાય છે.

પ્રસ્તુત વીશ સ્થાનકની પૂજા પ્રાચીન તરીકે શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ કૃત છે. શ્રી રૂપવિજયજી કૃત પણ છે; અને છેલ્લી શ્રીમદ્ આત્મારામજી મહારાજ કૃત છે. શ્રી વિજયલક્ષ્મીસૂરિ કૃત પૂજના અર્થ છપાયલા છે તેમાં અંદરની હકીકતોનું વિશેષ વિવેચન કરવામા આવેલું નથી વળી પ્રસ્તુત પૂજનું વસ્તુ (plot) પ્રાચીન પૂજથી શૈલિ અને રચનામાં ભિન્ન છે; જેથી પ્રસ્તુત શ્રીમદ્ આત્મારામજી મહારાજકૃત પૂજા વિશેષ વિવેચન સાથે કરવામાં આવી છે. પૂજામાં આવતી તમામ હકીકતનું લગભગ પરિશિષ્ટમા સ્પષ્ટીકરણ કરવામાં આવ્યું છે, પ્રસ્તુત પૂજામા પંજળી ભાષાના અનેક શબ્દો છે; પૂજનું રહસ્ય જે અંતર્ગત રીતે પૂં આત્મારામજી મહારાજના આશયોને જાણનાર અને લાંબા વખત સુધી તેમની સેવા કરી તેમની સમીપે રહેનાર પૂં આચાર્યશ્રી

નિજ્યનક્ષત્રસૂત્રિ ક જેમણે પોતાના અમૂલ્ય મમયનો ભોગ આપનાની
કૃપા કરાવી મોહમયી નગરીમા તેમની પાસે અર્થો નાચીને વિચારનામા
આન્યુ છે, જેથી મૂળ કર્તાના આશયને બનતા લગી ક્ષતિ પહોંચી નથી

આ અવમર્ષિણીકાળમા થયેન ચોવીશ જિનેશ્વરોએ પોતાના પૂર્વ-
લવમા આ ધ્યાનધનુ આગવન કરી જિનનામ કર્મ ઉપાર્જન કર્યું
હતુ, પહેલા અને કેરા તીર્થ કરે વીને ધ્યાનધનુ આગવન કર્યું હતુ,
અને બાકીના ત્રીશ જિનેશ્વરોએ તેમાનુ પાછપણુ એક પા આરાધી
નિજોક્ષીરથ તીર્થ કર નામકર્મ ઉપાર્જન કર્યુ હતુ, તેની જ રીતે જે
કોઈ બચ્ચાન અમૂલ્ય માનવજન્મ પામી ત્રીશ સ્થાનકતપનુ આગવન
કરે તે જિનેશ્વરપણાની અદ્ભુત લક્ષ્મી પ્રાપ્ત કરે

શ્રીમદ્ આત્માનમશ્ચ મહાગજની પત્નની બનારદ હિદુગ્તાની
ભાષા જે આપારે ગષ્ટભાષા કરવાને માટે ગષ્ટના અગ્રગણ પુરુષો
પ્રધન કરી ગયા છે તે પ્રકારની નીચત્વ ભરી (Heroic) ઓજાથી
ભાષામા કે, પરંતુ તે માટે ગગગણિણીની જમાનદ પણ પડતી
હાત તેજને આભારી છે, એમ નેચાય છે ક શ્રીમદ્ આત્માનમશ્ચ
મહાગજે આ ઉમ્તાદી મગીતની કળા (Clamart) ઉપાશ્રયની નજીકમા
પત્નમા મગીતના નિષ્ણાતનુ મહાન હતુ તેના ગાયન અને આનાપ-
મનાપ-આરોગી અરોહી માલજના ઉપગ્રથી મપાન કરી હતી, જે પ્રભુ
ભક્તિગપ પૂનઓ દ્વારા તેમણે વ્યક્ત કરી પતાની ભવિષ્યની પ્રજાને જિન-
ભક્તિ ગમમા તગ્બોળ કરાવના ઉચ્ચ નામો આપ્યો છે, એ સ્વર્ગ-
વામી પૂજ્યશ્રીની જન્મતિથિને હિમાબે શતાબ્દિ નજીકમા જ ઉજવ-
વામા આનના છે, એમની અમૂલ અને સુક્ષ્મ પીછાન ગ સુશીલે
' શ્રીમદ્ નિજમાનદ સૂત્રિ ' નામની પુસ્તિકામા અંગિગેય રીતે આપેલ
હોઈ અંગિય નિવદનમા અમો ઉનગતા નથી

અતિમ નિવેદન

પ્રસ્તુત ત્રીશધ્યાનની પૂજનની શુક્રમા ત્રીશધ્યાનધનુ મહા કે જે
બહુરા અન્ય છે તે એકાદ ધ્યાનેથી મળી જવાથી તેનો દોષ લઠ
બલોદ કરાવીને મુકલી છે, તેની અંગ વીશસ્થાનક પત્ની વ્યક્તિગત

સમજાણવાળી મૂર્તિઓ છે; જેમકે વિનયપદ છે નો ગુરૂ પાસે શિષ્યની વિનયાવનત મૂર્તિ છે; તપ પદને અંગે કાયોત્સર્ગવાળી મૂર્તિ છે; જ્ઞાન પદને અંગે શિષ્ય ગુરૂ પાસે વાંચના લે છે; વિગેરે વિગેરે.

અમોએ અમારા લઘુ અધુ ચમનલાલના લગ્ન પ્રસંગે વિ. સં. ૧૯૮૧ મા શાંતિસ્નાત્ર મહોત્સવ પ્રસંગે શ્રી યશોવિજયજી કૃત નવ-પદજી પૂજાની બુક રહસ્ય-અર્થ સાથે તૈયાર કરી શ્રી જૈન આત્માનંદ સભાની સીરીઝ તરીકે બહાર મૂકવા તેમના સેક્રેટરી સાહેબોને મુપરત કરી હતી તે રીતે પ્રસ્તુત વીશસ્થાનકની પૂજાની બુક રહસ્ય-અર્થ સાથે સીરીઝ તરીકે અમારા ત્રિં હિમ્મતલાલના માગલિક લગ્ન પ્રસંગે શ્રી શાંતિસ્નાત્ર મહોત્સવને દિને પ્રકાશિત કરાવવા પ્રસંગ પ્રાપ્ત થયો છે, તેને માટે પ્રશસ્ત આનંદ વ્યક્ત કરીએ છીએ.

ઉપસંહારમાં પ્રસ્તુત પૂજાના અર્થપ્રેરક પૂં આચાર્ય મહારાજ શ્રી વિજયવલ્લભસૂરિજીનો તથા ૨૧૦ વડીલ શ્રી કુંવરજી આણંદજીનો કે જેમણે પ્રસ્તુત અર્થ તપાસવામાં સહાય આપી છે તેમજ આ સભાના સેક્રેટરી અને અમારા મિત્ર ગાંધી વલ્લભદાસ ત્રિભુવનદાસનો કે જેમણે પ્રસ્તુત પુસ્તકનું અસલ મેટર વાચી છપાવવાને અંગે તમામ જોડવણો કરી આપી છે તેમનો સપ્રસંગ આભાર માનવા સાથે મૂળ કર્તા સ્વં શ્રીમદ્ આત્મારામજી મહારાજના આશયથી કાષ્ઠપણ અર્થમાં ફેરફાર સમજાયું-લખાયું હોય તેને માટે મિથ્યા દુષ્કૃત આપી પ્રસ્તુત આમુખ નીચેનો વીશસ્થાનક માહાત્મ્યને પ્રકટ કરતા મંગલમય શ્લોકને સાદર કરી પૂર્ણ કરવામાં આવે છે.

જિનેન્દ્રવદવીપ્રાપ્તિ-નિમિત્તં સુદૃશાં તપઃ ।

વિંશતિસ્થાનકાદ્ધ્યાનં જયતિ શ્રીજિનાગમે ॥

ૐ શાંતિઃ

શાંતિઃ

શાંતિઃ

ભાવનગર.

વીર સં. ૨૪૬૨ વિ. સં. ૧૯૯૨

માવ વદિ પંચમી

શાંતિસ્નાત્ર મહોત્સવ મંગલ તિથિ

કૃતેહચંદ્ર ઝવેરભાઈ.

वीश स्थानक पढोना वळुर्ग

१ अरिहत	५६	श्वेत
२ सिद्ध	"	लाल
३ प्रवचन	"	श्वेत
४ सृष्टि	"	पीत
५ स्वविर	"	श्याम
६ पाठक	"	नील
७ साधु	"	श्याम
८ ज्ञान	"	श्वेत
९ दर्शन	"	,
१० विनय	"	"
११ चारित्र	"	"
१२ प्रह्लादचर्य	"	"
१३ क्रिया	"	"
१४ तप	"	"
१५ दान	"	"
१६ वैयावृत्य	"	"
१७ समाधि	"	"
१८ अभिनयज्ञान	५६	"

૧૯ શ્રુત	”	”
૨૦ તીર્થ	”	”

પરિચય:—પ્રસ્તુત સ્થાનકોરૂપ પદોના વર્ણની ગણના ધ્યાન કરનાર મનુષ્યની અપેક્ષાએ કરવામાં આવી હોય તેમ લાગે છે; આત્મગુણો શુક્લધ્યાન ગમ્ય હોવાથી શ્વેત વર્ણની કલ્પના છે; અરિહત પદ શુક્લલેશ્યામય હોવાથી શ્વેત છે; કર્મરૂપ ઇધનો બળેલા હોવાથી સિદ્ધપદનો લાલ રંગ કલ્પેલો છે; પ્રખર બુદ્ધિવાદ (Rationalism) ની દૃષ્ટિએ આચાર્યપદનો રંગ પીત છે; સૂકાયલાં વનને નવપલ્લવ કરનાર મેઘની તુલ્ય ઉપાધ્યાયપદનો રંગ નીલ છે અને સાધક વ્યક્તિ તરીકે શરૂઆત હોવાથી સ્થવિર પદનો અને સાધુપદનો રંગ શ્યામ કલ્પેલો છે; ‘ મેનવીઝીબલ એન્ડ ઇન્વીઝીબલ ’ તથા ‘ થોટ ક્લૅર્સ ’ ની બે બુકો જે. પ્રા. C. IV. લેડબીટર તરફથી થ્રીઓસોફીમાં Clairvoyant (આત્મચક્ષુખમાન) જેને કહેવામાં આવેલ છે તે બુકોમાં ઉચ્ચ આત્માના વિચારોનું સ્વરૂપ લાલ તેથી જરા નીચેની કોટિનું શ્વેત-એ રીતે વિચારોના દૃષ્ટિબિંદુ (Point of view) ને અગે વર્ણન કલ્પેલું છે વિગેરે વિગેરે હકીકત છે; તે પણ પ્રસ્તુત પદોના રંગ સાથે મળતાપણું-સમન્વય બતાવે છે. બુદ્ધિ નીચેના વાક્યો:—

In examining this illustration we are at once struck by the magnificent development of the highest types of intellect, love and devotion, by the wealth of sympathy and of the highest spirituality which it displays; the outrush of the divine influence which we saw in plate XXI is enormously intensified here, for this man has become an almost perfect channel for the life and the power of the Logos. (Man visible & invisible.)

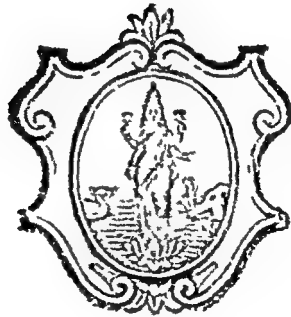
આ ઉપરથી જૈન દર્શન શબ્દોને અણુઓ તરીકે માને છે અને તે રેડીયો તથા વાયગ્વેમદ્વાગ મિદ્ધ થઈ ચુક્યું છે, તેવી રીતે જૈન દર્શન મનના વિચારોને પણ અણુઓ-માનસ વર્ગણના પુદ્ગલો-તરીકે માને છે, ગ્રાં લેકળીટર જેવા પ્રખર થીઓસાફીમટ પણ તેને મૂર્ખુ રીતે અનુમોદન આપે છે, માયન્સની વધતી જતી શોધ પ્રમાણે કદાચ મનના અણુઓ-વિચારો કે જેમા વર્ણુ ગ ધ રમ અપર્શ જૈનદર્શનના તત્વજોઓ નિવેદન કરેલ છે તેમાથી માનસ વિચારના વર્ણુનુ દર્શન ભવિષ્યમા કદાચ થાય પણ ખરૂં, જો તેમ બને તો જૈન દર્શનના સિદ્ધાંતનુ બુદ્ધી જ દિગ્ગાઓ પ્રખળ સમર્થન વધે રાકશે

ફતેહચ દ

વીશ સ્થાનક પદના આરાધનના દષ્ટાંતો.

૧ અરિહત	પદારાધનથી	દેવપાલ
૨ સિદ્ધ	"	હસ્તિપાલ નૃપતિ
૩ પ્રગ્ધન	"	મ ભવનાથ તીર્થ કરનો પ્રથમનો ત્રીજો ભવ
૪ સૂરિ	"	પુરુષોત્તમ નૃપતિ
૫ સ્થવિર	"	પશ્ચોત્તર નૃપતિ
૬ પાઠક	"	મહેદ્રપાળ નૃપતિ
૭ સાધુ	"	વીગ્ભદ્ર શ્રેષ્ઠી
૮ ઘાન	"	જયત નૃપતિ
૯ દર્શન	"	હર્ગિવિક્રમ નૃપતિ
૧૦ વિનય	"	ધનશ્રેષ્ઠી
૧૧ ચારિત્ર	"	અરુણદેવ નૃપતિ
૧૨ ગ્રાહ્યચર્ય	"	ચ દ્રવર્મા નૃપતિ

૧૩ ક્રિયા	”	હરિવાહન નૃપતિ.
૧૪ તપ	”	કનકકેતુ નૃપતિ.
૧૫ દાન	”	હરિવાહન નૃપતિ.
૧૬ વૈયાઘ્રન્ય	”	વિભૂતકેતુ.
૧૭ સમાધિ	”	પુરંદર નૃપતિ.
૧૮ અમિતવ જ્ઞાન	”	સાગરચંદ્ર શ્રેષ્ઠી.
૧૯ શ્રુત	”	રત્નચૂડ નૃપતિ.
૨૦ તીર્થ	”	મેરૂપલ નૃપતિ.

श्री वीशस्थानक पद
मंडल

प्रकाशक-श्री जैन आत्मानंद सभा,
सावनगर.

श्री वीश स्थानक तप आराधन विधि

माधु साध्वी जे એ તપ કરે તો જે પદના જેટલા શુભ હોય તેટલા લોગસ્સનો કાઉસ્સગ, તેટલા ખમાસમણ અને એ પદની વીગ નવકાગ્વાળી ગણે, ઉપગત અનકાશ મળતો હોય તો ત્રણ કાળના દેવ, પાત્ર ચક્રસ્તવ, ત્રણ ચૈત્યવદન અને આઠ મ્તુતિઓવડે વાદે

શ્વાનક શ્રાવિકા આ તપના કરનારા સવાર સાજ પ્રતિક્રમણ કરે, જે વખત પડિલેહણ કરે, ત્રિકાળ પૂજા કરે, બ્રહ્મચર્ય પાળે, અમત્ય, ચોરી, ગગદ્રેષની મદતા કરે, અને તેટલો આરભનો ત્યાગ કરે, ન અને તો ઉદ્દામીન ભાવથી, હુખા પરિણામથી પોતાનો નિભાવ કરી લે. જાકીની વિધિ કાઉસ્સગ, ખમાસમણ, દેવવદન, વીશ નવકાગ્વાળી વિગેરે ઉપર કહ્યા પ્રમાણે કરે શક્તિ હોય તો તે તપ સબધી ઉપવાસને દિવસે દેરામગ્મા પદના શુભ પ્રમાણે સાથીઆ કરી તેની ઉપર તેટલા રૂળ, નૈવેદ્ય અને દ્રવ્યાદિક ચલાવે.

એવી રીતે એક એક પદના આરાધન માટે વર્તમાન કાળાનુ-
સારે યથાશક્તિ વીશ વીશ અકૃમ, અથવા છઠ્ઠ, અથવા આયંબિલ,
નીવી કે એકાસણા કરે. એકાસણાથી ઓછો તપ કરાય નહિ.

પ્રથમ શુભ દિવસ, વાર, નક્ષત્ર, ચંદ્રબળ જોઈને ગુરૂ પાસે
વિધિ સહિત આ તપ ઉચ્ચરે અને શરૂ કરે. જઘન્ય બે મહિ-
નામાં એક ઓળી કરે, ઉત્કૃષ્ટ છ મહિનામાં એક ઓળી પૂર્ણ
કરે. છઠ્ઠ અકૃમથી કરનાર એક વર્ષમાં એક ઓળી પૂર્ણ કરે.
તપ પૂરો થાય ત્યારે ગુરૂમુખે ધારી લઈને યથાશક્તિ ઉજમણું કરે.

પ્રથમ અરિહંત પદ આરાધન વિધિ.

નવકારવાળી ઐં નમો અરિહંતાણં એ પદની વીશ ગણે.

અરિહંતપદના બાર ગુણ હોવાથી ૧૨ ખમાસમણ નીચે
પ્રમાણે ગુણ કહીને આપે.

ગુણના નામ.

૧ શ્રી અશોકવૃક્ષપ્રાતિહાર્યશોભિતાય શ્રીમદ્દર્હતે નમઃ

૨ શ્રી પંચવર્ણજલુદ્ધનપુષ્પપ્રકરપ્રાતિહાર્યશોભિતાય શ્રીમદ્દ-
ર્હતે નમઃ

૩ શ્રી અતિમધુરદ્રવ્યમાધુર્યતોડપિ મધુરતમદિવ્યધ્વનિપ્રાતિ-
હાર્યશોભિતાય શ્રીમદ્દર્હતે નમઃ

૪ શ્રી હેમરતનજડિતદણ્ડસ્થિતાત્યુજ્જવલચામરયુગલવીજિતવ્યં-
જનક્રિયાયુક્તપ્રાતિહાર્યશોભિતાય શ્રીમદ્દર્હતે નમઃ

- ૫ શ્રી સુવર્ણરત્નજડિતસદાસહચારિસિંહામનસતપ્રાતિહાર્યશોલિતાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૬ શ્રી ત્રણ્ણતરણિતેજસોઽપ્યતિલાસ્કૃતેન્નેયુક્તલામઽલપ્રાતિહાર્યશોલિતાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૭ શ્રી હન્દુભિપ્રભૃત્યનેકવાદિત્રઆકાશસ્થિતવાદનરૂપમતપ્રાતિહાર્યશોલિતાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૮ શ્રી મુક્તાન્તલગુમ્બનકચુક્તછત્રત્રયસતપ્રાતિહાર્યશોલિતાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૯ શ્રી સ્વપરાધાયનિવાઙ્ઠાતિશયધરાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૧૦ શ્રી પદ્મત્રિશદ્ધવાણીગુણયુક્તમુરાસુગદ્દેવેન્દ્રનન્દેન્દ્રાણા પૂજ્યાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૧૧ શ્રી સર્વભાષાનુગામિસદ્ભસશયોરુદ્ધવચનાતિશયાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।
- ૧૨ શ્રી લોઽવોકપ્રકાગકઠેવલજ્ઞાનરૂપજ્ઞાનાનિશયેશ્વરાય શ્રીમદ્દર્શિતે નમઃ ।

એ પ્રમાણે ખમાસમણ દર્શને પછી લગવાનની સામે અથવા ઉપાશ્રયમા મ્થાપનાજી સામે ઇરિયાવહી પડિએમી, એક લોગ-સસનો કાઉસગગ ઢરી પ્રગટ લોગમ્સ ઢહી ખમાસમણ દર્શ 'ઈચ્છાકાગેણુ સદિસહ લગવન્ ! અરિહત પદ આરાધનાર્થ કાઉસગગ ઢર ? ' એમ કહી આદેશ માગે ગુરુ બેઠા હોય તો ' કરેહ ' કહે, એટલે પોતે ' ઈચ્છ ' કહી વદણવત્તિયાએ અન્નથ્યં કહી ૨૪ અથવા ૧૨ લોગમ્સનો કાઉસગગ મૌન પછે કરે કાઉમ્સગગમા લોગમ્સ ' ચદેસુ નિમ્મલયરા ' મુખી ચિતવે પછી ' નમો અરિહંતાણુ ' કહી, કાઉસગગ પારી

પ્રગટ લોગસ સ કહે. પછી એક જમાસમણ દઇ 'વિધિ કરતાં અવિધ થઇ હોય તો મિચ્છામિ દુક્કડં' એમ કહે. ગુરૂને યોગ ન હોય તો સ્થાપનાજી સામે આદેશ માગી 'મિચ્છં' કહીને આ પ્રમાણે વિધિ કરે.

આ પદનું ધ્યાન ઉજાવવાનું વર્ણું કરવું.

આ પદની આરાધના કરવાથી દેવપાળ તીર્થ કર થયા છે.

અથ દ્વિતીય સિદ્ધપદ આરાધન વિધિ.

સિદ્ધપદના ૩૧ ગુણ હોવાથી જમાસમણ ૩૧ નીચે પ્રમાણે કહીને આપે અને ૨૦ નવકારવાળી નમો સિદ્ધાણં પદની ગણે.

- ૧ શ્રી મતિજ્ઞાનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૨ „ શ્રુતજ્ઞાનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૩ „ અવધિજ્ઞાનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૪ „ મનઃપર્યવજ્ઞાનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૫ „ કેવલજ્ઞાનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૬ „ નિદ્રાદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૭ „ નિદ્રાનિદ્રાદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૮ „ પ્રત્યલાદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૯ „ પ્રત્યલાપ્રત્યલાદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૧૦ „ થીણુદ્ધિદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૧૧ „ ચક્ષુદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ
- ૧૨ „ અચક્ષુદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમઃ

- ૧૩ „ અવધિદર્શનાવરણીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૪ „ કેવલદર્શનાવરણીયકર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૫ „ માતાવેદનીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૬ „ અસાતાવેદનીયકર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૭ „ દર્શનમોહનીયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૮ „ ચારિત્રમોહનીયકર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૧૯ „ નગ્ધાયુ કર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૦ „ તિર્યગાયુ કર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૧ „ મનુષ્યાયુ કર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૨ „ દેવાયુ કર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૩ „ શુભનામકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૪ „ અશુભનામકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૫ „ ઉચ્ચગોત્રકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૬ „ નીચગોત્રકર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૭ „ દાનાન્તરાયકર્મગહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૮ „ લાભાન્તરાયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૨૯ „ ભોગાન્તરાયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૩૦ „ ઉપભોગાન્તરાયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ
૩૧ „ વીર્યાન્તરાયકર્મરહિતાય શ્રી સિદ્ધાય નમ

આ પ્રમાણે અમાસમણ દધને પછી સિદ્ધના ૧૫ લેટ હોવાથી
૧૫ લોગસ્મનો ડાઉઅમગ્ગ કરે આ પદ્મુ ધ્યાન ચક્રાવર્ણુ કરે

આ પદની આરાધના કરવાથી હસ્તિપાળ ગત્ત તીર્થ કર
થયા છે

અથ તૃતીય પ્રવચન પદ આરાધન વિધિ.

આ પદની ર૦નવકારવાળી ઓં નમો પવચણસ્સએમ કહીને ગણે.

આ પદના ગુણુ ૧૨ અથવા ૨૭ હોવાથી ૧૨ અથવા ૨૭ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરે. ખમાસમણુ ૨૭ નીચે પ્રમાણે કહીને આપે.

- ૧ શ્રી સર્વતઃ પ્રાણાતિપાતવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨ „ સર્વતો મૃષાવાદવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૩ „ સર્વતોઽદત્તાદાનવિરતાય શ્રી પ્રવચનાય નમઃ
- ૪ „ સર્વતો મૈથુનવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૫ „ સર્વતઃ પરિગ્રહવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૬ „ દેશતઃ પ્રાણાતિપાતવિરતાય શ્રી પ્રવચનાય નમઃ
- ૭ „ દેશતો મૃષાવાદવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૮ „ દેશતોઽદત્તાદાનવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૯ „ દેશતો મૈથુનવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૦ „ દેશતઃ પરિગ્રહવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૧ „ દ્વિશિપરિમાણુત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૨ „ લોગોપલોગપરિમાણુત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૩ „ અનર્થદષ્ટવિરતાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૪ „ સામાયિકત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૫ „ દ્વિશાવકાશિકત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૬ „ પોસહોપવાસત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૭ „ અતિથિસંવિલાગત્રતયુક્તાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૧૮ „ વિધિસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ

- ૧૯ „ વર્ણકસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૦ „ લયસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૧ „ ઉત્તર્ગસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૨ „ અપનાદસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૩ „ ઉલ્લયસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૪ „ ઉદ્ગમસૂત્રાગમાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૫ „ સર્વનયમમૂલકાત્મકાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૬ „ મસલગીરચનાત્મકાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ
- ૨૭ „ ઠાકશાગગણિપિટકાય શ્રીપ્રવચનાય નમઃ

આ પદનું ધ્યાન ઉજ્જવળવર્ણે, કરવું આ પદનું ધ્યાન કરવાથી જિનદત્ત ગેઠ તીર્થ ૬૦ પદવીને પામ્યા છે

અથ ચતુર્થ આચાર્ય પદ આરાધન વિધિ.

આ પદના ૩૬ ગુણ હોવાથી કાઉત્સગ ૩૬ લોગન્સનો ૬૦૦ ૨૦ નવકારવાળી ઓં નમો જ્ઞાયરિયાણ એ પદની ગણવી ૬ ખમાસમણ ૩૬ નીચે પ્રમાણે કહીને આપવા

- ૧ શ્રી પ્રતિપગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૨ „ તેજસ્વિગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૩ „ યુગપ્રધાનાગમાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૪ „ મધુરવાક્યગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૫ „ ગમ્ભીરગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૬ „ સુખદિગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ

- ૭ „ ઉપદેશતત્પરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૮ „ અપરિસ્ત્રાવિગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૯ „ ચન્દ્રવત્સૌમ્યસ્વગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૧૦ „ વિવિધાભિગ્રહમતિધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૧૧ „ અવિકથકગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૧૨ „ અચપદગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૧૩ „ સંયમશીલગુણધરાય શ્રીઆચાર્યાય નમઃ
- ૧૪ „ પ્રશાન્તાહુદયાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૧૫ „ ક્ષમાગુણધરાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૧૬ „ માર્દવગુણધરાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૧૭ „ આર્જવગુણધરાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૧૮ „ નિર્દોષિતાગુણધરાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૧૯ „ તપોગુણયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૦ „ સંયમગુણયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૧ „ સત્યધર્મયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૨ „ શૌચગુણયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૩ „ આર્કિચન્યગુણયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૪ „ બ્રહ્મચર્યગુણયુક્તાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૫ „ અનિત્યભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૬ „ અશરણભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૭ „ સંસારભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ
- ૨૮ „ એકત્વભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમઃ

- ૨૯ „ અન્યત્વભાવનાભાવિનાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૦ „ અશ્રુચિભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૧ „ આશ્રવભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૨ „ મવરભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૩ „ નિર્જગભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૬ „ લોકસ્વભાવભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૫ „ બોધિદુર્લભભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ
૩૪ „ ધર્મમાધ્યમરિહ તદુર્લભભાવનાભાવિતાય શ્રીમદ્વાચાર્યાય નમ

આચાર્ય પદનુ ધ્યાન પીતવર્ણ કરવુ એ પદનુ ધ્યાન કરવાથી પુરુષોત્તમ ગળ તીર્થ કર થયા છે

અથ પચમ સ્થવિર પદ આરાધન વિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ઓં નમો યેરાળ આ પદ બોલીને મણવી આ પદના આરાધન માટે ૧૦ લોગસ્મને ઠાઉસગ કરવો.

આ પદના ૧૦ ખમામમણુ નીચે પ્રમાણે બોલીને આપવા —

- ૧ શ્રી લૌકિકસ્થવિદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ
૨ „ દેગમ્થવિદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ
૩ „ આમ સ્થવિરદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ
૪ „ કુલમ્થવિદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ
૫ „ લૌકિકકુલમ્થવિદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ
૬ „ લૌકિકશુરુસ્થવિદેશકાય શ્રીલોકોત્તરસ્થવિરાય નમ

- १ श्री पृथ्वीकायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 २ ,, अप्कायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ३ ,, तेजिकायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ४ ,, वायुकायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ५ ,, वनस्पतिकायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ६ ,, व्रसकायरक्षकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ७ ,, सर्वतः प्राण्णातिपातविरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ८ ,, सर्वतः मृषावाहविरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ९ ,, सर्वतोऽहन्ताहानविरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १० ,, सर्वतो भैशुनात् विरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 ११ ,, सर्वतः परिग्रहात् विरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १२ ,, सर्वतो रात्रिलोचनात् विरतेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १३ ,, क्रोधादिक्षाययत्तुष्टनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १४ ,, श्रोत्रेन्द्रियविषयनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १५ ,, अक्षुरिन्द्रियविषयनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १६ ,, घ्राण्णेन्द्रियविषयनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १७ ,, रसनेन्द्रियविषयनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १८ ,, स्पर्शनेन्द्रियविषयनिग्रहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 १९ ,, शीतादिपरिषहसहकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 २० ,, क्षमादिगुणधारकेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 २१ ,, लावविशुद्धेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः
 २२ ,, मनोयोगशुद्धेभ्यः सर्वसाधुभ्यो नमः

- ૨૩ „ વચનયોગશુદ્ધેભ્ય સર્વસાધુભ્યો નમ
૨૪ „ કાયયોગશુદ્ધેભ્ય સર્વસાધુભ્યો નમ
૨૫ „ મરણાન્તઉપસર્ગસહકેભ્ય સર્વસાધુભ્યો નમ
૨૬ „ અગોપાગસ ક્રોધનસલીનતાગુણયુક્તેભ્ય સર્વસાધુભ્યો નમઃ
૨૭ „ નિર્દોષસયમયોગયુક્તેભ્ય સર્વસાધુભ્યો નમ

આ પદનું ધ્યાન સ્થાપનર્ણવડે કરવું આરાધન કૃવાથી
શ્રી વીરભદ્ર તીર્થ કર થયા છે

અથ અષ્ટમ જ્ઞાન પદ આરાધન વિધિ

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ૐ નમો નાણસ્ત એ પદવડે
ગણવી આ પદના આરાધન માટે ૫૧ લોગમ્મનો કાઉસગ્ગ
કરવો-ખામામભણુપ૧ નીચે પ્રમાણે પદ ગોલીને આપવા.

- ૧ શ્રી સ્પર્શનેન્દ્રિયવ્યજનાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૨ „ રસનેન્દ્રિયવ્યજનાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૩ „ દ્રાણેન્દ્રિયવ્યજનાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૪ „ શ્રોત્રેન્દ્રિયવ્યજનાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૫ „ સ્પર્શનેન્દ્રિયઅર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૬ „ રમનેન્દ્રિયઅર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૭ „ દ્રાણેન્દ્રિયઅર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૮ „ ચક્ષુગિન્દ્રિયઅર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૯ „ શ્રોત્રેન્દ્રિયઅર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ
૧૦ „ મનોઽર્થાવચ્છાદાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમ

- ૧૧ " સ્પર્શનેન્દ્રિયઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૨ " રસનેન્દ્રિયઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૩ " ઘ્રાણેન્દ્રિયઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૪ " ચક્ષુરિન્દ્રિયઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૫ " શ્રોત્રેન્દ્રિયઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૬ " મનઘડાસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૭ " સ્પર્શનેન્દ્રિયઅપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૮ " રસનેન્દ્રિયઅપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૧૯ " ઘ્રાણેન્દ્રિયઅપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૦ " ચક્ષુરિન્દ્રિયાપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૧ " શ્રોત્રેન્દ્રિયાપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૨ " મનોઽપાયસમ્યગ્ શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૩ " સ્પર્શનેન્દ્રિયધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૪ " રસનેન્દ્રિયધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૫ " ઘ્રાણેન્દ્રિયધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૬ " ચક્ષુરિન્દ્રિયધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૭ " શ્રોત્રેન્દ્રિયધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૮ " મનોધારણાય શ્રીમતિજ્ઞાનાય નમઃ
 ૨૯ " અક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
 ૩૦ " અનક્ષરશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
 ૩૧ " સંજ્ઞિશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ
 ૩૨ " અસંજ્ઞિશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

- ૩૩ „ સમ્યક્શ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૪ „ મિથ્યાત્વશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૫ „ સાદિશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૬ „ અનાદિશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૭ „ સપર્યવસિતશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૮ „ અપર્યવસિતશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૩૯ „ અપર્યવસિતશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૪૦ „ ગમિકશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૪૧ „ અગમિકશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૪૨ „ અગપ્રવિષ્ટશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૪૩ „ અનગપ્રવિષ્ટશ્રીશ્રુતજ્ઞાનાય નમ
૪૪ „ આનુગમિકશ્રીઅવધિજ્ઞાનાય નમ
૪૫ „ અનાનુગમિકશ્રીઅવધિજ્ઞાનાય નમ
૪૬ „ વર્ધમાનશ્રીઅવધિજ્ઞાનાય નમ
૪૭ „ હીયમાનશ્રીઅવધિજ્ઞાનાય નમ
૪૮ „ પ્રતિપાતિશ્રી અવધિજ્ઞાનાય નમ
૪૯ „ અપ્રતિપાતિશ્રીઅવધિજ્ઞાનાય નમ
૫૦ „ ઋણુમતિશ્રીમન પર્યવજ્ઞાનાય નમ
૫૧ „ વિપુલમતિશ્રીમન પર્યવજ્ઞાનાય નમ
૫૨ „ લોકલોકપ્રકાશકશ્રીકેવલજ્ઞાનાય નમ

આ પદ્મ ધ્યાન ઉદ્ભવળવર્ણ કરવું, આ પદ્મ આરાધન કૃપાથી જય તરોળ તીર્થ કર થયા છે

અથ નવમ દર્શનપદ આરાધનવિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ૐ નમો દંનણસ્સ ઐ પદવડે ગણવી. સમક્રિતનાં ૬૭ બોલ-લેદ હોવાથી ૬૭ લોગસ્સનો કાઉસગ્ગ કરવો. જમાસમણ ૬૭ નીચે પ્રમાણે બોલીને આપવા.

૧ તત્ત્વશ્રદ્ધાનરૂપ	શ્રીસમ્યગ્દર્શનશુભધરાય નમઃ	
૨ બાહુમાનાદરૂપ	”	”
૩ કુલિગિસંગવર્જનરૂપ	”	”
૪ મિથ્યાદર્શનિસંસર્ગવર્જનરૂપ	”	”
૫ જિનાગમધ્રવણપરમમંછારૂપ	”	”
૬ ધર્મકરણે તીવ્રમંછારૂપ	”	”
૭ વૈયાવૃત્યકરણતત્પરરૂપ	”	”
૮ શ્રી અરિહંતવિનયકરણરૂપ	”	”
૯ ” સિદ્ધવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૦ ” જિનપ્રતિભાવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૧ ” શ્રુતજ્ઞાનવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૨ ” ચારિત્રધર્મવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૩ ” સાધુમુનિરાજવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૪ ” આચાર્યવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૫ ” ઉપાધ્યાયવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૬ ” પ્રવચનરૂપસંઘવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૭ ” સમ્યગ્દર્શનવિનયકરણરૂપ	”	”
૧૮ ” મનઃશુદ્ધિરૂપ	”	”

૧૯	,, વચનશુદ્ધિરૂપ	,,	,,
૨૦	,, કાયશુદ્ધિરૂપ	,,	,,
૨૧	શકાફલપ્રત્યાગરૂપ	,,	,,
૨૨	આકાશાફલપ્રત્યાગરૂપ	,,	,,
૨૩	વિચિકિત્સાફલપ્રત્યાગરૂપ	,,	,,
૨૪	મિથ્યાદ્રષ્ટિપ્રગ સાવર્જનરૂપ	,,	,,
૨૫	મિથ્યાદ્રષ્ટિસ સર્ગવર્જનરૂપ	,,	,,
૨૬	શ્રી પ્રવચન પ્રભાવક	,,	,,
૨૭	,, ધર્મકથક પ્રભાવક	,,	,,
૨૮	,, વાદિ પ્રભાવક	,,	,,
૨૯	,, નિમિત્તક પ્રભાવક	,,	,,
૩૦	,, તપસ્વી પ્રભાવક	,,	,,
૩૧	,, વિદ્યા પ્રભાવક	,,	,,
૩૨	,, મિદ્ધ પ્રભાવક	,,	,,
૩૩	,, કવિ પ્રભાવક	,,	,,
૩૪	,, ધ્યેયભૂષણધારક	,,	,,
૩૫	,, પ્રભાવનાભૂષણધારક	,,	,,
૩૬	,, ક્રિયાકુશળભૂષણધારક	,,	,,
૩૭	,, અતરગભક્તિભૂષણધારક	,,	,,
૩૮	,, તીર્થત્રેવાભૂષણધારક	,,	,,
૩૯	,, શમલક્ષણધારક	,,	,,
૪૦	,, મવેગલક્ષણધારણ	,,	,,

૪૧	,, નિર્વેદલક્ષણુધારક	,,	,,
૪૨	,, અનુકંપાલક્ષણુધારક	,,	,,
૪૩	શ્રી આસ્તિક્યતા લક્ષણુધારક શ્રી સમ્યગ્દર્શનગુણુધરાય નમઃ		
૪૪	અન્યદેવનમનત્યાગરૂપ		,,
૪૫	અન્યદર્શનિગૃહીતજ્ઞિનપ્રતિમાનમનત્યાગરૂપ		,,
૪૬	મિથ્યાદર્શનિ સહ સંલાપત્યાગરૂપ		,,
૪૭	મિથ્યાદર્શનિ સહ આલાપત્યાગરૂપ		,,
૪૮	મિથ્યાદર્શનિનાં આહારદાનત્યાગરૂપ		,,
૪૯	મિથ્યાદર્શનિનાં વારંવાર આહારાદિદાનત્યાગરૂપ		
૫૦	રાયાલિયોગેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૧	ગદાલિયોગેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૨	ગણાલિયોગેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૩	દેવાલિયોગેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૪	ગુરુનિગ્ગહેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૫	વિત્તિકાંતારેણું આગારવાન્	,,	,,
૫૬	ધર્મરૂપવૃક્ષસ્ય મૂળભૂત	,,	,,
૫૭	મોક્ષરૂપનગરસ્ય દ્વારભૂત	,,	,,
૫૮	ધર્મરૂપવાહનસ્ય પીઠભૂત	,,	,,
૫૯	વિનયાદિગુણુસ્ય આધારભૂત	,,	,,
૬૦	ધર્મરૂપઅમૃતસ્ય પાત્રભૂત	,,	,,
૬૧	રત્નત્રયીણું નિધાનભૂત	,,	,,
૬૨	અસ્તિ આત્મા-ધૃતિ નિર્ણયરૂપ	॥	,,

૬૩ નિશ્યાનિત્ય આત્મા-ધતિ નિર્ણયરૂપ	”
૬૪ જીવ કર્મણુ કર્તા-ધતિ નિર્ણયરૂપ	”
૬૫ જીવ કર્મણુ ભોક્તા-ધતિ નિર્ણયરૂપ	”
૬૬ અગ્નિ જીવસ્ય ભોક્ષ -ધતિ નિર્ણયરૂપ	”
૬૭ ભોક્ષમ્ય અગ્નિ ઉપાય -ધતિ નિર્ણયરૂપ	”

આ પદતુ ધ્યાન ઉજવણ વર્ણુ કરવુ આ પદતુ આરાધન કવચથી શ્રી હૃગિવિક્રમ ગળ તીર્થ કૃ ચયા છે

અથ દશમ વિનયપદ આરાધન વિધિ

આ પદની ૨૦ નવકાળી ૐ નમ વિનયગુણસપ્તસ્ત એ પદવડે ગણુની વિનયપદના (૫૨) પ્રકાર હોળાથી (૫૨) લોગ મ્મનો કાઉમગ્ગ કરવો ખમામમણુ નીચે પ્રમાણુ પદો કહીને (૫૨) આપવા

- ૧ ની તીર્થ કગણુ અનાશાતનારૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૨ ” તીર્થ કગણુ ભક્તિકરણુરૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૩ ” તીર્થ કરાણુ બહુમાનકરણુરૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૪ ” તીર્થ કરાણુ સ્તુતિકરણુરૂપ શ્રી વિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૫ ” સિદ્ધાના અનાશાતનારૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૬ ” સિદ્ધાના ભક્તિકરણુરૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૭ ” સિદ્ધાના સ્તુતિકગણુરૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૮ ” સિદ્ધાના બહુમાનકરણુરૂપ શ્રીવિનયગુણુપ્રાપ્તેર્યો નમ
- ૯ ” સુવિહિતયાદ્રાદિકુલ્લાના અનાગાતનારૂપ શ્રીવિનયગુણુ પ્રાપ્તેર્યો નમ

- ૧૦ „ સુવિહિતચાંદ્રાદિકુલાનાં લક્ષિતકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૧ „ સુવિહિતચાંદ્રાદિકુલાનાં બહુમાનકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૨ „ સુવિહિતચાંદ્રાદિકુલાનાં સ્તુતકિરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૩ „ કોટિકાદિગણોત્પન્ન સુવિહિતમુનીનાં અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૪ „ કોટિકાદિગણોત્પન્ન સુવિહિતમુનીનાં લક્ષિતકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૫ „ કોટિકાદિગણોત્પન્ન સુવિહિતમુનીનાં બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૬ „ કોટિકાદિગણોત્પન્ન સુવિહિતમુનીનાં સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૭ „ ચતુર્વિધસંઘસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૮ „ સમસ્તસંઘસ્ય લક્ષિતકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૧૯ „ સમસ્તસંઘસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૦ „ સમસ્તસંઘસ્યસ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૧ „ શુદ્ધાગમોક્તક્રિયાકારકસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૨ „ શુદ્ધાગમોક્તક્રિયાકારકસ્ય લક્ષિતકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ

- ૨૩ ॥ શુદ્ધાગમોક્તાક્રિયાકારકસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનય-
ગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૪ ॥ શુદ્ધાગમોક્તાક્રિયાકારકસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણ-
પ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૫ ॥ જિનોક્તાધર્મસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રા-
પ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૬ ॥ જિનોક્તાધર્મસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો
નમઃ
- ૨૭ ॥ જિનોક્તાધર્મસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રા-
પ્તેભ્યો નમઃ
- ૨૮ ॥ જિનોક્તાધર્મસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો
નમઃ
- ૨૯ ॥ જ્ઞાનગુણપ્રાપ્તસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રા-
પ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૦ ॥ જ્ઞાનગુણપ્રાપ્તસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો
નમઃ
- ૩૧ ॥ જ્ઞાનગુણપ્રાપ્તસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રા-
પ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૨ ॥ જ્ઞાનગુણપ્રાપ્તસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો
નમઃ
- ૩૩ ॥ જ્ઞાનસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૪ ॥ જ્ઞાનસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૫ ॥ જ્ઞાનસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૬ ॥ જ્ઞાનસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ

- ૩૭ શ્રીમદ્વાચાર્યસ્ય અનાશાતનારૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૮ શ્રીમદ્વાચાર્યસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૩૯ શ્રીમદ્વાચાર્યસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૦ શ્રીમદ્વાચાર્યસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૧ „ સ્થવિરમુનીનાં અનાશાતનારૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૨ „ સ્થવિરમુનીનાં ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૩ „ સ્થવિરમુનીનાં બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૪ „ સ્થવિરમુનીનાં સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૫ શ્રીમદ્બુપાધ્યાયસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૬ શ્રીમદ્બુપાધ્યાયસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૭ શ્રીમદ્બુપાધ્યાયસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૮ શ્રીમદ્બુપાધ્યાયસ્ય સ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૪૯ શ્રીમદ્ ગણાવચ્છેદકસ્ય અનાશાતનાકરણરૂપ શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૫૦ શ્રીમદ્ ગણાવચ્છેદકસ્ય ભક્તિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ
- ૫૧ શ્રીમદ્ ગણાવચ્છેદકસ્ય બહુમાનકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રાપ્તેભ્યો નમઃ

પર શ્રીમદ્ ગણુવચ્છેદકમ્ય મ્તુતિકરણતત્પર શ્રીવિનયગુણપ્રા-
પ્તેભ્યો નમઃ

આ પદનું ધ્યાન ઉન્નવળ વર્ણ કરવું આ પદનું આગધન
કરવાથી ધનગ્રેહ તીર્થ કર પદ પામ્યા છે

આ વિનયપદના પાચ, દશ, તેર, બાવન અને છાત્રક લેદ
થાય છે, તેમાથી અહીં ઉપર પ્રમાણે (પર) લેદ લખ્યા છે

અથ એકાદશ ચારિત્રપદ આગધન વિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ઓં નમો ચારિત્રસ્સ એ પદ-
વડે ગણુવી આ પદના ૭૦ લેદ હોવાથી કાઉસગ્ગ ૭૦
લોગસ્સનો કરવો આ પદના ખમાસમણ ૭૦ નીચે પ્રમાણે
બોલીને આપવા

- ૧ શ્રી સર્વત* પ્રાણાતિપાતવિરમણુવ્રતધરાય શ્રીચારિત્રાય નમઃ
- ૨ „ સર્વત મૃધાવાદવિગ્મણુવ્રતધરાય શ્રીચારિત્રાય નમઃ
- ૩ „ સર્વત અદત્તાદાનવિરમણુવ્રતધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪ „ સર્વત મૈથુનવિગ્મણુવ્રતધરાય શ્રીચારિત્રાય નમઃ
- ૫ „ સર્વત પગ્નિહુવિરમણુવ્રતધરાય શ્રીચારિત્રાય નમઃ
- ૬ „ સમ્યક્સમાગુણુધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૭ „ સમ્યગ્માર્દવગુણુધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૮ „ સમ્યગ્માર્દવગુણુધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૯ „ સમ્યગ્મુકિતગુણુધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૦ „ સમ્યક્તપગુણુધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ

- ૧૧ ,, સમ્યક્સંયમગુણધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૨ ,, સમ્યક્સત્યગુણધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૩ ,, સમ્યક્શૌચગુણધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૪ ,, સમ્યગ્અકિંચનગુણધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૫ ,, સમ્યગ્બ્રહ્મચર્યગુણધરાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૬ ,, પૃથ્વીકાયજીવરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૭ ,, અપૂકાયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૮ ,, તેજકાયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૧૯ ,, વાઙ્મયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૦ ,, વનસ્પતિકાયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૧ ,, બેઠંદ્રિયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૨ ,, તેઠંદ્રિયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૩ ,, ચૌરિંદ્રિયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૪ ,, પંચેન્દ્રિયરક્ષકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૫ ,, અજીવસંયમાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૬ ,, પ્રેક્ષાસંયમાય^૧ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૭ ,, ઉપેક્ષાસંયમાય આરંભઉત્સૂત્રભાષણત્યાગાય શ્રી ચારિ-
 ત્રાય નમઃ
 ૨૮ ,, પ્રમાર્જનસંયમાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૨૯ ,, પારિષ્ઠાપનસંયમઉપયોગયુકતાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
 ૩૦ ,, મનઃસંયમયુકતાય^૨શ્રી ચારિત્રાય નમઃ

- ૩૧ ॥ વચનમયમયુક્તાય^૧ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૩૨ ॥ મયસ્યમયમયુક્તાય^૨ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૩૩ ॥ આચાર્યમય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૩૪ ॥ ઉપાધ્યાયમય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૩૫ ॥ તપસ્વીર્યાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૩૬ ॥ લઘુગિમ્યમય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૩૭ ॥ ગ્યાનમુનેર્યાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૩૮ ॥ મધવિન્દ્ય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૩૯ ॥ નમનોત્તમેષ્ઠમામાચારિકાગ્રમ્ય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૪૦ ॥ ધમજ્ઞસામ્ય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪૧ ॥ નદાદિકુલમ્ય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૪૨ ॥ કોટિમદિગજમ્ય વૈયાવચ્ચક્રજુટપ શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪૩ ॥ શ્રીપદ્મપદ્મકલિનવસનિવાસિ શુદ્ધજ્ઞાનમયુક્તાય શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૪૪ ॥ શ્રીશુદ્ધ સ્વાનવાનોતાપવર્જકાય શ્રી જ્ઞાનમયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪૫ ॥ શ્રીભાસ્કરવર્જકાય શ્રી જ્ઞાનમયુક્તાય શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ
- ૪૬ ॥ શ્રીમદગમ્યોપાનિરીગલર્જકાય શ્રી જ્ઞાનમયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪૭ ॥ કુદરત્વિનશ્રીપુરુષક્રીડામયનવર્જકાય શ્રી જ્ઞાનમયુક્તાય શ્રી ચાન્દ્રિયાય નમઃ

- ૪૮ ,, ગૃહસ્થાશ્રમે શ્રીસંગમીડાવિલાસમરણુવર્જકાય શ્રી પ્રજ્ઞ-
વ્રતયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૪૯ .. સરસઆહારવર્જકાય શ્રી પ્રજ્ઞવ્રતયુક્તાય શ્રી ચારિ-
ત્રાય નમઃ
- ૫૦ ,, અનિમાત્રાહારવર્જકાય શ્રી પ્રજ્ઞવ્રતયુક્તાય શ્રી ચારિ-
ત્રાય નમઃ
- ૫૧ ,, વિભૂષણાદિશરીરશોભાવર્જકાય શ્રી પ્રજ્ઞવ્રતયુક્તાય શ્રી
ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૨ શ્રી સમ્યક્ જ્ઞાનશુભયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૩ ,, સમ્યગ્ દર્શનસહિતાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૪ ,, સમ્યક્ ચારિત્રશુભયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૫ ,, અણુસણુતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૬ ,, ઊણાદરીતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૭ ,, વૃત્તિસંયોગઅભિગ્રહધારકતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૮ ,, રસત્યાગરૂપતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૫૯ ,, લોચાદિકાયકલેશસહનરૂપતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૦ ,, સંતીનતા ઇન્દ્રિયવશ્યકારકાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૧ ,, પ્રાયશ્ચિત્તગ્રહણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૨ ,, વિનયકરણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૩ ,, વૈયાવચ્ચકરણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૪ ,, સ્વાધ્યાયકરણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૫ ,, શુભધ્યાનકરણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ
- ૬૬ ,, કાર્યોત્સર્ગકરણરૂપ અભ્યંતરતપયુક્તાય શ્રી ચારિત્રાય નમઃ

- ૬૭ ,, કોપ-યક-નાય શ્રી આત્રિનાય નમ
૬૮ ,, માન-યક-નાય શ્રી આત્રિનાય નમ
૬૯ ,, આયા-યક-નાય શ્રી આત્રિનાય નમ
૭૦ ,, લોખ-યક-નાય શ્રી આત્રિનાય નમ

આ પદનું ધ્યાન ઉન્નતવગ વર્ણે કવુ આ પદના આગ
ધનથી શ્રી વરુણદેવ તીર્થ ક- થયા છે

અથ દ્વાદશ અભિજતધારી પદ આગંધનવિધિ,

આ પાની ૨૦ નાખ-શાળી ઐ નમો વનવનવાનિ
પાડે જાણી આ પદના આગંધનમાટે દાઉમગ ૧૮ લોખ-સુનો
ક-ના ખમામ ૧૭ ૧૮ નીંડ પ્રમાણે જોવીને આપના

- ૧ મનના ઐદાનિવિધાય અનેવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૨ મનમા ઐદાનિવિધાય અમેવાવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૩ મનમા ઐદાનિવિધાય અનનુમેદનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૪ વચમા ઐદાનિવિધાય અનેવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૫ વચમા ઐદાનિવિધાય અનેવાવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૬ વચમા ઐદાનિવિધાય અનનુમેદનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૭ કાયેન ઐદાનિવિધાય અનેવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૮ કાયેન ઐદાનિવિધાય અમેવાવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૯ કાયેન ઐદાનિવિધાય અનનુમેદનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૧૦ મનકા વૈદિકવિધાય અનેવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ
- ૧૧ મનમા વૈદિકવિધાય અમેવાવનકપ શ્રી પ્રજાનાનિકયો નમ

- ૧૨ મનસા વૈક્રિયવિષય અનનુમોદનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદચરિત્ર્યો નમઃ
 ૧૩ વચસા વૈક્રિયવિષય અસેવનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદવ્રતધારકેત્યો નમઃ
 ૧૪ વચસા વૈક્રિયવિષય અસેવાવનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદવ્રતધારકેત્યો નમઃ
 ૧૫ વચસા વૈક્રિયવિષય અનનુમોદનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદવ્રતધારકેત્યો નમઃ
 ૧૬ કાચેન વૈક્રિયવિષય અસેવાવનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદચર્યધરાય નમઃ
 ૧૭ કાચેન વૈક્રિયવિષય અસેવાવનરૂપ શ્રી પ્રહ્લાદચર્યધરાય નમઃ
 ૧૮ કાચેન વૈક્રિયવિષય અનનુમોદનરૂપ પ્રહ્લાદચર્યધરાય નમઃ

આ પદના આરાધનથી ચંદ્રવર્મારાજ તીર્થંકરપદને પામ્યા છે.

અથ ત્રયોદશ ક્રિયાપદ આરાધનવિધિ.

આ પદની નવકારવાળી ૨૦ ઓં નમો કિરિયાણં એ પદવડે ગણુવી, આ પદના આરાધન માટે કાઉસગ્ગ ૨૫ લોગસ્સનો કરવો. ળમાસમણ ૨૫ નીચે પ્રમાણેના શબ્દો બોલીને આપવા.

- ૧ અશુદ્ધકાયિકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૨ અધિકરણુકી ક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૩ પરિતાપકી ક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૪ પ્રાણાતિપાતકી ક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૫ આરંભિકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૬ પરિગ્રહકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૭ માયાપ્રત્યયિકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૮ મિથ્યાદર્શનપ્રત્યયિકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ
- ૯ અપરચ્છાણુકીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાગુણુવતે નમઃ

- ૧૦ દ્વિતીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૧ ત્ર્યુતીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૨ પ્રાતીત્યક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૩ સામતોપનિષાતક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમઃ
- ૧૪ નૈરુદ્ધિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૫ સ્વહસ્તક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૬ આભુવલ્લિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૭ વિદારણક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૧૮ અનાભોગપ્રત્યયિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ.
- ૧૯ અભુવકખપ્રત્યયિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમઃ
- ૨૦ આજ્ઞાપનપ્રત્યયિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ.
- ૨૧ પ્રયોગિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૨૨ મામુદાયિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રીક્રિયાશુભવતે નમ
- ૨૩ પ્રેમક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રી ક્રિયાશુભવતે નમ
- ૨૪ દેવક્રીક્રિયાપ્રવર્તનરહિતાય શ્રી ક્રિયાશુભવતે નમ
- ૨૫ ધૃગ્વિયાપયિક્રીક્રિયાપ્રવર્તનશુદ્ધાય શ્રી મહાશુનયે નમ

આ પદ્મ આરાધન કરવાથી હૃદયવાહન ગત તીર્થ કર-
પામ્યા છે

અથ ચતુર્દશ તપપદ આરાધન વિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ઓં નમો તવસ્સ ઓ પદવડે ગણવી. આ પદના આરાધનનો કાઉસસગ્ગ ૧૨ લોગસસનો કરવો. આ પદના ખમાસમાણ ૧૨ નીચે પ્રમાણે ખોલીને આપવા.

- ૧ શ્રી અણુસણાલિધતપયુક્તાય શ્રી બાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૨ ,, ઊનોદરીતપયુક્તાય શ્રી બાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૩ ,, વૃત્તિસંક્ષેપઅનેકવિધઅભિગ્રહધરાય શ્રી બાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૪ ,, રસત્યાગરૂપતપયુક્તાય શ્રી બાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૫ ,, કાયકલેશલોચાદિકષ્ટસહકાય શ્રીબાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૬ ,, સંલીનતાશરીરસંકોચકાય શ્રી બાહ્યતપગુણાય નમઃ
- ૭ ,, પ્રાર્થાશ્ચિત્તગ્રાહકાય શ્રી અભ્યંતરતપગુણાય નમઃ
- ૮ ,, વિનયગુણયુક્તાય શ્રી અભ્યંતરતપગુણાય નમઃ
- ૯ ,, વૈયાવચ્ચગુણયુક્તાય શ્રી અભ્યંતરતપગુણાય નમઃ
- ૧૦ ,, સજ્જાધ્યાનયુક્તાય શ્રીઅભ્યંતરતપગુણાય નમઃ
- ૧૧ ,, આત્મધ્યાનરૂપ શ્રીઅભ્યંતરતપગુણાય નમઃ
- ૧૨ ,, કાઉસસગ્ગરૂપ શ્રીઅભ્યંતરતપગુણાય નમઃ

આ પદનું ધ્યાન ઉજ્જવળ વર્ણ કરવું. આ પદનું આરાધન કરવાથી કેનકેતુ રાજ તીર્થ કર થયા છે.

અથ પચદશ ગોયમપદ આરાધન વિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ઓં નમો ગોયમસ્ત એ પદ-
વડે ગણવી આ પદના આરાધનનો દાહિમ્સગ્ગ ૧૧ લોગસ્ત્રનો
કરવો આ પદના ખમામમણુ ૧૭ નીચે પ્રમાણે બોલીને આપવા

- ૧ ઓં હ્રીં શ્રી ગૌતમ ગણુધગય નમ
- ૨ ઓં હ્રીં „ અગ્નિભૂતિ ગણુધગય નમ
- ૩ ઓં હ્રીં „ વાયુભૂતિ ગણુધરાય મન
- ૪ ઓં હ્રીં „ વ્યક્તમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૫ ઓં હ્રીં „ મુધર્મમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૬ ઓં હ્રીં „ મહિનસ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૭ ઓં હ્રીં „ મૌર્યપુત્રમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૮ ઓં હ્રીં „ અકપિનમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૯ ઓં હ્રીં „ અચક્ષત્રાતૃમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૧૦ ઓં હ્રીં „ મેનાર્યમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૧૧ ઓં હ્રીં „ પ્રભાસમ્વામિ ગણુધગય નમ
- ૧૨ ઓં હ્રીં „ ચતુર્વિંશતિ તીર્થ કરાણાં ચતુર્દશશનદ્રિપચા
શઃ ગણુધગયે નમ

આ પદનુ આરાધન કરવાથી હાલિવાહન રાત્ર તીર્થ કર-
પદવી પામ્યા છે

- ૧૨ „ મનોશુષ્કિયુક્તાય શ્રીસંયમધરાય નમઃ
 ૧૩ „ વચનશુષ્કિયુક્તાય શ્રીસંયમધરાય નમઃ
 ૧૪ „ કાયશુષ્કિયુક્તાય શ્રીસંયમધરાય નમઃ
 ૧૫ „ મનોદંડરહિતાય શ્રીસંયમરહિતાય નમઃ
 ૧૬ „ વચનદંડરહિતાય શ્રીસંયમધરાય નમઃ
 ૧૭ „ કાયદંડરહિતાય શ્રીસંયમધરાય નમઃ

આ પદનું આરાધન કરવાથી પુરંદરરાજ તીર્થંકર થયા છે.

૧૮ અથ અષ્ટાદશ અભિનવજ્ઞાનપદ આરાધન વિધિ.

આ પદની ૨૦ નવકારવાળી ઐ નમો અભિનવનાણસ્ત એ પદવડે ગણવી. આ પદના આરાધનનો કાઉત્સગ્ગ ૫ અથવા ૫૧ લોગસ્સનો કરવો. આ પદના યમાસમણ ૫૧ નીચે પ્રમાણે બોલીને આપવા.

૧ શ્રી આચારંગસૂત્ર	શ્રુતજ્ઞાનાય	નમઃ
૨ „ સૂઅગડાંગસૂત્ર	„	„
૩ „ સ્થાનાંગસૂત્ર	„	„
૪ „ સમવાયાંગસૂત્ર	„	„
૫ „ ભગવતીસૂત્ર	„	„
૬ „ જ્ઞાતાધર્મકથાંગ સૂત્ર	„	„
૭ „ ઉપાસકદશાંગસૂત્ર	„	„
૮ „ અંતગડદશાંગ સૂત્ર	„	„
૯ „ અનુત્તરોપવાઈઅંગસૂત્ર	„	„

૧૦	પ્રશ્નવ્યાકરણાગમૂત્ર	॥	”
૧૧	નિપાટાગમૂત્ર	”	”
૧૨	ઉનાઈઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૩	નયપમેળીઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૪	શ્રવાભિગમઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૫	પદાભિગમઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૬	જુહીવપનતિઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૭	ચંદ્રપત્તિઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૮	મૂળપત્તિઉપાગમૂત્ર	”	”
૧૯	નિરિયાવલિઉપાગમૂત્ર	”	”
૨૦	પુરિદ્યાઈઉપાગમૂત્ર	”	”
૨૧	પુરિદ્યાલિયાઉપાગમૂત્ર	”	”
૨૨	દિપિયાઉપાગમૂત્ર	”	”
૨૩	વન્દિદમાઉપાગમૂત્ર	”	”
૨૪	ચંદ્રમંદુપયનામૂત્ર	”	”
૨૫	આઉપચંદ્રમાલુપયનામૂત્ર	”	”
૨૬	મદાપચંદ્રમાલુપયનામૂત્ર	”	”
૨૭	ભત્તપચિનાપયનામૂત્ર	”	”
૨૮	તદુલનિયાલિપયનામૂત્ર	”	”
૨૯	ચંદ્રાનિયપયનામૂત્ર	”	”
૩૦	ગણિવિજયપયનામૂત્ર	”	”
૩૧	મંદુપચિનાપયનામૂત્ર	”	”

૩૨	,, સંધારાપયનાસૂત્ર	,,	,,
૩૩	,, દેવેન્દ્રસ્તવપયનાસૂત્ર	,,	,,
૩૪	,, દશવૈકાલિકમૂલસૂત્ર	,,	,,
૩૫	,, આવશ્યકમૂલસૂત્ર	,,	,,
૩૬	,, પિંડનિર્ચુજિતમૂલસૂત્ર	,,	,,
૩૭	,, ઉત્તરાધ્યયનમૂલસૂત્ર	,,	,,
૩૮	,, નિશીઘછેદસૂત્ર	,,	,,
૩૯	,, ગૃહકરકરકરકરકરકર	,,	,,
૪૦	,, વ્યવહારકરકરકરકર	,,	,,
૪૧	,, પંચકરકરકરકરકર	,,	,,
૪૨	,, છતકરકરકરકરકર	,,	,,
૪૩	,, મહાનિશીઘછેદસૂત્ર	,,	,,
૪૪	,, નદીસૂત્ર	,,	,,
૪૪	,, અનુયોગદ્વાર સૂત્ર	,,	,,

૪૬ સ્યાદસ્તિભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૭ સ્યાદનાસ્તિભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૮ સ્યાદસ્તિનાસ્તિભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૪૯ સ્યાદસ્તિઅવક્તવ્યભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૫૦ સ્યાદનાસ્તિઅવક્તવ્યભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

૫૧ સ્યાદસ્તિનાસ્તિઅવક્તવ્યભંગપ્રરૂપકાય સ્યાદ્વાદશ્રુતજ્ઞાનાય નમઃ

આ પદના આરાધનથી સાગરચંદ્ર તીર્થંકર પદ પામેલ છે.

૧૯ અથ એકોનવિ શતિતમ શ્રુતપદ આગધનવિધિ.

આ પદની વીશ નવકાગ્વાળી હં નમો સુઅસ્સ એ પદ-
વટે ગાજીવી

આ પદના આગધન માટે ૭૦ લોગદસનો કાઉન્સગ કગ્વે
આ પદના ખમામભુ ૨૦ નીચે પ્રમાણે જોડીને આપવા

- ૧ શ્રી પર્યાયશ્રુતનાનાય નમ
- ૨ „ પર્યાયમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૩ „ અક્ષરશ્રુતનાનાય નમ
- ૪ „ અક્ષરમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૫ „ પદશ્રુતનાનાય નમ
- ૬ „ પદમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૭ „ મધાનશ્રુતનાનાય નમ
- ૮ „ મધાનમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૯ „ પ્રતિપત્તિશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૦ „ પ્રતિપત્તિમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૧ „ અનુયોગશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૨ „ અનુયોગમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૩ „ પાદુક પાદુકશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૪ „ પાદુકપાદુકનમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૫ „ પાદુકશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૬ „ પાદુકમમામશ્રુતનાનાય નમ
- ૧૭ „ વન્નુદ્યનનાનાય નમ

- ૨૬ દ્રવ્યશ્વેત્રકાલભાવૈઃ લોકવિરુદ્ધ ધર્મવિરુદ્ધવર્જનરૂપ શ્રી દેશ-
વિરતિરૂપ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૨૭ મલિનકિલ્લપ્રકૂરતાદોષરહિત સદયમનોરૂપ શ્રી દેશવિરતિ-
રૂપ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૨૮ ઇંદુપરલોકાપાયદાયક રાગ, દ્રેષ, શોક, જન્મ, જરા, મરણ
દુર્ગતિપાતનરૂપ અડસઠ લૌકિક તીર્થવર્જક શ્રી દેશવિરતિ-
રૂપ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૨૯ સર્વજનાવંચક વિશ્વસનીય પ્રશંસનીય ભાવૈકસર્વજનધર્મો-
દમકારી દેશવિરતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૦ સ્વકાર્યગૌણગુણક પરકાર્યમુખ્યકર સાધક સર્વજનઉપાદેય-
વચનરૂપ દાક્ષિણ્યવાન્ દેશવિરતિ શ્રીતીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૧ યાથાતથ્યધર્મજ્ઞાપક પરવિષયઅદ્રેષપ્રકૃતિ અનર્થવર્જક
સૌમ્યરૂપ દૃષ્ટિમધ્યસ્થ દેશવિરતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૨ શ્રી ધર્મતત્ત્વજ્ઞાપક શુભકથાકથક વિવેકગુણોદીપક અશુભ-
કથાવર્જક દેશવિરતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૩ શ્રી આત્મધર્મશીલ પરિવારકુટુંબઅનુકૂલ વિઘ્નરહિત ધર્મ-
સાધને સાહાય્યકારિ સુપક્ષી દેશવિરતિ શ્રીતીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૪ અતીતાનાગતવર્તમાનહેતુ કારણકાર્યદર્શી સર્વથા સ્વહિત-
કાર્યકરણરૂપ દીર્ઘદર્શી દેશવિરતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૫ સર્વપદાર્થગુણદોષજ્ઞાયક સુસંગી વિશેષજ્ઞ દેશવિરતિ શ્રી
તીર્થગુણાય નમઃ
- ૩૬ વૃદ્ધપરંપરાજ્ઞાયક સુસંગતિરૂપ વૃદ્ધાનુગામી દેશવિરતિ શ્રી
તીર્થગુણાય નમઃ

૩૭ સર્વગુણમૂલ રત્નત્રયી તત્ત્વત્રયશુદ્ધિપ્રાપક વિનયરૂપ દેશ-
' વિગતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ

૩૮ શ્રી ધર્માચાર્યમ્ય બહુમાનકર્તા અત્પ્રમપિ ઉપકારકારિણ્યો
અવિભાગક પરોપકારઠરણુતત્પર કૃતજ મહાપગહિતોપદેશ-
કલ્પશીલ દેગવિગતિ શ્રી તીર્થગુણાય નમઃ

શ્રી વીશસ્થાનકના આરાધન કરનારે દરેક પદના
આરાધન વખતે અમુક લોગમ્સનો કાઉસગ્ગ કર-
વાના સબધમા જે વિકટપો છે તે નીચે પ્રમાણે.

૧ અરિહુતપદના આગધનમા ૨૪ લોગમ્સનો અથવા ૧૨
લોગમ્સનો કરવો

૨ મિદ્ધપદના આરાધનમા ૧૫-૩૧ કે ૫૮ નો કરવો

૩ પ્રવચનપદના આગધનમા ૪૫-૧૨-૬-૭ કે ૨૭ નો કરવો

૪ આત્માર્યપદના આગધનમા ૩૬ લોગમ્સનો કરવો

૫ મધવિગ્નપદના આગધનમા ૧૦ અથવા ૧૩ નો કરવો

૬ ઉપાધ્યાયપદના આરાધનમા ૨૫ અથવા ૧૨ નો કરવો

૭ સાધુપદના આરાધનમા ૨૭ અથવા ૨૧ લોગમ્સનો કરવો

૮ જ્ઞાનપદના આગધનમા ૫ અથવા ૫૧ નો કરવો

૯ દર્શનપદના આગધનમા ૬૭ લોગમ્સનો કરવો

૧૦ વિનયપદના આગધનમા ૧૦-૧૩ અથવા ૫૨ નો કરવો

- ૧૧ ચારિત્રપદના આરાધનમાં ૭૦-૧૭ અથવા ૬ લોગસ્સનો કરવો.
- ૧૨ બ્રહ્મચર્યપદના આરાધનમાં ૯ અથવા ૧૮ નો કરવો.
- ૧૩ ક્રિયાપદના આરાધનમાં ૨૫ અથવા ૧૩ નો કરવો.
- ૧૪ તપપદના આરાધનમાં ૧૨ લોગસ્સનો કરવો.
- ૧૫ ગૌતમપદના અથવા દાનપદના આરાધનમાં ૨૮ અથવા ૧૧ નો કરવો.
- ૧૬ જિનપદ અથવા વૈયાવચ્ચપદના આરાધનમાં ૨૦-૨૪ અથવા ૧૦ નો કરવો.
- ૧૭ સંયમપદના આરાધનમાં ૭૦ અથવા ૧૭ નો કરવો.
- ૧૮ અભિનવજ્ઞાનપદના આરાધનમાં ૫૧ અથવા ૫ લોગસ્સનો કરવો.
- ૧૯ શ્રુતપદના આરાધનમાં ૧૨-૪૫-૫ અથવા ૮૪ નો કરવો.
- ૨૦ તીર્થ અથવા પ્રવચનપદના આરાધનમાં ૫-૨૦ અથવા ૩૮ લોગસ્સનો કરવો.
- આમાં વિકલ્પ વિનાના માત્ર ત્રણ (૪-૬-૧૪) પદ જ છે.
- આમાં જ્ઞાનને લગતા ત્રણ (૮-૧૮-૧૯) પદ છે.
- આમાં યે નામવાળા ત્રણ (૧૫-૧૬-૨૦) પદ છે.
- આમાં ચારિત્રને લગતા યે પદ (૧૧ મું ને ૧૭ મું) છે.

॥શ્રી વીશસ્થાનકપૂજાઅધ્યાપનવિધિ॥

વીશ સ્થાનકનો તપ માડતા, અથવા એક એક એકાગ્રી સંપૂર્ણ થાય ત્યારે અથવા તપ ન કર્યા હોય પણ સ્વાભાવિક ભાવભક્તિએ પૂજા ભણાવવી હોય તો તેનો વિધિ આ પ્રમાણે છે —

દિનશુદ્ધિ જોઈને શુભ ઉત્તમવે આમન ઉપર એક પક્ષિએ વીશ પ્રતિમા અલંકાર સહિત સ્થાપવી, તેની આગળ ઉપરા ઉપર ત્રણ બાજોમાં માડીને, તેની ઉપર સિંહાસનમાં પચતીર્થી પ્રતિમા સ્થાપન કરીને, પ્રથમ લઘુ સ્નાત્ર ભણાવવું, પછી તીર્થદ્રુપાદિકના પવિત્ર જળ આડળર સહિત પ્રથમથી જ લાવી મૂકેલા હોય તે જળને સુનાસિત કરી, તે જળમાંથી થોડે થોડે જળે કરી વીશ કળશ ભરીને પવિત્ર થયેલા વીશ પુરૂષના હાથમાં આપી તેમને ઉભા રાખવા

વળી તે જળનો અભિષેક કર્યા પછી પૂજા કરવાને અર્થે એક પુરૂષ કૂલની માળા એક રકાળીમાં રાખે, એક પુરૂષ ચંદન કેશરનો ચ્યાલો રાખે, એક પુરૂષ દીવામાં પૂજવાને અર્થે મૃતતુ પાત્ર રાખે અથવા ધીના દીવાનું જ્ઞાનન રાખે, એમ જ ફળ, અક્ષત, નૈવેદ્ય, ધૂપ પ્રમુખ જે જે મામત્રી મેળવેલી હોય તે મર્દ ચીજ એક એક પુરૂષ પોતપોતાના હાથમાં લઉંને ઉભા રહે

ત્યારપછી એક પક્ષિએ રાખેલી વીશ પ્રતિમામાંહેવી એક પ્રતિમા લઈને, સ્નાત્ર ભણાવેલી પચતીર્થી પ્રતિમા પામે

સ્થાપન કરી સર્વજનો વીશ સ્થાનકની પૂજામાંહેત્રી પ્રથમ પૂજા રૂડી રીતે ભણાવે. પછી પ્રતિમાજી ઉપર વીશે કળશ નામે. ત્યારપછી એક જણ પ્રતિમાજીને અંગલુહણું કરે; એક પુરૂષ પ્રતિમાનું પૂજન કરે; એક પુરૂષ કુલની માળા ચઢાવે; એક પુરૂષ ધૂપ કરે, એક દીપક ધરે અને એક પ્રતિમા આગળ બાર સ્વસ્તિક કરીને તેની ઉપર કળ મૂકે; પ્રથમ શ્રી અરિહંત પદના બાર ગુણ છે. તેથી બાર સ્વસ્તિક કરવા. તે પ્રમાણે જે જે પદના જેટલા જેટલા ગુણ હોય તે તે પદની પૂજામાં તેટલા તેટલા સ્વસ્તિક કરવા. એવી રીતે નૈવેદ્યાદિક સર્વ વસ્તુ ચઢાવીને, પ્રથમની જિનપ્રતિમાનું રૂપાનાણે પૂજન કરી તેને પ્રથમ સ્થાનકે પધરાવવી. પછી પૂર્વોક્ત વીશ પ્રતિમાની પંક્તિ-માંથી બીજી પ્રતિમા લઈને પંચતીર્થી પ્રતિમાની પાસે સ્થાપન કરવી. ત્યારપછી ફરી વીશ કલશ થોડે થોડે જળે ભરીને બીજી પૂજા કહી, પ્રથમની પેઠે સર્વ વિધિ કરવો. એમ વીશે પદને વિષે વિધિ કરવો. વિધિ પૂર્ણ થયા પછી છેવટ આરતિ, મંગળદીવો કરવો. એ ઉત્કૃષ્ટ વિધિ કહ્યો; અંતમાં અવિધિ થયા સંબંધી મિચ્છામી દુષ્કંઠ દેવો; પછી ગુરૂપૂજા પ્રભાવના, સાધર્મીવાત્સલ્ય કરવું.

અને ઘણી શક્તિ ન હોય તો એક પુરૂષ જ એક કલશ લઈ એક એકપૂજા કહી, પંચતીર્થીની જ પૂજા કરે; એમ વીશ વખત વીશ પૂજા કહીને પુજે. એમ એક જ પંચતીર્થી આગળ યથાશક્તિ ક્રિયા કરે તોપણ ચાલે. કારણકે દ્રવ્યથકી અશક્તને જે ભાવનું બાહુલ્ય છે, તો તેટલું પણ અત્યંત કળદાયક થાય છે. ઇતિ વીશસ્થાનકપૂજનસંક્ષેપવિધિ.

॥ શ્રી વીશસ્થાનક તપ સંબંધી ઉજમાણાની વિગત ॥

શક્તિ હોય તો ૨૦ નવા દેરાસર બધાવવા શક્તિ હોય
તો ૨૦ છલ્લોદ્ધાર કરાવવા

ગક્તિવાને નીચે જણાવેલી દરેક વસ્તુ ૨૦-૨૦ મૂકવી

ઉજમાણામા મૂકવાની વસ્તુઓ.

(દેરાસરને લગતા ઉપગરણો)

થાળ, રહેળી, વાટછી, સુખડના કકડા, કેશર-બગમના
પડીકા, ઓગ્રશીયા, જિનખિબ નવા, વીશસ્થાનકના ગટા,
સિદ્ધચક્રના ગટા, મોરપીંછી, થાળી, દીની, ફાનમ, ધૂપધાણા,
દહામણ, કળરા, ટબુડીઓ, ખ્યાલા, સિમાસન, બાજેઠના
ત્રિક, ઘટ, ઝાલર, ઘટડી, ત્રાણાકુડી, આગ્તી, મગજલીવા,
પુઠીઆ, ચઢરવા, તોરણ, ઘોતીઆ, ઉત્તરાસણ, સુખકોશ,
અગલુહણા, પાટલુહણા, તિલક જડેલા મુકુટ, આભરણો,
વાળાકુચી, નનકારવાળી, આચમની, અષ્ટમગણિક, એનાના
વરગની અને રૂપાના વરગની ચોકડીઓ, વામકુપી, ચામર,
છત્રના ત્રિકો, ધ્વજ, હાઠા, અગળત્તીના પડીકા, પાટલા,
બાજેઠી વિગેરે

જ્ઞાનના ઉપકરણો

શક્તિ હોય તો ધર્મગાળાઓ અથવા ઉપાશ્રયો ૨૦ ટગ

વવા. સ્થાપનાચાર્ય, ઠંવણી, સાપડા, સાપડી, જાન્તેડી, પાર્ડા, ચાળળી, કવળી, ચંદરવા, પુંડીઆ, તોરણુ. રૂમાલ, ચાકુ, કાનર, લેખણુ, ખડીઆ, પાંચપદની ટીપ, ચોળીઆ, વતરણા, પાટી. કાંગી, પુસ્તકના ડાળડા વિગેરે. શક્તિવાને ૨૦ જ્ઞાન-ભંડાર કરાવવા.

ચારિત્રના ઉપકરણો.

કટાસણા, મુકુપત્તિ. ચરવળા, ચરવળી, ચોળપટ્ટા, કપડા, કામળી ખભાની, ડંડાસણુ, ડાંડા, ઝોળી, પડલા, પાતરા, તર-પણી, ઠંવણી, સંધારીઆ, નવદારવાળીની ડાળડી, સ્થાપના-ચાર્યના ડાળડો, કંદોરા માટે દોરા વિગેરે.

॥ અથ વીરાસ્થાનકનું ચૈત્યવંદન. ॥

પહેલે પદ અરિહંત નમું,^૧ ગીત્રે સર્વ સિદ્ધર ॥
 ત્રીત્રે પ્રવચન મન ધરે,^૨ આચારજ પ્રસિદ્ધ^૪ ॥ ૧ ॥
 નમો થેરાણું પાંચમે,^૫ પાઠક ગુણ છકે^૬ ॥ ૨ ॥
 નમો લોએ સઘ્વ સાહુણું,^૭ જે છે ગુણ ગરિકે ॥
 નમો નાણુસ્સ આઠમે,^૮ દર્શન મન લાવો^૯ ॥
 વિનય કરો^{૧૦} ગુણવંતનો, ચારિત્ર પદ^{૧૧} ધ્યાવો ॥
 નમો ખંલવયધારિણું,^{૧૨} તેરમે કિરિયાણું^{૧૩} ॥
 નમો તવસ્સ અઉદમે,^{૧૪} ગોયમ^{૧૫} નમો જિણાણું^{૧૬} ॥ ૪ ॥
 ચારિત્ર^{૧૭} જ્ઞાન^{૧૮} સુઅસ્સ^{૧૯} નેએ, નમો તિથ્થસ્સ^{૨૦} જાણી
 જિન ઉત્તમ પદ પક્કને, નમતાં હોય સુખખાણી ॥ ૫ ॥

॥ શ્રી વીશ સ્થાનકનું સ્તવન. ॥

હારે મારે પ્રણમ સરસ્વતી માશુ વચન વિલાસ ને,
વીશેરે તપ સ્થાનક મહિમા ગાર્ગ્યશુ રે લોલ,
હારે મારે પ્રથમ અરિહત પદ લોગન્મ ચોવીશ ને,
બીજે રે મિદ્ધ મ્થાનક પદર ભાવશુ રે લોલ ॥ ૧ ॥

હારે મારે ત્રીજે પવયણ ગણેા લોગસ્સ પીસ્તાલીશ ને,
ચોથેરે આચરિયાણુ છત્રીગનો સહી રે લોલ,
હારે મારે ચેરાણુ પદ પાચમે દશ ઉદાર ને,
છઠ્ઠેરે ઉવઝાયાણુ પચવીશનો સહી રે લોલ ॥ ૨ ॥

સાતમે નમો લોએ સન્વ સાહુ મત્તાવીશ ને,
આઠમે નમો નાણુસ્મ પચ ભાવશુ રે લોલ,
હારે નવમે દરિમણુ સડસઠ મનને ઉદાર ને,
દશમે નમો વિણુચન્સ દશ વખાણીએ રે લોલ ॥ ૩ ॥

હારે અગ્યાન્મે નમો આરિત્તન્મ લોગન્મ સત્તર ને,
બારમે નમો બલન્મ નવ ગણેા મહીરે લોલ,
હારે દિરિયાણુ પદ તેરમે બળી પચવીશ ને,
ચૌદમે નમો તવસ્મ બાર ગણેા સહીરે લોલ ॥ ૪ ॥

હારે પદરમે નમો ગોચમસ્સ અઠાવીશ ને,
નમો જિણાણુ ચઉવીશ ગણશુ મોળમેરે લોલ,
સત્તરમે નમો આરિત્ત લોગન્મ સિત્તર ને,
નાણુસ્સનો પદ ગણશુ એકાવન અદારમે રે લોલ ॥ ૫ ॥

હારે ઓગણીશમે નમો મુઅન્સ વીશ પીન્તાલીશ ને,
વીશમે નમો તિથ્યસ્સ વીશ પ્રભાવશુ રે લોલ,

હારે એ તપનો મહિમા ચારશેં ઉપર વીશ જો,
પદ માસે એક ઓળી પૂરી કીજીએ રે લોલ. ॥ ૬ ॥

હારે તપ કરતાં વળી ગણીએ દોય હજારજો,
નવકારવાળી વીશે સ્થાનક લાવશું રે લોલ;
હારે પ્રભાવના સંઘ સ્વામીવચ્છલ સાર જો,
ઉજમણા વિધિ કીજો વિનય લીજીએ રે લોલ. ॥ ૭ ॥

હારે એ તપનો મહિમા કહે શ્રી વીર જિનરાય જો,
વિસ્તારે ઇમ સંબંધ ગોચર સ્વામીને રે લોલ;
હારે તપ કરતાં વળી તીર્થ કર પદ હોય જો,
દેવ ગુરુ ઇમ કાંતિ સ્તવન સોહામણો રે લોલ. ॥ ૮ ॥

શ્રી વીશ સ્થાનકની સ્તુતિ.

વીશ સ્થાનક તપ વિશ્વમાં મોટો, શ્રી જિનવર કહે આપજી ॥
ખાંધે જિનપદ ત્રીજા લવમાં, કરીને સ્થાનક જાપજી ॥ થયા
થશે સવિ જિનવર અરિહા, એ તપને આરાધીજી ॥ કેવલજ્ઞાન
દર્શન સુખ પામ્યા, સર્વ ટાળી ઉપાધિજી ॥ ૧ ॥ અરિહંત
સિદ્ધ પવયજી સૂરિ સ્થાવર, વાચક સાધુ નાજીજી, દર્શન વિનય
ચરજી ખંભ કિરિયા, તપ કરો ગોચર ઠાજીજી ॥ જિનવર
ચારિત્ર પંચવિધ નાજી, શ્રુત તીર્થ એહ નામજી ॥ એ વીશ
સ્થાનક આરાધે તે, પામે શિવપદ ધામજી ॥ ૨ ॥ દોય કાળ
પડિકમણું પડિલેહજી, દેવવંદન ત્રણ વાર જી ॥ નોકારવાળી
વીશ ગુણીજો, કાઉસગ્ગ ગુણ અનુસારજી ॥ ચારસો ઉપવાસ
કરી ચિત્ત ચોખે, ઉજમણું કરો સારજી ॥ પડિમા ભરાવો
સંઘ ભક્તિ કરો, એ વિધિ શાસ્ત્ર મોજારજી ॥ ૩ ॥ શ્રેણિક

સત્યકી સુલસા રેવતી, દેવપાળ અવદાતજી ॥ મ્વાનક તપ સેવા
મહિમાએ, થયા જગમાહિ વિખ્યાતજી ॥ આગમ વિધિ સેવે
જે તપિયા, ધન્ય ધન્ય તસ અવતાજી ॥ વિઘ્ન હરે તસ
શાસનદેવી, સૌભાગ્ય લક્ષ્મી દાતારજી ॥ ૪ ॥

શ્રી વીશ સ્થાનક સંગ્રામ.

(માગ્ધુવદાઇ—એ દેશી)

અગિહ ત પ્રથમ પદે, લોગન્મ ચોવીશ જાગ, બીજે પદ
સિદ્ધા, અડનન પનર વિચાર, પવયણુપદે નવ મગ, સૂરિ પદ
છતીશ, યિવિરે દશ વાચકે, દાદગ વળી પણુવીશ ॥ ૧ ॥
ત્રુટક-તિમ ઇગવીસ અને સગવીશ, સાધુપદ આગધો, નાણુ
પદે પણુ ઠસણુ સતમઠિ, વિનયપદે દશ સાધો, આરિતપદે ખટ
સતર કહીજે, જલપદે નવ જણુ, કિરિયા તેજ અને પણુવીસા,
ખારસ તપ મનિ આણુ ॥ ૨ ॥ ગોયમ પદે ઇગદસ, લોગન્મસ
દશ જિન નાશ, આરિતપદે કાઉસગ કીજે, પણુ વીગ, તીર્થ-
પદે પ્રણુમીજે ॥ ૩ ॥ ત્રુટક-તિમ કીજે દોય સહસ ગુણુનશ્યુ,
સ્થાનક આગધીજે, વીશ વાર ઇમ વિધિગુ કરતા, તીર્થ કર
પદ લીજે, નામ ફેર દીઠે જાહુ અથે, પણુ પરમારથ એક,
ઉભય ટક આવશ્યક જણાય, કીજે ધરિયા વિચેક ॥ ૪ ॥
કાઇસગ્ગનો વિધિ જે દાખ્યો, તપ આગધન હેતે, શાસ્ત્રમાહી
તે નવિ દિસે, તોહી પરપરા વિગતે, ચોથે અથવા છઠ્ઠે સ્થા-
નક, કરતા લહીએ પાર, ધીરવિમળ કવિ એવક નય કહે, તપ
શિવમુખ દાતાર

શ્રી વીશ સ્થાનક તપ આગધન વિધિ સમાપ્ત

પંજળી હીંદી ભાષાના થોડાક શબ્દોની વાનકી.

હાર=હાડ

છાર=છાંડ=છોડી દે

ઉત્તર=ઉત્તરવળ કર

કાર=કરનારા

જતજતર=(પ્ર) જવાળી દે

જરે=જવળે

નીકે=પવિત્ર

ટોવો=તપાસો

જરા ટુક=જરા વધારે (little more)

નેવો=નળો

પોવો=પરોવો

ગોવો=છોડો

છોવો=સ્પર્શ કરો

થોવો=થોભો

ખોવો=ખાવો

ગગરી=ગાગર

ભગરી=ભાગી જાય છે

સરકો ભાગ=સરકીને ભાગો છો

તાલિકા=ચાવી

નીકી=સુંદર

લેન=લઈને=તથા

શ્રી
વીરાસ્થાનક પદ પૂજા

(અર્થ તથા નોટ સહિત)

વિભાગ ખીન્ને

॥ श्री गौतमस्यामिने नमः ॥

श्री वीशस्थानक पद पूजा

(अर्थ सहित)

॥ प्रथमा अरिहंतपद पूजा ॥

॥ श्लोकाः ॥

नमस्तु नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नमस्तु नाम
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु नमस्तु, श्री गौतमस्य नाम. १
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नमस्तु, २
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नमस्तु, ३

श्लोकाः-२१६. ॥ १ ॥ नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नाम
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु नमस्तु, श्री गौतमस्य नाम. १
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नमस्तु, २
 नमस्तु नमस्तु नमस्तु, नमस्तु नमस्तु नमस्तु, ३

છઠ્ઠે અંગ આવશ્યકે, વીશ નિમિત્ત વિધાન;
 તે સાધે જિનપદ લહે, અજર અમરકી ખાન. ૩

જિન ગણુધર વાણી નમી, આણી ભાવ ઉદાર;
 વિશતિ પદ પૂજન વિધિ, કહીશું વિધિ વિસ્તાર. ૪

વિશતિ તપપદ સારિખી, કરણી અવર ન કોય;
 જો ભવિ સાધે રંગશું, અહંનુ રૂપી હોય. ૫

કમરોં પીઠ ત્રિકોપરિ, થાપી જિનવર વીશ;
 સામગ્રી સહુ મેલકે, પૂજે ત્રિભુવન ઈશ. ૬

ટોહા-અર્થ:—છઠ્ઠા અંગ (જ્ઞાતાસૂત્ર કથાંગ) માં તથા આવશ્યક સૂત્રમાં મુક્તિ માટેના વીશ નિમિત્તોનું વિધાન છે; જે પ્રાણીઓ તેની સાધના કરે છે તેઓ અજરામરપણાની ખાણ રૂપ-તીર્થંકર પદ-પ્રાપ્ત કરે છે. ૩.

તીર્થંકર, ગણુધર અને જિનવાણીને નમસ્કાર કરી, (ચિત્ત ભૂમિકામાં) પ્રશસ્ત વિચારો દાખલ કરી, ૩૧ વીશ પદોની પૂજન-વિધિ વિસ્તારથી કહીશું. ૪.

વીશ સ્થાનકના તપ સરખી અન્ય કોઈ ઉત્તમ ક્રિયા નથી; જો ભવ્યજીવ મન વચન કાયાની એકતા પૂર્વક તેની સાધના કરે તો તીર્થંકર પદ પ્રાપ્ત કરે છે. ૫.

કમપૂર્વક ત્રણ બાળેઠો મૂકી તેના ઉપર સિંહાસનમાં ૪^૫વીશ જિનેશ્વરની પ્રતિમાઓને સ્થાપવી અને તમામ પૂજન સામગ્રી મેળવીને ત્રિભુવન સ્વામી જિનેશ્વરોની પૂજા કરવી. ૬.

નિર્યામક સત્યવાહ ભણીજે.

ભવિ ચક્રોર મન ચંદ. ॥ ચિં ॥ ૪ ॥

ચાર નિશ્લેષ રૂપ જગ રંજન.

ભંજન કરમનરિંદ. ॥ ચિં ॥ ૫ ॥

અવર દેવ વામા વશ કીને.

તું નિઝલંક મહિંદ. ॥ ચિં ॥ ૬ ॥

દેવપાલ શ્રેણિકપદ સાધી,

અરિહંત પદ નિપજંદ. ॥ ચિં ॥ ૮ ॥

સર્વ શિવંકર ઈશ નિરંજન,

ગતકલિમલ સખધંદ. ॥ ચિં ॥ ૯ ॥

જિનકે પંચકલ્યાણક જગમેં,

કરે ઉઘોત અમંદ. ॥ ચિં ॥ ૧૦ ॥

વળી નિર્યામક^૭ અને સાર્થવાહ^૮ કહેવાય છે, ભવ્ય જીવો-રૂપ ચક્રોર પક્ષીને (ઉદ્ધાસ કરવામાં) ચંદ્ર તુલ્ય છે; જગતને આનંદ કરવાવાળા છે, ચાર નિશ્લેષથી પૂજનીય છે, કર્મ પરિણામ મહારાજનો^{૧૦} વિનાશ કરવાવાળા છે; (૫) અન્ય-દેવો સ્ત્રીઓને વશવર્તી છે પરંતુ હે અહંત પ્રભો ! તું રાજરાજેશ્વર નિઝલંક છે. ૪-૬

દેવપાલ નૃપતિ અને શ્રેણિક નૃપતિએ આ પદની સાધના કરીને તીર્થંકર પદ ઉપાર્જન કર્યું છે; આ પદ સર્વને સુખ કરવાવાળું, સુખ્ય, ^{૧૧}નિઝલંક, અને રાગદ્વેષ વિગેરે દ્રંદ્રો રહિત હોઈ વિશુદ્ધ છે; વળી જે અહંતોના પાંચે કલ્યાણકો વખતે જગતમાં (જે ઘડી પર્યંત) મહાન્ ઉઘોત^{૧૨} પ્રસરે છે. ૭-૧૦

॥ द्वितीया सिद्धपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

તનુ ત્રિભાગ દૂરેં કરી. ઘનસ્વરૂપ અઘનાશઃ
જ્ઞાન સ્વરૂપી અગમ ગતિ, લોકાલોક પ્રકાશ. ૧
અક્ષર અમર અગોચર. રૂપરેખ વિન લાલ;
જે પૂજે સો ભવિલહે, અર્હનું પદ ઉજમાળ. ૨

॥ પીલૂ-તાલ દીપચંદી ॥

(કાન્હા મે નહિ રહનારે. તુમચે રે સગ ચલું એ-દેશી)

સિદ્ધ અચલ આનંદી રે,

જ્યોતિમેં જ્યોતિ મિલી ॥ અંચલિં ॥

દોહા-અર્થઃ—જેમના શરીરની અવગાહનાને રહિસાએ ત્રણ ભાગ ઓછા થઈ આત્મપ્રદેશોનો ઘન થયેલો છે, પાપો જેમના વિનાશ થઈ ગયા છે, જેઓ કેવલજ્ઞાન સ્વરૂપમય છે, અને એક સમયમાં સિદ્ધશિલાએ પહોંચી ગયા છે, લોક અને અલોકજે જેમને પ્રકાશિત છે, અક્ષય-અમર અને અતીન્દ્રિય જેઓ છે, રૂપ અને આકૃતિ વગરના સુંદર (લાલ^૫) છે એવા સિદ્ધોને જે ભવ્ય પુરૂષો પૂજે છે તેઓ ઉજ્જવલ અર્હત પદને પ્રાપ્ત કરે છે. ૧-૨

પૂજા-અર્થઃ—સિદ્ધ પરમાત્મા કેવા છે ? નિશ્ચલ આનંદ-વાળા છે, જેમની અન્ય સિદ્ધ જીવોની કેવલ્ય જ્યોતિ સાથે પરસ્પર જ્યોતિ ફમલી ગઈ છે.

અનન્ય અભય અમરુતિ કે,

નિન્ય ગુણુ મગ મલી ॥ મિં ॥ ૧ ॥

મિય અનન્ય અનગી કે,

કુમકે કુદ દલી ॥ મિં ॥ ૨ ॥

અમય એકમે ત્રિપદી કે,

નાન્ય-ધિગ-આવિગ-વલી ॥ મિં ॥ ૩ ॥

મનુ એક અમય નનિહ કે,

અનન્ય અનુદય મિલી ॥ મિં ॥ ૪ ॥

ગુણુ એકગીમ ધાતી કે,

નિર્મલ પાપ ગલી ॥ મિં ॥ ૫ ॥

મિતુ કાલકે દેવા કે,

અમ ગુણુ એક મિલી ॥ મિં ॥ ૬ ॥

ગુણુનન્ય પદીને કે

વનિય વનંવલી ॥ મિં ॥ ૭ ॥

અનન્ય એ, અનન્ય એ અમરુત એ, અનિય ગુણુના
૨ મા એક ૧, અનુદય એ, ૬ ૧ મિં ૧ એ અનગી
કે, કાલકે દેવા એ, એક અમય એ વન-
નિય એ અનન્ય એ અનુદય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ

અનન્ય એ, અનન્ય એ અનન્ય એ, અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ, અનન્ય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ
અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ અનન્ય એ

નલ એક પ્રદેશે રે,
 સુખ સુખ પુજ લિલી ॥ સિં ॥ ૮ ॥
 લોકાલોક ન માવે રે,
 જિનવર તંત્ર ચલી ॥ સિં ॥ ૯ ॥
 અંધન છેદ અસંગા રે,
 પૂર્વ પ્રયોગ ફલી ॥ સિં ॥ ૧૦ ॥
 ગતિ કરણ નિદાના રે
 સુમતિ સંગ ભલી ॥ સિં ॥ ૧૧ ॥
 હસ્તિપાદ આરાધી રે,
 જિનપદ સિદ્ધ તુલી ॥ સિં ॥ ૧૨ ॥
 પ્રભુ આત્માનંદી રે,
 પૂજત કુમતિ ટલી ॥ સિં ॥ ૧૩ ॥
 ॥ કાવ્ય અને મંત્ર પૂર્વવત્ ॥

સરળામણી કરતાં-કટપનાથી-વિચારતાં સિદ્ધના જીવોનું
 જે માત્ર એક જ આકાશ પ્રદેશ ઉપર રહેલું અનંત આત્મિક
 સુખ તે લોકાલોકમાં પણ સમાઈ શકતું નથી. ૮-૯

૧૨અંધનછેદ, ૧૩અસંગ, ૧૪પૂર્વપ્રયોગ અને ૧૫ગતિ પરિ-
 ણામરૂપ કારણોથી સિદ્ધપદ પ્રાપ્ત કરી સુમતિ-શુદ્ધચેતનાનો
 સુંદર સંગ મેળવી લીધો છે; હસ્તિપાદ રાજાએ સિદ્ધપદનું
 આરાધન કરી જિનપદ ઉપાર્જન કર્યું; આત્માનંદી સિદ્ધ
 પરમાત્માને પૂજતાં અશુદ્ધમતિ ટલી જાય છે. ૧૦-૧૩

દ્વિતીયા સિદ્ધપદપૂજા-અર્થ સમાપ્ત.

॥ તૃતીયા પ્રવચનપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

ત્રીજે પ્રવચન પૂજાએ, કરી કુમતિ મગ દૂર,
 મિથ્યા મત ટાલી સખે, જન્મ મરણ દુખ ચૂર ૧
 ભાવ રોગક્રી ઔપધિ, અમૃત સિંચનહાર,
 ભવ ભય તાપ નિવાગિણી, અગિહત પદ ફેલકાર ૨

॥ ગગ બહુદમ ॥

પ્રવચન પદ ભવપાર ઉતારે,
 પૂજે ભવિ મન રગ રે ॥ પ્રવ૦ ॥ અચલિ ॥

દોહા-અર્થ.—ત્રીજા પ્રવચન પદની-મિથ્યામતિનો સગ દૂર કરીને-પૂજના ઢરવી, જે પ્રવચન (જિનાગમ) મિથ્યાત્વને દૂર કરી જન્મમૃત્યુના દુખનું ચૂર્ણ કરે છે ૧

જે 'ભાવરોગનું ઔપધ છે, અમૃતનું સિંચવાવાળું છે, સસા-સારના ભયતપ તાપને દૂર કરવાવાળું છે અને અગિહત પદના ફળને કરવાવાળું છે ૨

પૂજા-અર્થ —પ્રવચનપદ સસાર સમુદ્રથી પાર ઉતારે છે; તેથી હે ! ભવ્ય પ્રાણીઓ માનસિક રગપૂર્વક પૂજો !

પ્રવચન અમૃતરસભરી ધ્યાને,
ચિહ્નધન રંગ રંગીલ રે ॥
કુમતિ જલ સખ છિનકમેં જરે,
પ્રગટે અનુભવ લીલ રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૧ ॥

તીનસો આઠ તીન મતધારી,
જગમેં તિમિર અજ્ઞાન રે ॥
જયો જિનવચનસૂર તમ નાશક,
ભાસક અમલ નિધાન રે ॥ પ્ર૦ ॥ ૨ ॥
સમભંગી નય સમ સુહંકર,
યુક્ત માન દોય સાર રે ॥
પડભંગી ઉત્સર્ગાદિકકી,
અડ પક્ષ સમ્યક્ કાર રે. ॥ પ્ર૦ ॥ ૩ ॥

જે પ્રાણીઓ માનસિક ધ્યાનરૂપ પાત્રમાં પ્રવચનરૂપ અમૃતરસ ભરે છે તેઓ જ્ઞાનધન-કૈવલ્યના રંગથી રંગિત થાય છે, -કુમતિરૂપ જળ ક્ષણમાં પ્રબળે છે અને તેમને આત્માનુભવરૂપ રીલીલા પ્રકટે છે. ૧.

ઉત્ત્રણસો ત્રેસઠ જૈનેતર દર્શનોના વિભાગો છે અને એ રીતે જગત્માં ૪૪૭વાદનો અંધકાર પ્રસરેલો છે તે અંધકારનો નાશ કરનાર ૫જિનાગમરૂપ સૂર્ય જ્યવંત વર્તો; જિનાગમ નિર્મળ ફનિધાનનો પ્રકાશ કરનાર છે. ૨.

જિનાગમ મંગલમય ૭સમનયો. ૮સમભંગી, જે ૯મુખ્ય પ્રમાણો, ૧૦ઉત્સર્ગાપવાદિકની પડભંગી અને ૧૧સુહર ૧૨આઠ પક્ષોથી યુક્ત છે.

પ્રવચનાધાર મધ જગ માચો,
 જિન પૂજે ભવપાગ રે ॥
 અરિહત ધર્મ કથાનકે અવસર,
 કરત પ્રથમ નમોઝ્કાર રે ॥ ૩૦ ॥ ૪ ॥
 પ્રવચન અમૃત જલધર વરસે,
 ભવિમન અધિક ઉદ્ધાસ રે.
 કુમતિ કુપથ અધજન જે તે,
 મૂકત જૈસે જવામ રે ॥ ૩૦ ॥ ૫ ॥
 મ ભવ નરપતિ પ્રવચન માધી,
 તીર્થ કર પદ થાન રે,
 પથ અગ તાલી મહગુડકી,
 પ્રવચન મધ નિધાન રે ॥ ૩૦ ॥ ૬ ॥

જિનાગમના મત્ય આધારભૂત જગતમા મધ છે, જેને પૂજવાથી
 સમારનો પાગ પમાય છે, અરિહતો પણ દેશનાની રાગઆનમા
 પ્રથમ નમો તિલ્કસ્સ એ વાક્ય વડે મધને નમસ્કાર કરે છે ૪

જિનાગમ૩૫ મેઘની અમૃત વૃષ્ટિ વાય ત્યારે ભવ્ય જનોના
 હૃદયમા અત્યંત ઉદ્ધાસ પ્રસરે છે, મિથ્યામતિ વડે અધ ધયેલા
 મનુષ્યો (જિનાગમ૩૫ મેઘની અમૃત વૃષ્ટિ સમયે) જવાસાના
 વૃક્ષની જેમ સૂકાય છે, ૫

મ ભવનાથ તીર્થ કરે ત્રીજા ભવમા-નરપતિ ભવમા-પ્રવચન
 પદની માધના કગી તીર્થ કરપદ ઉપાજ્યું હતું, આ પ્રવચન
 (જિનાગમ) અથવા નિધાન૩૫ છે અને મહગુડને પચાગીની
 ચાવી રૂપ છે ૬

આત્મ અનુભવ રત્ન સુહંકર,
 અચર અનઘપદ આન રે;
 જો ભવિ પૂજે મન તન સૂધ,
 અરિહંત પદ કો નિધાન રે ॥ ૩૦ ॥ ૭ ॥

॥ કાવ્ય અને મંત્ર પૂર્વાવત્ ॥

આ પ્રવચનપદ મંગલકર આત્માનુભવના રંતોની ખાણ છે; સ્થિર, પાપરહિત છે; જો ભવ્ય પુરુષ શુદ્ધ મન મન (વચન) કાયાથી પૂજે છે તો આ પદ અરિહંત પદનું નિમિત્તભૂત થાય છે. ૭.

તૃતીયા પ્રવચનપદ પૂજા-અર્થ સમાપ્ત.

॥ चतुर्थीं सूरिपद पूजा ॥

॥ दोहा ॥

शोये पद सूरि नमो, यरखु करखु पद धार,
 भाखु वारखु नोदना, अतिनोदन कर्ना ॥ १ ॥
 पदनिगत गुणु गोबता, मपत् पद पयाभ,
 मेढी मम निनगाभनी, लवि पूजे सुभ रास ॥ २ ॥

(गरी-यान होमणी-तान दीपयदी)

अपने रगमे रग दे, हेरी हेरी लासा,
 अपने रगमे रग दे, ॥ अर्थाल ॥
 पांय आयाग अण्डित पासे,
 जन्म भखु दुख लग दे ॥ हेरी ॥ १ ॥

दोहा-अर्थ - अतुर्व आचार्यपदने नमस्कार करे! आचार्यो
 यरखुकरखु सिंत्तरीने धारखु करवावाणा छे, मारखु, वारखु,
 यायखु अने पडियोयखुना करवावाणा छे, छत्रीश सुखो
 वडे विराजमान छे, छप्पन्न मपदाधागे जे, निनशासनना
 मोल तुय छे, ते लयो आचार्यपदने पूजे छे तेजो
 (आत्मिक) सुभना गगिने मेणवे छे

पूजा-अर्थ. - हे आत्मन्! स्वभाव रगमा वारवा
 रगार्थ ल। १

પંચ પ્રસ્થાન જે મંત્રરાજ કે,
 સ્મરણ કરે સન રંગ દે ॥ હેરીં ॥ ૨ ॥
 આઠ પ્રમાદ તજે ઉપદેશે,
 શિવરમણી સુખ મંગ દે ॥ હેરીં ॥ ૩ ॥
 ચાર અનુયોગ સુધારસ ધારે,
 ધરમ કરમ ઉમંગ દે ॥ હેરીં ॥ ૪ ॥
 સાત હિ વિકથા દૂર નિવારી,
 મોહ સુલટ સંગ જંગ દે ॥ હેરીં ॥ ૫ ॥
 શ્રુત કે સાતો અંગ રંગીલે,
 મુજે હૃદયમેં ટંગ દે. ॥ હેરીં ॥ ૬ ॥
 પુરૂષોત્તમ નૃપ જિન પદ લીનો,
 આતમરામ શિવંગ દે ॥ હેરીં ॥ ૭ ॥
 (કાવ્ય તથા મંત્ર પૂર્વવત)

આચાર્ય મહારાજઓ અખંડિતપણે જન્મ મૃત્યુના દુઃખને
 તોડનાર પંચ આચારોનું પાલન કરે છે; મનની એકતાનતા
 પૂર્વક મંત્રાધિરાજનું પંચ પ્રસ્થાનોદ્ધારા સ્મરણ કરે છે. ૨.

તેઓ ૯ આઠ પ્રમાદ તજીને ઉપદેશ કરે છે અને મુક્તિરૂપ
 સ્થાન સુખ માગી લે છે; ચાર અનુયોગરૂપ અમૃતને ધારણ
 કરે છે, ધર્મ કાર્યમાં ઉત્સાહ આપે છે. ૯ સાત વિકથાઓ દૂર
 કરીને મોહરૂપ સુલટ સાથે લડાઈ કરે છે; (વળી) શ્રુતના ૧૦ સમ
 અંગોથી મનોહર છે તે અંગો મારા હૃદયમાં ધારણ કરો;
 પુરૂષોત્તમ રાજાએ આ પદનું આરાધન કરી ૧૧ આત્મારામરૂપ
 મોક્ષનું અંગ-જિનપદ પ્રાપ્ત કર્યું. ૩-૭.

ચતુર્થી સૂરિપદ-પૂજા સમાપ્ત.

॥ પંચમી સ્થવિરપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

પગમ મગી રગી નહી, જાયક શુદ્ધ સ્વરૂપ,
ભવિજન મન થિર કરનકો, જય જય થિવિર અનૂપ ॥૧॥

(જગનો ઝીઝીની-તાલ પગમી કેકા-ચાલ હુમરીની)

થિવિર મુહકર પદકજ પૂજ,
તીર્થ કર પદ મુખગતિ યા રે ॥ થિ૦ ॥ ૧ ॥
હિંગમિંગ હિંગમિંગ મન ચચલ હૈ,
ધગમ કરે ફિર ચિત્ત રતિયા રે ॥ થિ૦ ॥ ૨ ॥
મૂત્ર થિવિર વય વ્રત પરિણામે,
જાને મમવાયાગ ખતિયા રે ॥ થિ૦ ॥ ૩ ॥

દોહા-અર્થ — મુક્તિની અભિલાષાવાળા, પૌદ્ગલિક ઈચ્છા-
ઓથી રહિત, શુદ્ધ સ્વરૂપને જણાવનારા, અને ભગ્ય પુરુષોના
મનને સ્થિત કરવાવાળા-અનુપમ સ્થાવરો જયવતા વર્તો

પૂજા-અર્થ — મગલમય સ્થવિરોના ચણુદમળ પૂજનાથી
તીર્થસ્પર્શ મુખ્ય ફળ પ્રાપ્ત થાય છે ૧

સ્થવિર મહાત્માઓ પ્રાણીઓના ઠગુમગુ થયેલા અનિશ્ચિત
મનની ચચળતાને દૂર કરી, મનને સ્થિતિ સ્થાપક કરી, માન-
સિક આનંદ ઉપજાવે છે, વચ-ચરિત્ર, વ્રત-સ્થવિર, અને પર્યાય-સ્થવિર
ત્રણ પ્રકારના સ્થવિર મમવાયાગ મૂત્રમા કરેલા છે ૨-૩

સાઠ વરસ ત્રત વરસ વીસમે,

થિર પરિચિત શુદ્ધ શુદ્ધ મનિયાં રે ॥ થિ૦ ॥ ૪ ॥

દશવિધ અંગ તીસરે વરને,

થિવિર ગ્રહે ઈહ જિન ત્રતિયાં રે ॥ થિ૦ ॥ ૫ ॥

વંદન પૂજન નમન કરન મતિ,

ભકિત કરે શુદ્ધ પુણ્ય રતિયાં રે ॥ થિ૦ ॥ ૬ ॥

પદ્મોત્તર નૃપ એ પદ સેવી,

આતમ અરિહંત પદ વરિયાં રે ॥ થિ૦ ॥ ૭ ॥

(કાવ્ય અને મંત્ર પૂર્વવત)

—::—

સાઠ વર્ષવાળા, વીસ વર્ષ દીક્ષાપર્યાયવાળા, અને ચિત્તમાં નિર્મળ ઠરેલી મતિવાળા-અનુક્રમે-સ્થવિરો સમજવા. ૪.

ત્રીજા અંગમાં (દાણાંગમાં) સ્થવિરો દશ પ્રકારના વર્ણુવ્યા છે; તેઓ જિનેશ્વરના ત્રતને ગ્રહણ કરે છે. તે સ્થવિરોનું વંદન-પૂજન-અને નમનપૂર્વક શુદ્ધ મતિવાળા પુણ્યવંત મનુષ્યો ભકિત કરે છે; પદ્મોત્તર રાજાએ આ પદની સેવના કરી આત્માને અરિહંતપદ ઉપાર્જન કરવાવાળો બનાવ્યો. ૫-૭.

પંચમી સ્થવિરપદ પૂજા-અર્થ સમાપ્ત.

॥ षष्ठी पाठकपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

સ્થાહવાદ નય પથમે, પચાનન બલપૂર;
 દુર્નયવાદી વૃદ્ધ કે, કરે છિનકમે હું ॥ ૧ ॥
 પઠન કગવે શિષ્ય કે, સ્વપર મત્તા નૂર
 મિથ્યા તિમિર વિનાગને જય જય પાઠક સૂર. ॥ ૨ ॥

॥ ખમાય પળળી ઠેકા ॥

(વીતનગર દેખામ દનિવા મોમ મિટ ગણ - એ દેશી)

પાઠક પદ મુખ ચેન દેન,
 વચ અમીગમ લીનો રે. પાઠક અચલી ॥
 સ્વપર રૂપ વિકામી ચદ.
 અનુભવ સુરતર કેરો કદ,

દોહા-અર્થ—(વિનાગમના) અનેકાત નયમાર્ગમાં સિંહના જેવા બલના સમૂહવાળા હોઈ, ૨ દુર્નયવાદીરૂપ મમૂકને ક્ષણમાં દૂર કરવાવાળા, શિષ્યોને વાચના આપવાવાળા સ્વ અને પગની સ્વહેચ્છી કરનારા, અને મિથ્યાત્વરૂપ અધિકારને પોતાના તેજથી વિનાશ કરવાવાળા ઉપાધ્યાયરૂપી મૂર્ધ જયવતા વર્તો ! ૧-૨

પૂજા-અર્થ—ઉપાધ્યાય પદ મુખ ચેન આપનાર છે, ઉપાધ્યાય મહાગજનું વચન અમરતરસથી વાગિત છે

ઉપાધ્યાય મહારાજ સ્વ અને પગરૂપને પ્રકાર કરવામાં ચદ તુલ્ય છે, અનુભવરૂપ રૂપવૃક્ષનું મૂલ છે

સ્વાદ્વાદ સુખ ઉચરે છંદ,
 જિનવચરસ પીનો રે ॥ પાં ॥ ૧ ॥
 કુમતિ પંથ તમ નાશક સૂર.
 સુમતિ કંદ વર્ધન ઘન પૂર:
 દે ઉપદેશ સંત રસ ભૂર,
 અથ સખ ક્ષય કીનો રે. ॥ પાં ॥ ૨ ॥
 ત્રીજે ભવ શિવરમણી અંગ,
 ચરણ કરણ-ઉપદેશક રંગ;
 કર્મ નિકંદન-કરણ ભંગ,
 સુર અસુર પૂજનો રે ॥ પાં ॥ ૩ ॥
 હય ગય વૃષભ સિહ સખ કીન,
 ઇંદ્ર ઉપેંદ્ર ચક્રી દિન ધન:
 ચંદ્ર ભંડારી ઉપમા-દીન,
 નગ મેરુ નરીનો રે ॥ પાં ॥ ૪ ॥

ઋશ્યાદ્રાહમય શાસ્ત્રોના ઉચાર કરતા હોય છે, જિનેશ્વરના વચનરસનું પાન કરે છે, કુમતિ મતના અંધકારને નાશ કરવામાં સૂર્ય તુલ્ય છે, સુમતિરૂપ મૂલને વધારનાર વરસાદના પૂર તુલ્ય છે, સત્પુરુષોની પુષ્કળ ઉપદેશરસને આપે છે; જેથી સમસ્ત પાપ ક્ષય થઈ જાય છે ૧-૨.

ઉપાધ્યાય ભગવાન ત્રીજે ભવે મનોહર સુક્રિતરૂપ સ્ત્રીને મેળવે છે; ચરણકરણાનુયોગના^૫ ઉપદેશક છે, આત્માના રંગ પૂર્વક કર્મનું નિકંદન અને કરણ ભંગ કરે છે; તેમને સુરાસુરો પૂજે છે. અશ્વ, હાથી, વૃષભ, સિહ, ઇંદ્ર, વાસુદેવ, ચક્રવર્તી, સૂર્ય, ચંદ્ર, ભંડારી, મેરુપર્વત, નૃપતિ, વિગેરે ઉપમાઓ ઉપાધ્યાય મહારાજ માટે (શાસ્ત્રમાં) આપેલી છે ૩-૪

જખૂ સીતા સરિતા વખાન,
ચગણુ જલધિ તિમ ગુણ મણિ ખાન,
વોડંગ ઉપમા કરી વિધાન,
ખાહુ શ્રુત જમ લીનો રે ॥ પા૦ ॥ ૫ ॥
અવગુણ ચૌદે દુઃ કરીને,
પત્રર ગુણકારી ગિણ્ય પીન
મગસ વચન જિમ તત્રી-વીન,
નિજ ગુણ મખ ચીનો રે ॥ પા૦ ॥ ૬ ॥
મહે દ્રપાલ પદ મેવી માર,
તીર્થ કર પદ લીનો ધાર,
મદન ભરમકો જાગ જાર,
આતમરમ લીનો રે. પા૦ ॥ ૭ ॥

(કાવ્ય-મત્ર પૂર્વવત)

(વર્ણી) જખૂદીપ, સીતા નહી, અવલૂગમણ મમુદ,
ગુણરૂપ મણિની ખાણ, એ ચાગ ઉપમાઓ મળી મોળ ઉપમાઓ
શાસ્ત્રમા ખાહુ શ્રુતમા લીન-ઉપાધ્યાયજીને આપેલી છે, તેઓ
સિદ્ધોના ઉચોદ અવગુણ દર કરીને પદ ગુણોથી પુદ કરે છે,
જેમ વીણા વાજિત્રમાથી નીજગતા સુદર સ્વરનો જેમ જેમનું
વચન મધુર છે અને આતમગુણોની શોધમા જેઓ વર્તે છે,
મહે દ્રપાળ રાજાએ આ પદની માધના કરી તીર્થક નામ કર્મ
બાધ્યુ છે, આ પદ (કામદેવના) મોહનીય કર્મના જ્રમને
પ્રતીતી આત્માનુલવગમમા તગ્ગોળ કરે છે ૫-૭

પદીપાઠકપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ સપ્તમી સાધુપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

તજી વિભાવ સ્વભાવતા, રમતા સમતા સંગ;
વિશદાનંદ સ્વરૂપતા, લાગ્યો અવિહક રંગ. ॥૧॥
માને જગ ત્રિહુ કાલમેં. મુનિ કહીએ તમ નામ;
સાથે શુદ્ધાનંદતા. સાધુ નામ અભિરામ. ॥૨॥

(જંગલો-નાલ દાદરા-અંગ્રેજી ગાગ્રી ગ્રામ)

મુનીંદ ચંદ ઈશ મેરે, તાર તાર તાર;
જ્ઞાન કે તરંગ ભંગ, સાત જન કાર. મું ॥ ૧ ॥
સંત કે મહંત મુનિ. સાધુ ઋષિ ધાર:
યતિ વ્રતી સંજમી હૈ, જગતકો આધાર. મું ॥ ૨ ॥

દોહા-અર્થ:—(મુનિજનો) વિભાવ પરિણતિ તજીને સ્વભાવ પરિણિતરૂપ સમતા સંગે રમે છે; નિર્મળ આનંદ જેનું સ્વરૂપ છે તેવા અધ્યાત્મરસ પ્રપરિણતિનો દૃઢ રંગ લાગેલો છે; ત્રણે કાળ જેમને જગત પૂજે છે તે ‘મુનિ’ કહેવાય અને શુદ્ધ આનંદપણાની (મુક્તિની) સાધના કરે તેઓ મનોહર ‘સાધુ’ નામથી સંબોધાય છે ૧-૨.

પૂજા-અર્થ:—હે મુનીંદ્ર ! હે મુનીંદ્ર ! તમો મારા સ્વામી છો ! મને (ભવસમુદ્રથી) તારો તારો તારો ! જ્ઞાનના તરંગ-રૂપ સપ્તભંગીઓના જાણકાર તમો છો ! તમો સંત, મહંત, મુનિ, સાધુ, ઋષિ, યતિ, વ્રતી, સંજમી કહેવાઓ છો અને જગતના આધારભૂત છો. ૧-૨

નવવિધ ભાવ લોચ કેશ દશ કરે, અનગરગ ભગ મગ,
મુમતિ ચગ નાગ. સુ. ॥ ૩ ॥

સમ ચાલી દોષ ટાલી, લેત હે આહાર:

માત વીગ ગુણધાર, આતમા ઉજાર. સુ. ॥ ૪ ॥

પથ હી પ્રમાદકે, કહોલ લોલ ભાગ,

મમાગ નીગનિધિપોત, જ્યોતિ જ્ઞાન સાગ. સુ. ॥ ૫ ॥

પાર કરે મત અત, કર્મકા નિહાર,

અદ્યયર્થ ધાગ વાક, નવરગ લાગ સુ. ॥ ૬ ॥

વીરભદ્ર માધુ સેવે, જિનપદ માગ,

આતમા ઉમગ રગ, કુગુરુ મગ છાગ. સુ. ॥ ૭ ॥

કાવ્ય તથા મત્ર પૂર્વવત્

નવપ્રકારના ભાવ લોચ દશમેા દેશ લોચ
કનારા તમેા કામદેવના ગગનો ભગ દરી મુમતિરૂપ મનોહર
સીના મગમા રહો ઠો, રમુકતાલીશ દોષો ગ્હિત આહાર ત્યો
છો, મત્તાવીગ ગુણોને ધાગણ ઢી આત્માને ઉત્તવળ દરો છો ૩-૪

પ્રધાનજ્ઞાનજ્યોતિર્ધન માધુ જનો રપાય પ્રમાદરૂપ ચચલ
દહોલેના ભાગવાળા મસારસમુદ્રમા પ્રવહણ તુલ્ય હોઈ મત્પુ
રૂપેને કર્મનો અત કરાવી મુક્તિરૂપ કંઠે લાપી મૂકે છે-
તે તમે જુઓ ! વળી તેઓ પદ્મહયર્થની નવ વારોતુ અલોકિક
ગગ સાથે પાલન કરે છે, વીરભદ્ર (શ્રેષ્ઠિએ) માધુપદને
સાગ્ભૂત પ્રધાન જિનપદ પ્રાપ્ત કર્યું હે ભવ્યજનો ! આત્મામા
ઉત્સાહ ભગીને કુગુરુનો મગ ઝોડો દો ૫-૭

મસમી માધુપદ પૂજા મમાસ.

અષ્ટમી જ્ઞાનપદ પૂજા

॥ દોહા ॥

નિજ સ્વરૂપકે જ્ઞાનસે, પરસંગ સંગત છારઃ
જ્ઞાન આરાધકે પ્રાણીઆ, તે ઉતરે ભવપાર. ॥ ૧ ॥

॥ ભેરવી-પંજાબી રેકા ॥

(લાગી લગન કોહા કંસે ફરે, પ્રાણુજીવન પ્રભુ ખ્યારેસે-દેશી)

જ્ઞાન મુહંકર ચિદ્ધન સંગી,
રંગી જિનમત સારે મે-રંગીં જ્ઞાનં ॥ ૧ ॥
પાંચ એકાવન ભેદ જ્ઞાનકે,
જડતા જગજન ટારેમેં. જડં જ્ઞાનં ॥ ૨ ॥
લક્ષ અલક્ષ વિવેચન કીનો,
કુમતિ રંગ સખ છારેમેં. કુમં જ્ઞાનં ॥ ૩ ॥

દોહા-અર્થઃ—આત્મસ્વરૂપના જ્ઞાનપૂર્વક વિભાવ પરિણતિની સંગતિ છોડીને જે પ્રાણીઓ જ્ઞાનનું આરાધન કરે છે તેઓ ભવસમુદ્રથી પાર ઉતરી જાય છે. ૧.

પૂજા-અર્થઃ—આખા જિનદર્શનમાં જ્ઞાનપદ મંગલકર છે અને સિદ્ધાવસ્થા પ્રાપ્ત કરાવનાર છે; જ્ઞાનતા ૧પાંચ અને ૨એકાવન ભેદો છે અને જગતના મનુષ્યોના જડપણને દૂર કરે છે; જ્ઞાન લક્ષ્યાલક્ષ્યની વહેંચણા કરે છે અને મિથ્યામતિપણના રંગને દૂર કરે છે. ૧-૩.

પ્રથમ જ્ઞાન ને પીછે અહિંસા.

કરમ કેલક નિવારેમે. કર્મ૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૪ ॥

મદસદ્ ભાવ વિકાશી જ્ઞાની.

દુર્નય પથ વિમારે મે દુર્ન૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૫ ॥

અજ્ઞાનીકી કરણી એમી,

અક વિના શૂન્ય મારે મે. અક૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૬ ॥

મતિ શ્રુત અવધિ મન પર્યવ હૈ.

કેવલ સર્વ ઉત્તરે મે કેવ૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૭ ॥

અજ્ઞાની વર્ષ એક ડોટિમે, કરમ

નિકેદન ભાગે મે. કર૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૮ ॥

જ્ઞાની શ્વાસોશ્વાસ એકમે.

ઇતને કરમ વિદારે મે ઇત૦ જ્ઞાન૦ ॥ ૯ ॥

(દશવૈકાલિક મૂત્રમા) મુખ્યપણે જ્ઞાન અને ગૌણપણે અહિંસા નિવેદન ડરેલી છે જ્ઞાન કર્મરૂપ કલકને દૂર કરે છે, જ્ઞાની મત્યામત્ય ભાવોને પ્રકાશ કરે છે અને દુર્નયરૂપ માર્ગને ભુલાવી દે છે, અજ્ઞાની (મનુષ્યોની) ક્રિયા આક વગરના તમામ શૂન્ય જેવી છે મતિ, શ્રુત, અવધિ, મન પર્યવ-દેશ પ્રકાશી છે અને કેવલજ્ઞાન સર્વ પ્રકાશી છે એક કોડ વર્ષમા અજ્ઞાની મનુષ્ય જેટલા કર્મો ખપાવે છે એટલા ડોઝ જ્ઞાની મનુષ્ય એક શ્વાસોશ્વાસ જેટલા કાળમા ખપાવે છે ૪-૯

ભરતેશ્વર મરુદેવીમાતા.

સિદ્ધિ વરે દુઃખ જરેમેં. સિદ્ધિં જ્ઞાનં ॥ ૧૦ ॥

દેશ આરાધક, સર્વારાધક.

ભગવતી વીર ઉચારે મેં. ભગં ॥ ૧૧ ॥

જયંત નરેશ્વર ઓહ પદ સાધી,

આતમ જિનપદ ધારે મેં. આં જ્ઞાનં ॥ ૧૨ ॥

(કાવ્ય અને મંત્ર પૂર્વવત્)

અર્થ:—ભરતચક્રવર્તી અને મરુદેવા માતા (સાંસારિક) દુઃખોને પ્રજ્વળી મુક્તિ ગયા છે; શ્રી ભગવતી સૂત્રમાં વીર પરમાત્મા એ જ્ઞાનને સર્વારાધક અને ક્રિયાને દેશ આરાધક કહેલી છે; જયંત નરપતિએ આ જ્ઞાનપદની સાધના કરી પોતાના આત્મામાં તીર્થંકર પદ ઉપાર્જન કર્યું. ૧૨.

ઈતિ અષ્ટમી જ્ઞાનપદ પૂજા

॥ नवमी दर्शनपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

તત્ત્વ પદાગ્રથ નવ કહે, મહાવીર ભગવાન,
જો મગધે મહાભાવસે, મમ્યગદર્શી જાન. ॥ ૧ ॥
શ્રદ્ધા વિન નહી જાન હૈ, તદવિન ચગણુ ન હોય !
ચરણુ વિના સુકિત નહી, ઉત્તરઅયણે જોય. ॥ ૨ ॥

॥ પરજ માડ-તાલ દીપચદી ॥

(નિશાનિ જોડુ નાટડી, વેગ આરો મે દોયે-દેસી)

દર્શનપદ મનમે વસ્યો, તળ મળ ગગ દોહા;
જગમે કુણી લાખ હૈ, એક દર્શ અમોહા. ૬૦ ॥ ૧ ॥
દર્શન વિન કરણી કઠી, એક કોડી ન મોહા,
દેવ ગુરુ ધર્મ સાર હૈ. ઈનકા કયા મોહા. ૬૦ ॥ ૨ ॥

દોહા-અર્થ:—શ્રી મહાવીર પરમાત્માએ ૧ નવતત્ત્વ પદાર્થો કહેલા છે, જેઓ ઉત્તમ ભાવનાપૂર્વક શ્રદ્ધા કરે છે તેઓને મમ્ય-ગુદર્શી જાણે. શ્રદ્ધા વગર જ્ઞાન નથી, જ્ઞાન વગર આગ્નિ નથી અને ચારિત્ર વગર સુકિત નથી એમ ઉત્તરગાંધ્યયન મૂત્રમા કહેલું છે ૨

પૂજા-અર્થ —દર્શનપદનું જ્યાં મનની એકતાપૂર્વક આત્મા આરાધન કરે છે ત્યારે તમામ રીતે આત્મિક સ્થિતિમાં આનંદ ગગ થાય છે, જગત્મા સુકિત મોટેના ઉમાધનો લાખો છે પણ મમ્યગુદર્શન એક અમૂલ્ય છે મમ્યગુદર્શન વગરની ક્રિયાનું મૂલ્ય એક કોડી તુલ્ય પણ નથી ૧-૨

દર્શન મોહની નાસશે, અનુભવ રસ ઘોલા;
 જિનદર્શન પૂજન કરે, એહી દર્શ કહોલોલા. દ૦ ॥૩૥॥
 સમ સંવેગ નિર્વેદતા, અસ્તિ કરુણા તંબોલા;
 ઈન લક્ષણ સેં માનીએ. સમકિત રસ ચોલા. દ૦ ॥૪૥॥
 અંતર્મુહૂર્ત ફરસીએ, દર્શન મુખ ડોલા;
 નિશ્ચય મુકિત પામીએ. જિનવર એમ બોલા. દ૦ ॥૫૥॥
 ઇંગ દુગ તિ ચઉ અર દશે. સતસહ ભેદ કુલા;
 દર્શન પાયો સિજજંભવે. દેખી પ્રતિમા અમોલા. દ૦ ॥૬૥॥
 હરિવિક્રમ નૃપ સેવના, અંતર દગ બોલા;
 આતમ અનુભવ રંગમેં, મિટે મનકા ઝોલા. દ૦ ॥ ૭ ॥
 (કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત)

કેમકે સમ્યગ્દર્શન દેવ ગુરુ ધર્મના સારરૂપ છે જેથી તેનું મૂલ્ય શું હોઈ શકે ? *દર્શનમોહનીયના વિનાશથી આત્માનુભવરસ ઘોળાય છે; પ્રાણી જિનેશ્વર ભગવાનનું દર્શન-પૂજન કરે છે-આ સમ્યગ્દર્શન-સરોવરના કહોલો છે. શમ, સંવેગ, નિર્વેદ, અસ્તિકત્વ અને અનુકંપા તે રૂપ તાંબૂલ (પાન) ચાવવાના *લક્ષણથી જાણી શકાય છે કે સમ્યક્ત્વરૂપ દલાલચોળ રસ પ્રકટ થયો છે; અંતર્મુહૂર્ત સુધી જો સમ્યગ્દર્શન મુખની એકતાનતા આત્માને સ્પર્શે તો અવશ્ય મુકિત મળશે જ-એમ શ્રી જિનેશ્વરોએ કહેલું છે; એક, ૭એ, ૮ત્રણ, ૯ચાર, ૧૦પાંચ, ૧૧દશ અને ૧૨સડસહ ભેદો સમ્યગ્ દર્શનના-સરખા છે. ૧૩શચંભવ પ્રાદ્યણે અમૂલ્ય જિન પ્રતિમા દેખી સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કર્યું હતું; આ પદની સાધના કરવાથી હરિવિક્રમ રાજની ૧૪આંતરદષ્ટિ-દિવ્ય દષ્ટિ ખુલી ગઈ અને આત્માનુભવ રંગમાં રંગિત થવાથી મનની ચપળતા દૂર થઈ.

નવમી દર્શનપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ दशमी विनयपद पूजा ॥

॥ दोहा ॥

गुण अनंतको कद है, विनय लुवन मिगा,
 विनय भूख निनधर्म है, विनयिके धन अवता ॥ १ ॥
 पांय लेद दम तेरसा, आवन छाभठ भान,
 आगभमे विनय तणा, लेद कछा लगवान. ॥ २ ॥
 (नगलो-ताप दीपयदी, ओटले मे तो दुःख मलोरी देशी)
 मभी मे तो विनय पीछानागी,
 अनते कादमे मभी मे तो विनय ॥ अथलि ॥
 तीर्थ कर सिद्ध कुल गण मधा,
 किरिया धर्म सुजानागी म० अ० ॥ ३ ॥
 ज्ञानी मूरि धिविर पाठके गणि,
 पद तेग विधानागी म० अ० ॥ ३ ॥

दोहा-अर्थ.—त्रिलुवनना आबूपलुप विनय अनन
 गुणानु भूण छे, निनधर्मनु भूण छे, विनयी भनुप्येनो अवतार
 धन्य छे, पांय, दम, उते, छावन, अने छासठ मभ्याना
 प्रभाषवाणा लेदो-प्रभुजे-आगभमा विनयना-कहेला छे १-२

पूजा-अर्थ —अतरात्मा सुमति मभीने कहे छे ते अनत-
 काण एवन व्यतीत कर्मा पछी मे विनयपदने आने ओणभ्यु ।
 तीर्थ कर, सिद्ध, कुल, गण, सध, किया, धर्म, सहजान, ज्ञानी,
 मूरि, अथवि, उपाध्याय, गणि ओ ते पदना विनयनु विधान
 (शास्त्रमा) कहेलु छे १-३

આજ્ઞાતના ભક્તિ મુલકે.
 અતિમાન ગુણુ ગાનારી. સં અં ॥ ૪ ॥
 દોય સહસને ચિહુત્તર આધિકે.
 વંદન દેવ વિધાનારી. સં અં ॥ ૫ ॥
 આરસો આનવે ગુરુવંદન વિધિ.
 વિનયી જન ચિત્ત આનારી. સં અં ॥ ૬ ॥
 જિનવંદન હી તપ અતિ ભારી.
 દુર્ગતિ નાશ કરનારી. સં અં ॥ ૭ ॥
 શ્રદ્ધા ભાસન તત્ત્વરમાણતા,
 વિનયીકારજ ગાનારી. સં અં ॥ ૮ ॥
 ધન્યા એહ પદ વિધિ મું સેવી.
 આતમરંગ ભરાનારી. સં અં ॥ ૯ ॥
 (કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

—::—

વિનયોજનની આજ્ઞાતના નહિ કરવી, મંગલકર ભક્તિ સાથે બહુમાન-ગુણુગાન કરવું; દેવવંદનના એ દહજાર ને ચુમ્મોતેર અને ગુરુવંદનના આરસો ખાણું પ્રકારની વિધિ વિનયી જનોએ ચિત્તમાં ધારણ કરવી; જિનવંદન એ અતિ ઉચ્ચ તપ છે; અને દુર્ગતિનો નાશ કરનાર છે; વિનયી મનુષ્યને શ્રદ્ધા, જ્ઞાન અને તત્ત્વરમાણતારૂપ કાર્ય પ્રકટે છે તેમ (શાસ્ત્રમાં) કહેલ છે; ધન શ્રેષ્ઠિએ આ પદની વિધિપૂર્વક સાધના કરી આત્મામાં (તીર્થ) કરપદનો રંગ ભર્યો. ૪-૯.

॥ દશમી વિનયપદ પૂજા સમાપ્ત. ॥

॥ एकादशी चारित्रपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

ચરણ ગગણુ ભવજલ તરણુ, ચરણુ ગરણુ મુખ માગ,
રક માહત કરે મહી, મુર નર સેવા કાર ॥ ૧ ॥
તીન જગતપતિ પદ દીએ, ઇદ્રાદિક ગુણુ ગાય,
કલિમલ પક પખાગના. જય જય મયમ રાય ॥ ૨ ॥

(મોડા-તાનરપક, લગીને નાભિ નદન શુ, દેશી)

ચરણુ પદ મન રગ રે જીયા, ચં ॥ અ ચલિ ॥
આઠ કર્મકો મચયકો જે,
રિકત કરે ભય ભગ,

દોહા-અર્થ:-ગ્રાણીઓને-ચાગ્રિ રાગણરૂપ છે, ભવ-સમુદ્રમાવી તારનાર છે, ઉત્તમ મુખ આપનાર છે, રક જનો ચારિત્રથી મહાત્મા બને છે, જેમની દેવ અને મનુષ્યો નેવા કરે છે, જે તીર્થ કરપદ આપે છે, જેના ગુણો ઇદ્રાદિક દેવો ગાય છે, અને પાપરૂપ મલને સ્વચ્છ કરે છે તે ચારિત્રરાજ જયનત વર્તે!.

પૂજા-અર્થ-હે આત્મન્ ! ચાગ્રિપદમા મનના રગને લગાવ ! નિઝકિયાવી (પદ ભજનવડે) ચારિત્ર-તેને કહેવાય છે કે જે આઠ કર્મના મચયને ખાલી કરી મમારનો ભય ભાગી નાખે છે,

ચારિત્ર નામ નિરુકતે માન્યો.

શિવરમણી હો સંગ રે જીયા. ચં ॥ ૧ ॥

પદ્મખંડ કેરો રાજ્ય જોડને.

રમણી ભોગ ઉત્તંગ;

ચક્રી સંજમ રસમેં લીનો,

ચિદ્ધનરાજ અલંગ રે જીયા. ચં ॥ ૨ ॥

ખારે કપાય જરે જળ જાકે,

પ્રકટે સંયમ ચંગ;

આઠ કપાય ગયે આણુવિરતી,

ચારિત્ર મોહ વિરંગે રે જીયા. ચં ॥ ૩ ॥

વર્ષ સંયમકે મુખકી શ્રેણિ.

અનુત્તર મુર મુખ અંગ:

અને મુક્તિરૂપ શ્રી સાથે સંગ કરાવે છે; જેમને 'છ
ખંડનું' રાજ્ય હતું અને ઉચ્ચ શ્રીઓના ભોગો હતા તેવા
ચક્રવર્તીઓ પણ જ્યારે સંયમ રસમાં લીન થયા ત્યારે અખંડ
સિદ્ધાવસ્થાનું રાજ્ય પામ્યા. ૨.

ખાર રૂપાય જ્યારે જાય છે ત્યારે પવિત્ર મનોહર સંયમ
(સર્વ વિરતિ) પ્રકટે છે; આઠ કપાય જાય ત્યારે આણુ-
વિરતીપણું પ્રાપ્ત થાય છે—આ રીતે ચારિત્ર મોહનીય કર્મથી
આત્મા (ક્રમે ક્રમે) વિરકત બને છે; એક વર્ષ સુધી પાલન
કરેલું વૃદ્ધિમાન થતું ચારિત્ર અનુત્તર વિમાનના દેવ-મુખોની
શ્રેણિથી વધી જાય છે.

તત્ત્વ ગમણુતા મયમ વિણ નહી,
મમર અમર અનગ રે જીયા ચ૦ ॥ ૪ ॥
અરુણદેવ મયમપદ માધી,
અગિહ તડપ અમગ,
આતમાનદી સુગર વદી,
પ્રકટયો જ્ઞાન તરગ રે જીયા. ચ૦ ॥ ૫ ॥

(કાવ્ય-મત્ર-પૂર્વવત્)

ચારિત્ર વગર તત્ત્વગમણુતા પ્રાપ્ત થતી નથી અને તત્ત્વ
ગમણુતાથી અશરીંગપણુ અને અમનપણુ પ્રાપ્ત વાય છે-તે
ધ્યાનમા રાખો, અરુણદેવરાજાએ મયમપદની સાધના કરી
નિસંગ તીર્થ ઠગોન ઉપાર્જન કર્યું, અને આતમાનદ પ્રાપ્ત
ઠવાથી-દેવજ્ઞાન પેતરગ પ્રકટ્યો અને દેવ અને મનુષ્યોથી
પૂજિત થયા પ

એકાદશી ચારિત્રપદ પૂજા મમાસ.

॥ દ્વાદશી વ્રહ્મચર્યપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

કામકુંભ સુરતરુમણિ, સખ વ્રત જીવન સાર;
કામિત ફલદાયક સદા, ભવ દુઃખભંજન હાર. ॥ ૧ ॥
તારા ગણમેં ઉડુપતિ, સુરગણમેં જિમ ઇંદ;
વિરતિ સકલ સુખ મંડના, જય જય બ્રહ્મ ચિરિદ. ॥ ૨ ॥

(સોરઠી-તાલ દીપચંદી-શ્યામ નેક દયા મોસેં ન કરી, જો દેશી.)

શ્યામ બ્રહ્મ સુહંકર લખરી, શ્યામં અંચલિ.
કુમતિ સંગ સખ શુદ્ધ ભૂલી,
અનુભવ રસ સખ ચખરીં ॥ ૧ ॥
નવવાડેં શુદ્ધ બ્રહ્મ આરાધે.
અજર અમર તું અલખરી. શ્યામં ॥ ૨ ॥

દોહા-અર્થ:—કામઘટ, કલ્પવૃક્ષ અને ચિતામણિ તુલ્ય,
ખારે વ્રતોના સારભૂત જીવનરૂપ, હંમેશાં ઇચ્છિત કળાને આપ-
નાર, સંસારના દુઃખને તોડનાર, તારાના સમૂહમાં જેમ ચંદ્ર,
દેવોના સમૂહમાં જિમ ઇંદ્ર, અને સમસ્ત વિરતિના આભૂષણ-
રૂપ બ્રહ્મચર્ય-^૧સ્થિરાત્મા જયવંત વર્તો !

પૂજા-અર્થ:—સુમતિ અંતરાત્માને કહે છે કે હે પતિ !
મંગલકારી બ્રહ્મચર્યને તમે ઓળખી લો ! કુમતિના સંગથી
તમે તમારી સ્વભાવ પરિણતિ ભૂલી ગયા છો; માટે હવે અનુભવ
રસ તમે ગ્રાળો ! જો તમે શુદ્ધ બ્રહ્મચર્યને નવવાડેથી આરાધશો
તો અજરામરપણું પ્રાપ્ત કરી અલક્ષ્ય-અતીંદ્રિય બની નશો.

ઔદારિક મુર કામળલસે,
અપને આપકો ગજગી. શ્યામં ॥ ૩ ॥
સિંહાદિક પશુ લય મળ નાસી,
બ્રહ્મચર્ય રસ ચખગી. શ્યામં ॥ ૪ ॥
વિજયશેઠ વિજયા ગુણવતી,
મુદર્શન કામ કખગી શ્યામં ॥ ૫ ॥
દગમે અગે બત્રીગ ઉપમા,
બ્રહ્મચર્યકી દખગી. શ્યામં ॥ ૬ ॥
આતમ ચદ્રવર્મ નરવર જયુ,
અરિહત પદ મુખ અમગી. શ્યામં ॥ ૭ ॥

(કાવ્ય-મત્ર પૂર્વવત)

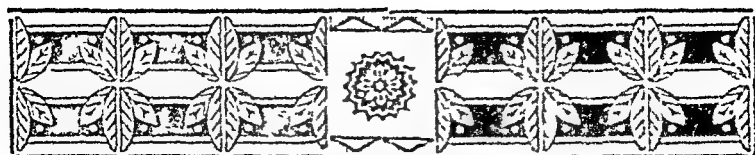

દેવોના ઔદારિક ભાગોની રક્ષાગથી તમે પોતાનું રક્ષણ કરો, બ્રહ્મચર્યના રસ ચાખવાથી સિંહાદિક પશુના લયો સર્વ નાશ પામે છે ૩-૪

વિજયશેઠ, વિજયારાણી અને મુદર્શનશેઠે ઠામને ઘાસ તુ ય (નિરુપયોગી) બનાવ્યો, દશમા અગમા (પ્રજ્ઞ વ્યાકરણમા) બ્રહ્મચર્યની ગજગી ઉપમાઓ આપી છે તે તપાસો ! ચદ્રવર્માગજાએ આ પદનું આગાધન કરી આત્મામા તીર્થ ઠરપદ ઉપાર્જન કર્યું-તેમ શાસ્ત્રમા કહેલ છે ૫-૭

દ્વાદશી બ્રહ્મચર્યપદ પૂજા મમાસ.

॥ त्रयोदशी क्रियापद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

ચિદ્દેવિલાસ રસ રંગમેં, કરે ક્રિયા ભવિ અંગ;
કરમ નિકંદન યશ ભરે, ઉછલે જ્ઞાન તરંગ ॥ ૧ ॥
આગમ અનુસારી ક્રિયા, જિનશાસન આધાર;
અવર જ્ઞાન દર્શન લહે, શિવરમણી ભરતાર. ॥ ૨ ॥

(માઠ, ફલ વૃદ્ધિ પાસનાથ, પ્રભુકા પૂજે તો સહી—દેશી)

થારી ગદ્ય રે અનાદિનિંદ, જરા ટુક જોવો તો સહી;
જોવો તો સહી, મેરા ચેતન જોવો તો સહી. થાં અં
જ્ઞાન સંગ કિરિયા દુઃખહરણી, જોવો તો સહી,
મેરા ચેતન જોવો તો સહી;

દોહા-અર્થ:—જ્ઞાન વિલાસના રસ રંગપૂર્વક જો ભવ્ય-
જનો મનોહર ક્રિયા કરે તો (અષ્ટ)કર્મોનો નાશ થાય છે; ઉજ્જ-
વળ યશ પ્રાપ્ત થાય છે અને જ્ઞાનના તરંગો ઉછલે છે; જિન-
શાસનના આધારભૂત-આગમ અનુસારી જેઓ ક્રિયા કરે છે
તેઓ કેવલજ્ઞાન દર્શન પ્રાપ્ત કરી શિવસ્ત્રીના પતિ બને છે. ૨.

પૂજા-અર્થ:—હે આત્મન્ ! તારી અનાદિકાળની નિદ્રા
ચાલી ગઈ છે; હવે જરા આંતરચક્ષુ ખોલીને તું તપાસ ! જ્ઞાન-
પૂર્વકની ક્રિયા સંસાર દુઃખને દૂર કરવાવાળી છે તે તું જાણ !

એહ ધર્મ શુકલ શુદ્ધ ધ્યાન હૃદયમે,
ખોવો તો સહી ખોવો મેં થાં ॥ ૧ ॥

આર્તરૌદ્રકી પણવીમ કિરિયા,
ખોવો તો મહી, મેગ ચેતન ખોવો તો સહી;
અનુભવ સમરમ સાગ જરા તુમ,
ટોવો તો મહી. ॥ ટોવો મેં થાં ॥ ૨ ॥

અહ દિક્ષી સમ્મત ભોગ કી કિરિયા, ઢોવો તો મહી,
મેરા ચેતન ઢોવો તો સહી,
પ્રથમ ચાર તણ ચાર ગ્રહી પર,
હોવો તો સહી. હોવો મેં થાં ॥ ૩ ॥

સમકિતકી કળી દુઃખ હરણી, લેવો તો મહી,
મેગ ચેતન લેવો તો મહી,
દુકે દુર્નય પથ વિકાર જ્ઞાન ગસ,
ગોવો તો મહી. ગોવો મેં થાં ॥ ૪ ॥

ધર્મ અને શુકલરૂપ શુદ્ધ ધ્યાન હૃદયમા પડેવ ! આર્ત
અને રૌદ્રધ્યાનની અપચીગ ક્રિયાઓ ગુમાવી દે ! અને અનુ-
ભવરૂપ સમતાગ્નિનો માર જગ તુ તપામ ! ૧-૨

ચોગની વચ્ચાહ દષ્ટિને અનુકૂળ ક્રિયાનું વહન કરો ! પહેલી
ચાર દષ્ટિ યતનને બીજી ચાર ગ્રહણ કરવા તત્પર બનો !
દુખને હુન્નારી સમ્યક્ત્વની ક્રિયા સ્વીકારી દુર્નય માર્ગનો
નાશ કરી જ્ઞાનગસને જરા ઘોળો તો મહી ! ૧-૪ તત્ત્વ સળાધી
પ્રીતિને મનમા જડૂ અર્ગ કરો !,

અંતર તત્ત્વ વિષય મન પ્રીતિ, ઘોવો તો સહી,
મેરા ચેતન ઘોવો તો સહી;

એહ જ્ઞાન ક્રિયા નિજ ગુણ રંગ રાગી,
ઘોવો તો સહી. ઘોવોં મેં થાં ॥ ૫ ॥

અશુભ ધ્યાનકે થાનક ત્રેસઠ, ઘોવો તો સહી,
મેરા ચેતન ઘોવો તો સહી;

પુણ્યાનુબંધી પુણ્ય બીજ દુકે,
ઘોવો તો સહી. ઘોવોં મેં થાં ॥ ૬ ॥

ક્રોધ માન માયા જડતા રંગ, ઘોવો તો સહી,
મેરા ચેતન ઘોવો તો સહી;

એહ હરિવાહન આતમ રસ ચાખી,
મેવો તો સહી. મેવોં મેં થાં ॥ ૭ ॥

(કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

—::—

અને આંતર જ્ઞાન અને ક્રિયાને આત્મ ગુણરૂપે રંગીને
થોભો ! ૫.

હે આત્મન્ ! આર્ત અને રૌદ્રધ્યાનના ત્રેસઠ પદ્ધતિઓને
શુભાવી દો; જરા પુણ્યાનુબંધી પુણ્યનું બીજ વાવો ! ક્રોધ
માન માયારૂપ જડપણનો રંગ ઘોષ નાંખો; હરિવાહન
રાજાએ આ પદનું આરાધન કરી આત્માનુલવરૂપ મેવાનો રસ
ચાખી લીધો. ૬-૭.

ત્રયોદશી ક્રિયાપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ चतुर्दशी तपःपद पूजा ॥

॥ होला ॥

ઉપગમ રૂમ થુત તપ ભલો, કામ નિકદન હાર,
કર્મ તપાવે ચીકણા, જય જય તપ સુખકાર ॥ ૧ ॥

(ગગ મિદાગ તાન લીપ્યદી)

યુ મુધરે રે સુજ્ઞાની અનઘતપ ॥ યું અચ્છિં
કર્મ નિકાચિત છિનકમે જરે,
નિર્દેશ તપ મન આની. અનઘતપ. યું ॥ ૧ ॥
અર્જુન માલી દદ પગિહાડી,
તપસુ ધરે શુભ ધ્યાની અનઘતપ. યું ॥ ૨ ॥

હોલા-અર્થ --શાતગ્મપૂર્વક તપ યાય તો તે સુદર છે,
કામવાસનાનો નાશ કરનાર છે, અને ચીકણા' કર્મને પણ
તપાવે છે, આ સુખકારી તપ જ્યવત વર્તો !

પન્ન-અર્થ —હે સજ્ઞાની આત્મન્ ! જેમ સારી ગીતે બને
તેમ નિર્દોષ તપને તું ધારણ કર ! દબ વગરનો તપ નિકાચિત
કર્મને શણગાર પ્રગળે છે--જે તુ મનમાં લાવ ! અર્જુનમાળી
અને દદપ્રદારીએ શુભ ધ્યાનપૂર્વક તપ કરેલો છે ૧-૨

લાખ અગ્યારહ અરસી હજારા,
 પાંચ સઘાં ગિત જ્ઞાની. અનઘતપ ચું ॥ ૩ ॥
 ઈતને માસ ઉમંગ તપ ટીનો,
 નંદન જિનપદ ઠાની. અનઘતપ ચું ॥ ૪ ॥
 સંવત્સર ગુણુરત્ન જપીના,
 અતિમુકતકે સુખખાની. અનઘતપ ચું ॥ ૫ ॥
 ચઉદ મહસ મુનિવરમેં અધિકો,
 ધન ધન્નો જિનવાની. અનઘતપ ચું ॥ ૬ ॥
 કનકકેતુ તપપદ શુદ્ધ સેવી,
 આતમ જિનપદદાની. અનઘતપ ચું ॥ ૭ ॥

(કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

—::—

મહાવીર પરમાત્માએ નંદનઋષિના લવમાં અગીઆર લાખ એંશી હજાર ને પાંચસો માસખમણનો તપ ઉત્સાહપૂર્વક કરી તીર્થંકરનામ કર્મ ઉપાર્જન કર્યું હતું. ૩-૪.

સંવત્સર, ગુણુરત્ન અને અતિમુકતકે તપ સુખની ખાણરૂપ છે તેમ જ આત્માને રુષ્ટિકર છે; મહાવીર જિનેશ્વરે ચૌદ હજાર મુનિઓમાં ધન્નાજીના તપને અધિક વખાણ્યો હતો; કનકકેતુરાજાએ શુદ્ધ રીતે તપપદનું સેવન કરી અંતરાત્માને જિનપદનું દાન કર્યું અર્થાત્ તીર્થંકરનામકર્મ ઉપાર્જ્યું. ૫-૭.

ચતુર્દશી તપ:પદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ પંચદશી દાનપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

દાને બવ મ કટ મિટે, દાને આનદ પૂર ।
 દાને જિનવર પદ લહે, સકલ લયકર ચૂર ॥ ૧ ॥
 અભય મુપાતર દાન દે, નિસ્તરિયા મસા ૧
 મેઘ મુમુખ વમુમતી ધના, કહન ન આવે પાર ॥ ૨ ॥
 (જગતો-દેમ પગળી -એ મિનિતવ, ગમ તો ગોવિ -દેશ)
 દાન તો અભગ દીજે મન ધરી રગ. દાં અં ॥
 ખાન તો અમર અજ, મુખ તો અભગ,
 જોનમ ગતન મમ. પાત્ર મુગ. દાં ॥ ૧ ॥

દોહા-અર્થ —દાનથી સમાગતુ હુ ખ મટે છે, આનદનો સમૃદ્ધ પ્રાપ્ત થાય છે, તીર્થ કરપદ પમાય છે અને સમસ્ત ભયોના સુરેચ્છા થઈ લાય છે, મેઘકુમાર, મુમુખ, વમુમતી (સદનખાગ) અને ધન્યકુમારે અભયદાન અને મુપાદાન આપીને સગાર સમુદને તર્યો, અન્ય અનેક છે તેના નામે કહેતા પાત્ર આવે તેમ નથી ૨

પૂત-અર્થ—મનમા ગગ પારલ કીને અખડિ દાન રેવુ; દાન અજરાગ ખાલુ છે અને અખડિ મુખ આપે છે, જોનમખામી તેજમ્બી ગતન પાત્ર છે,

કેનકે સન્માન મુનિ, પાત્ર ઉત્તંગ,
 દેશવિરતિ પાત્ર રૌપ્ય, મધ્યમ મુમંગ. દા૦ ॥ ૨ ॥
 સમદર્શી જીવ માનો, જઘન તરંગ,
 કાંસ્ય પાત્ર સમ, મુખ દે નિરંગ. દા૦ ॥ ૩ ॥
 શાલિભદ્ર કૃતપુત્રા, ધન્ના શુભચંદ ॥
 દાનસે અનંત મુખ કહત જિનંદ ॥ દા૦ ॥ ૪ ॥
 દાનસે હરિવાહન લીનો, જિનપદ સંગ ॥
 આતમ આનંદ કંદ, સહજ ઉમંગ ॥ દા૦ ॥ ૫ ॥

(કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

મુનિજન ઉચ્ચ સુવર્ણ પાત્ર છે; દેશવિરતિ ગૃહસ્થ રૂપાનું
 મધ્યમ પાત્ર છે તેની (સેવાની) ઇચ્છા રાખો; સમ્યગ્દૃષ્ટિ
 જીવ કાંસાનું જઘન્ય પાત્ર છે—આ તમામ રૂપાત્રોની સેવા
 સુક્રિતનું મુખ આપે છે. ૩.

ઉજ્જવળ ચંદ્રમા તુલ્ય શાલિભદ્ર, કૃતપુણ્ય (કયવન્ના),
 અને ધન્યકુમારે દાનધી અનંત મુખ પ્રાપ્ત કર્યું એમ (મહાવીર)
 જિનેન્દ્રે કહ્યું છે; દાનથી હરિવાહન રાજાએ સ્વાભાવિક ઉત્સાહ-
 પૂર્વક આત્માના આનંદના મૂળરૂપ તીર્થંકર પદ મેળવ્યું. ૪-૫

પંચદર્શી દાનપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ षोडशी वैयावृत्यपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

વૈયાવર્ય પદ સોળમે, અખિલ વિમલ ગુણુ ખાન ॥
અપ્રતિપાતિ પદ ખરો, આગમ કથિત નિદાન ॥ ૧ ॥
જિન સૂઝિ પાઠકે સુનિ, ખાલકે વૃદ્ધ ગિજ્ઞાન ॥
તપી મધ જિન ચૈત્યકા, વૈયાવર્ય વિધાન ॥ ૨ ॥

(૧ ગણેા ઝીઝાદી પળખી ઠેકા ગિગિનારીખ પહાડી)
૫૦ દેસે ગુજરી-એ દેના)

શુદ્ધ વૈયાવર્ય કર જિન પદ વગેરી

॥ શુદ્ધ ૦ ॥ અ ૦ ॥

તીર્થ કર કેવલી મનપર્યવ,

અવધિ ચતુર્દશ પુન્વધરી ॥ શુદ્ધ ૦ ॥ ૧ ॥

દોહા-અર્થ—સોળમું વૈયાવર્ય પદ સમસ્ત નિર્મળ
ગુણોની ખાણ છે, અને આગમમા કહેલ મોક્ષના નિમિત્તભૂત
સ્પષ્ટ રીતે ૧ અપ્રતિપાતિ પદ છે, જિન, સૂઝિ, ઉપાધ્યાય, સુનિ,
ખાલક, વૃદ્ધ, ગ્તાન, તપશ્ચર્યાવાન, મધ અને જિનપ્રતિમાનું
વૈયાવર્ય શાસ્ત્રમા કહેલું છે ૨

૨ અતગતમન ! તીર્થ કર, આમાન્યકેવલી, મન પર્યવજાની,
અવધિજાની, ચૌદપૂર્વધન, ૧

દશપૂર્વી ઉત્કૃષ્ટ ચરણધર,
 લલિધમંત એ જિન સગરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૨ ॥
 જિનમંદિર જિન ચૈત્ય કરાવે,
 પૂજા કરે મન તનુ મુધરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૩ ॥
 દશમે અંગે જિનવર ભાખી,
 કુમતિ કુસંગ સખ દૂર ભગરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૪ ॥
 નવપદ શેષ સૂરીશ્વર આદિ,
 વૈયાવૃત્ય કર ઉઠ જગરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૫ ॥
 શત પાંચ મુનિકી વૈયાવચ્ચ કરડે,
 ભરત બાહુબલ શિવ મગરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૬ ॥
 નૃપ જિમૂત કેતુ પદ સાધી,
 આતમ જિનપદ રસ ગગરી ॥ શુદ્ધ ॥ ૭ ॥
 (કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત)

દશપૂર્વધર, ઉત્કૃષ્ટ ચારિત્રને ધારણ કરવાવાળા લલિધવંત મુનિ-એ સાતે 'રજિનોનું' શુદ્ધ વૈયાવચ્ચ કરીને તીર્થકરપદ ઉપાર્જન કર! જિનમંદિર અને જિનપ્રતિમા કરાવે અને મન અને કાયાના શુદ્ધ યોગો પૂર્વક પૂજા કરે તો, ૩.

દશમા અંગમાં શ્રી જિનેશ્વરે કહ્યું છે કે-કુમતિ અને કુસંગ સર્વ દૂર નાસી જાય છે; હે આત્મન્ ! બાકીના ૩ આચાર્ય આદિ નવવ્યક્તિઓનું પણ ૪ મોહનિદ્રા દૂર કરી-જાગૃત થઈ વૈયાવચ્ચ કર. ૫. (પૂર્વ જન્મમાં) પાંચસો મુનિઓની વૈયાવચ્ચ-સેવા કરીને ભરત અને બાહુબળજી મોક્ષના અધિકારી થયા. ૬. જિમૂતકેતુ રાજાએ આ પદ સાધીને આત્મારૂપી ગાગરમાં જિનપદ રસ ભર્યું. ૭

ષોડશી વૈયાવૃત્યપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ सप्तदशी समाधिपद पूजा ॥

॥ દોહા ॥

નિજ આત્મ ગુણુ રમણુતા, ઇન્દ્રિય તજી વિકાર ॥
થિર મમાધિ મતોપમે, ભવદુ ખ ભજનહાર ॥ ૧ ॥

(જગલો ઝીઝોટી-પગની રંગ-માતોને માગ ચેતનજી
માગી વાત-ટેલી)

ગચો રે ચેતનજી મન શુદ્ધ લાગ રાચો ॥
ધારો ધારો મમાધિ કેરો ગગ. ગચો ॥ ૧ ॥
યા મગ નાગ કહ્યો ભવવનકો,
અખ કયુ મગકો ભાગ રાચો ॥ ૨ ॥

દોહા-અર્થ — ઇન્દ્રિયોના વિકારોને છૂટ કરીને પોતાના આત્મગુણની રમણતામા મતોપપૂર્વક થિર મમાધિ કરવી તે સસાગના દુખોને તોડનાર છે ૧

પૂજા-અર્થ — હે ચેતન ! શુદ્ધ મનપૂર્વક હર્ષિત યમ સમાધિના રંગને ધારણુ કરો ! જે સમાધિના સગથી ભવાટ-વીનો નાશ (શાસ્ત્રમા) કહ્યો છે-તેથી દર કેમ ભાગો છે ? ૨

દ્રવ્ય સમાધિ ભાવ સમાધિ, સુમતિ કેરો મુહાગ.	રાત્રો ॥ ૩ ॥
અશન વસનસે ભક્તિ સંઘડી, દ્રવ્ય સમાધિ અથાગ.	રાત્રો ॥ ૪ ॥
સારણુ વારણુ ચોયણુ કરની, દ્વિતીય સમાધિ જાગ.	રાત્રો ॥ ૫ ॥
સકલ સંઘડો દ્વિવિધ સમાધિ, નીપજાવે મહા ભાગ.	રાત્રો ॥ ૬ ॥
પાંચસમિતિ ત્રીનગુપ્તિ ધરે નિત, નિશદિન ધરત વિરાગ.	રાત્રો ॥ ૭ ॥
ચાર નિદ્દેષ નય સત ભંગી, કારણુ પાંચ નિરાગ.	રાત્રો ॥ ૮ ॥

અર્થ:—સુમતિના મંગલમય સંબંધવાળી સમાધિ દ્રવ્ય અને ભાવ બે પ્રકારે છે; સંઘની ભક્તિ અન્ન અને વસ્ત્રથી પરિશ્રમ વગર કરવી તે દ્રવ્ય સમાધિ અને સારણુ-વાયણુ ચોયણુ કરવી તે બીજી (ભાવ) સમાધિ. માટે જાગૃત થાઓ! મહાભાગ્યશાળી પ્રાણીઓ સકલસંઘને બંને પ્રકારની સમાધિ પ્રકટાવે છે. ૩-૬.

જે પ્રાણીઓ પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિઓ હમેશાં ધારણુ કરે છે અને રાત્રિ દિવસ વૈરાગ્યમય બને છે; ૭.

અને ઉદાસીન ભાવથી ચાર નિદ્દેષો, ૩સમભંગીઓ, પાંચ કારણુ, ૮

ચાર પ્રમાણુ દ્રવ્ય પદ્ માને,
 નવતત્ત્વ દિલમે ચિગગ. ગચો૦ ॥ ૯ ॥
 મામાયિકે નવદ્વારુ વિચારી,
 નિજ મત્તાકો વિભાગ ગચો૦ ॥ ૧૦ ॥
 પુરદર નૃપ એ પદ સેવી,
 આતમ જિનપદ માગ રાચો૦ ॥ ૧૧ ॥
 (કાવ્ય-મત્ર પૂર્વવત્)

તથા ચાર પ્રમાણુ, ૪૭ દ્રવ્યો વિચારી, નવતત્ત્વોરૂપ દીપક
 માનસમદિગ્મા પ્રકટાવી, મામાયિકના નવ દ્વારોની વિચારણા
 કરી આતમ સત્તાની વહેચણુ કરે છે, તેઓ જેમ પુરદર-
 રાજાએ આ પદની મેવા કરી તીર્થકન્દામકર્મ ઉપાન્નર્થુ
 તેમ જિનપદ પ્રાપ્ત કરે છે ૧૧

સસદગી સમાધિપદ પૂજા મમાસ.

॥ અષ્ટાદશી અભિનવ જ્ઞાનપદ પૂજા ॥

॥ દોહા ॥

જ્ઞાન અપૂરવ ગ્રહણ કરે, જાગે અનુભવ રંગ ।
કુમતિ જાલ સખ જર કે, ઉછલે તત્ત્વ તરંગ ॥ ૧ ॥
પદ અદારમે પૂજિયે, મન ધરી અધિક ઉમંગ ।
જ્ઞાન અપૂરવ જિન કહે, તણ કુગુરુકો સંગ ॥ ૨ ॥

(ખવરા-તાલ હુમરી-મન મોલા જંગલથી દરણી-એ દેશી.)

ભવિ વંદો અપૂર્વ જ્ઞાન તરણિને ॥ ભવિં ॥ અં ॥
કુમતિ ઘૂકે સખ અંધ હુએ હૈ,
ભૂલે જડમતિ કરણીને. ભવિં ॥ ૧ ॥

દોહા-અર્થ—નવું નવું જ્ઞાન ગ્રહણ કરવાથી (આત્માનો) અનુભવ રંગ પ્રકટે છે, કુમતિરૂપ જાળ સર્વાંશે પ્રજલે છે અને તત્ત્વોના તરંગો ઉછળે છે; કુગુરુનો સંગ તણને અદારમાં અભિનવ જ્ઞાનપદની મનમાં અધિક ઉત્સાહ ધારણ કરીને પૂજના કરવી-એમ શ્રી જિનેશ્વરો કહે છે. ૨.

પૂજા-અર્થ—હે ભગ્ય જનો! નવીન જ્ઞાનરૂપ સૂર્યને નમસ્કાર કરો ! મિથ્યામતિરૂપ ધ્રુવડો જડમતિ વાળી ક્રિયાઓ કરવાથી સાચો માર્ગ ભૂલીને અંધ બનેલા છે. ૧

જ્ઞાન અપૂર્વ જગાણી પ્રકટે,
 શુદ્ધ કરે ચિત્ત ધગણીને. ભવિં ॥ ૨ ॥

નિર્ધુક્તિ શુદ્ધ ટીકા ચૂગણી,
 મૂલ ભાષ્ય મુખ ભગણીને ભવિં ॥ ૩ ॥

અ પ્રદાય અનુભવ રમ રંગે,
 કુમતિ કુપથ વિહરણીને ભવિં ॥ ૪ ॥

મદ્દગુરૂકી ચે તાલિકા નીકી,
 ગ્લન મદ્દગ હધગણીને. ભવિં ॥ ૫ ॥

ઈન વિન અર્થ કરે સો તરુકર,
 કાલ અનતા મગણીને ભવિં ॥ ૬ ॥

મમ્મતિ કર્મથ ચ ગ્લનાકર,
 છેદ્દ થથ દુ ખ હગણીને. ભવિં ॥ ૭ ॥

ત્યાં અપૂર્વ જ્ઞાન પ્રકટે છે ત્યારે નાનનિક બુધિકાતુ
 ગ્રોધન થાય છે, શુદ્ધ અને આત્માનંદ ભગનાગે નિર્ધુક્તિ,
 ટીકા, ચુર્ણિ, મૂલ અને ભાષ્ય, ૨-૩

અને પાપના તથા રમનુજનવ-અમરજથી કુમતિરૂપ કુમાર્ગ
 દર થાય છે, મદ્દગુની એ મુદ્દ આગી છે, જે વડે (કાદશાગી
 રૂપ ગલિપિટક) ગ્લની પેઠી દીડે છે, (નિર્ધુક્તિ વિગેરે
 વિના) નેચો (મૂત્રનો) અર્થ કરે છે તે (ભાવ) પંચાર
 મમત્વા અને તેમને અનતમાળ મુખી જન્મ-મન્નો કાવ
 પડે છે, સ્વચાર દુ ખને દર કાનાન સન્મનિ તર્ક, કર્મથથ,
 રનાકગવતારિકા, (૮) છેદ્દ નથો, ૪-૭

દ્વાદશાર વલી અંગ ઉપાંગા,
સમલંગ શુદ્ધ વરણીને. ભવિં ॥ ૮ ॥

ઘટ્યાદિક ભવિ જ્ઞાન અપૂરવ,
પઠન કરે ઘરે ચરણીને. ભવિં ॥ ૯ ॥

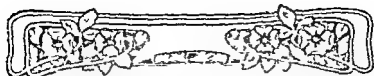
સાગરચંદ્ર જિનંદપદ પાચો,
આતમ શિવવધૂ પરણીને. ભવિં ॥ ૧૦ ॥

(કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

દ્વાદશાર નયચક્ર, અંગ-ઉપાંગો, અને સમ લંગીઓમાં આવેલાં વિશુદ્ધ વર્ણનો વિગેરે અપૂર્વ જ્ઞાનનું પઠન કરીને ભવ્ય પ્રાણીઓ ચારિત્રને ધારણ કરે છે; સાગરચંદ્ર શ્રેષ્ઠિએ (આ પદનું આરાધન કરીને) તીર્થંકરપદ ઉપાર્જન કરી મુક્તિરૂપ સ્ત્રી મેળવી. ૮-૧૦.

અષ્ટાદશી અભિનવ જ્ઞાનપદ પૂજા સમાપ્ત.

॥ एकोनविंशी श्रुतपद प्रजा ॥

॥ દોહા ॥

પાપ તાપ ડે હગણુ કો, ચદન મમ શ્રુતજ્ઞાન ।
શ્રુત અનુભવ રમ રાચિયે, માચિયે જિન ગુણુ તાન ॥૧॥
ઈગુણુવીગ પદ પૂજિયે, જિનચર વચન અલગ ।
તીર્થ કંપદ ભવિ લાદે, છાત્ર કુમતિકો મગ. ॥૨॥

(ગામ પ્રધ્યાણ—શ્રી ગધારાબી દે-ગાગો ગામગી હમાની—એ દેશી)

શ્રી ચિદાનંદ વિડાગેને કુમતિ, જો મેરી.

॥ શ્રી૦ ॥ અ ચલિ ॥

દુપમ કાલમે કુમતિ અ ઘેગે,

પ્રકટ કરે મળ ચોરી

શ્રી૦ ॥ ૧ ॥

જાતીમ દોપ ગદિત શ્રુત વાચે,

આઠ ગુણે કરી જોગી.

શ્રી૦ ॥ ૨ ॥

દોહા—અર્થ—પાપડપ તાપને દૂર કરવાવાળું શ્રુતજ્ઞાન ચદન સંખ્યુ છે, શ્રુતજ્ઞાનના અનુભવગ્રામા ગચીને જિનેશ્વરના ગુણોમા એકતાન થવું, જેઓ ઓગણીસમા પદની મેરા કંઈ છે તે બધાજનો કુમતિનો મગ દૂર કરી તીર્થ કંપદ પ્રાપ્ત કરે—એમ શ્રી જિનેશ્વરનું અખણિત વચન છે

પૂનઃ—અર્થ—હું જ્ઞાનધન । મારી કુમતિને દૂર કરો ! આ (પાચમા) દુપમ કાલમા અધાડ કેતાર જવાથી મરે કુમતિ મનુષ્યો (મૂર્ખાની) ચોરી કરી ગયા છે, જાતીમ દોપ દૂર કરી અને આઠ ગુણોથી સુખ થઈ શ્રુતજ્ઞાનનું વાચન કરવું

અરિહંત ગણધર ભાષિત જાડો,	
શ્રુત કેવલી બલ કોરી.	શ્રી૦ ॥ ૩ ॥
મત્યેક બુદ્ધ દશ પૂરવધર,	
શ્રુત હરે ભવ કોરી.	શ્રી૦ ॥ ૪ ॥
આઠ આચાર જો કાલાદિક હે,	
સાધે કરમ નિચોરી.	શ્રી૦ ॥ ૫ ॥
ચારો હિ અનુયોગ ગુરુગમ વાંચે,	
ટૂટે કુપંથકી દોરી.	શ્રી૦ ॥ ૬ ॥
ચૌદ ભેદ શ્રુત વીસ ભેદ હે,	
અંગ પયજ્ઞા કોરી.	શ્રી૦ ॥ ૭ ॥
રત્નચૂડ નૃપ એ પદ સેવી,	
આતમ જિનપદ હોરી.	શ્રી૦ ॥ ૮ ॥

(કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત્)

અરિહંત, ગણધર, અને અપૂર્વ વીર્ય બળવાળા શ્રુત કેવલીઓ વડે ભાષિત, મત્યેક બુદ્ધ અને દશપૂર્વી રચિત-શ્રુતજ્ઞાન કોડો ભવોનાં પાપો દૂર કરે છે; કાલાદિ ૪આઠ આચારોને જોયો સાધે છે તેઓ કર્મોને નીચોવી નાંખે છે; ગુરુજનો પાસે ચાર અનુયોગોનો અભ્યાસ કરે તો કુમાર્ગની દોરી ટુટી જાય છે; શ્રુતના ૫ચૌદ અને ૧૧વીશ ભેદો છે-જે અંગોમાં અને ૭પયજ્ઞાઓ વિગેરેમાં સમાયલું છે; રત્નચૂડ રાજાએ આ પદની સેવા કરી આત્મામાં જિનપદ ઉપાજર્યું. ૮.

એકોનવિશતિતમ શ્રુતપદ પૂજા સમાપ્ત.

ઈત્યાદિ જિન સ્થાન. જનમ વિરત જ્ઞાન.
 સમજ સુજન દાન. ભક્તિ ખરે રી. તીર્થં ॥ ૩ ॥
 થાવર તીર્થ રંગ. સત ધરી અતિ ચંગ.
 સંઘ કાઠી મહાનંદ. ધર્મ મુધરે રી. તીર્થં ॥ ૪ ॥
 સંઘકી ભક્તિ કરી. જયજયકાર જગકરી.
 પાવના પ્રભાવનાએ ઉન્નતિ કરે રી. તીર્થં ॥ ૫ ॥
 ભરતસાગર લેન. મહા પદ હરિષેણ.
 સંપ્રતિ કુમારપાલ. વસ્તુપાલ નરે રી. તીર્થં ॥ ૬ ॥
 રયાણુ પચરંગ કરી. કંચન કો થાલ ભરી.
 તીર્થ વધાવો ગુણ, ગાવો ચિત્ત ખરે રી. તીર્થં ॥ ૭ ॥
 આતમ આનંદ પૂર, કરમ કલંક ચૂર.
 મેરુપ્રભ જિનપદ, સુખમે વરે રી. તીર્થં ॥ ૮ ॥
 (કાવ્ય-મંત્ર પૂર્વવત)

વિગેરે વિગેરે; તેમજ જિનોનાં જન્મ, દીક્રા અને દેવલજ્ઞાનાદિ
 સ્થાનો સમજીને-સારી રીતે જાણીને સાચી ભક્તિ કરે. સ્થાવર
 તીર્થ તરફ અતિ મનોહર માનસિક પ્રીતિ ધારણ કરી સંઘ કાઠવાથી
 આત્મધર્મની પુષ્ટિ થાય છે; સંઘની ભક્તિ કરવાથી જગત્માં
 જયજયકાર થાય છે અને પવિત્ર પ્રભાવનાથી જિનશાસનની
 ઉન્નતિ થાય છે; ભરતચક્રી, સગરચક્રી, મહાપદ અને હરિષેણ
 વિગેરે તથા (પંચમ આરામાં) કુમારપાલ અને વસ્તુપાલ જેવા
 નરપુંગવોએ તીર્થ પ્રભાવના કરી છે; સુવર્ણના થાળમાં પંચરંગી
 રત્નોને લેગાં કરી તીર્થને વધાવો અને શુદ્ધ ચિત્તથી ગુણગાન
 કરો; મેરુપ્રભ (આચાર્ય રાજર્ષિએ) આ પદની સેવાથી કર્મરૂપ
 કલંકનું ચૂર્ણ કરી આત્માના આનંદરૂપ સુખને પ્રાપ્ત કર્યું. ૩-૮

વિશતિતમ તીર્થપદ પૂજા સમાપ્ત.

કીર્તિ વિજય ગુરુ સમરસ લીને,
કસ્તૂર મણિ હૈ નિરંગી. વિં ॥ ૫ ॥

શ્રી ગુરુ શુદ્ધિવિજય મહારાજ,
મુકિતવિજય ગણિ ચંગી. વિં ॥ ૬ ॥

તસ લઘુ બ્રાતા આનંદ વિજયે,
ગાઈ વિંશતિપદ ભંગી. વિં ॥ ૭ ॥

ખં યુગલ અંકલ ઇંદુલ (૧૯૪૦) વત્સરમે,
બીકાનેર સુરંગી. વિં ॥ ૮ ॥

આતમરામ આનંદપદ પૂજે,
મન તન હોય એક રંગી. વિં ॥ ૯ ॥

॥ ઇતિ વિંશતિસ્થાનક પદ પૂજન ॥

તેમના ઉત્તરોત્તર શિષ્યો-શાતરસવાળા કીર્તિવિજય, વૈરાગ્ય
રંગવાળા કસ્તૂરવિજય, ગુરુ શ્રી શુદ્ધરાયજી મહારાજ અને
મનોહરમૂર્તિ મૂળચંદજી ગણિ થયા. ૬.

તેમના લઘુ ભાઈશ્રી આનંદવિજયજીએ વીશ સ્થાનક
પદોના વિભાગો ગાઈ ગતાવ્યા; (વિં સં ૦) ૧૯૪૦ ના
વર્ષમાં બીકાનેરમાં આત્માના રંગપૂર્વક મન અને તનની
શુદ્ધિનો એકરંગ કરીને આનંદપૂર્વક આ પદોની યોજના કર-
વાથી આત્માની (શાશ્વત) રમણતા પ્રકટે છે-એમ શ્રી
આત્મારામજી મહારાજ કહે છે. ૯.

- ૬ મા-હણુ=ક્રોધપિણુ જીવને હણુગો નહિ-એ અહિસાના સિદ્ધાન્તો મંપૂર્ણરીતે પ્રસારનારા.
- ૭ સસાર સમુદ્રથી જીવોને પાર લઇ જનારા ‘કપ્તાન’
- ૮ ભવ અગ્નિમાં ભૂલા પડેલા આત્માઓને મુક્તિ નગરીમાં પહોંચાડનાર ‘સાર્થવાહ’
- ૯ નામ, સ્થાપના, દ્રવ્ય અને ભાવ.
- ૧૦ આસુરીવૃત્તિ અને સાત્ત્વિકવૃત્તિનું યુદ્ધ-ઉપમિતિ ભવપ્રપંચા કથામાં અર્હદ્વાણી-સદાગમથી કર્મપરિણામ મહારાજનો ભવ અને ભવ્ય આસન્નસિદ્ધિ પ્રાણીઓથી થતો કર્મપરિણામ મહારાજનો હ્રાસ-ચાર ધાતિ કર્મો સદંતર વિનાશ કર્યા પછી જ કેવલજ્ઞાન પામી અર્હત થવાય છે.
- ૧૧ નિષ્કલક પત્ના ભોક્તા.

પ્રશમરસનિમગ્નં દષ્ટિયુગ્મં પ્રસન્નં ।
 વદનકમલમંકઃ કામિનીસંગશૂન્યઃ ॥
 કરયુગમપિ યત્તે શસ્ત્રસંવંધ વન્ધ્યં ।
 તદસિ જગતિ દેવો વીતરાગસ્ત્વમેવ ॥

- ૧૨ સરખાવો-“જેહને હોય કલ્યાણક દિવસે નરકે પણ અજવાળુ.”

॥ બીજી શ્રી સિદ્ધપદ પૂજા ॥

(પા ૫૮ થી પા. ૬૦ સુધી. અંક ૧ થી ૧૫)

- ૧ ઉપમાઓ સસારની અદ્વર પ્રવર્તતા વ્યવહારને અગે અપાય છે; ઉપમા અને દષ્ટાંત એકદેશી હોય છે. કર્મને શત્રુ, પથ્થર, વિષ વિગેરે અનેક ઉપમાઓ અપાય છે. વૈખરી વાણીદ્વારા બાલજીવોને અનેક ઉપમાઓદ્વારા સમજાવી આત્માની ઉન્નતિ સાધવાનો હેતુ હોય છે.

- ૨ મનુષ્યના અતિમ છેલ્લી અવસ્થામાં-બનમા શરીરનું જે માપ હોય છે તેમાથી જેલે મમયે એક લાગ બાદ ડૂંગી જે લાગમા (કુ) આત્મ-પ્રદેશનો વન થાય છે, તેટલી જ અવગાહના કુ આત્મપ્રદેશોની મિદ્ધ રાવાએ મનને માટે ગહે છે
- ૩ સિદ્ધ થનાર આત્મા એક જ મમયમા, ઉપરના ગજલોગના પ્રદેશોને સમશ્રેણિએ (બગમર મીધા) અપર્ગીને મિદ્ધગિવાએ પહોંચે છે
- ૪ લોકના અમખ્ય પ્રદેશો અને અનોડના અનંત પ્રદેશો-જેમના કેવલસાન જોયર છે, મરખાનો-સર્વ દ્રવ્ય પ્રદેશ અનંતા, તેહથી ગુણ પર્યાપ્ત, તાગ વર્ગથી અનંતગણુ પ્રભુ, કેવલસાન વહાયછે
શ્રીમદ્ દેવચ દ્રશ્ય
- ૫ સિદ્ધનો-વાલ ગગની-ધ્યાનના અર્થે વ્યવહારમા વ્યવના કરેલી છે
Vim visible & invisible નામની શુદ્ધમા પ્રખર તત્ત્વ જાની થીઓમોશીટ પ્રો લેડખીટરે પશુ સર્વાન્ત આત્માઓની માનમિદ્ધ સ્થિતિ-લાલ ગુલાબી ગગની-આતર દષ્ટિ Clair Voyance થી ડૂંપી છે કર્મરૂપ ઇંધનો બળી ગયા પછી લાન રગ રહે છે તે ઉપમા પશુ સિદ્ધના જીવો વ્યવહારથી ધટી રોકે છે, નિશ્ચય દષ્ટિએ તો 'વર્ણુ' તેમને છે જ નહિ
- ૬ એક બધ બાગલાવાળા મહેલમા જેમ અનેક દીરાનો પ્રકાશ હોય તેમા વિરોધ વિગેષ દીવાઓ પ્રકટારીએ તો જ્યોતિમા જ્યોતિ મળી જાય છે તેમ મિદ્ધના જીવો તમામ કવલનાનમય હોવાથી જ્યોતિરૂપ છે
- ૭ વિભાન પરિણુતિરૂપ મળનો નાશ થવાથી-ગાન-અપરૂપ દેહોની ઉત્પત્તિ ન થાય અને કર્મનધ પશુ પછી ન હોઈ શકે
- ૮ એક સમયમા ઉત્પત્તિ સ્થિતિ અને વિનાશના આવોનાળા દ્રવ્યોના મૂળ-સવિશ્વ અને વર્તમાનરૂપ નિકાલિક માનના પર્યાયો

૯ સીધા સમથ્રેણિવાળા પ્રદેશોને સ્પર્શ કરવાવાળી.

૧૦ અનંતજ્ઞાન-દર્શન-ચારિત્ર-વીર્ય.

૧૧ દર્શનાવરણીય કર્મના નવભેદો, ૪ આયુ જ્ઞાનાવરણીય કર્મના પાચ ભેદો, અંતરાય કર્મના ૫ ભેદો, સાતા-અસાતા વેદનીય, શુભ-અશુભ નામ, દર્શન-ચારિત્ર મોહનીય, ઉચ્ચ અને નીચ ગોત્ર-કર્મના ક્ષયથી ઉત્પન્ન થયેલા કુલ ૩૧ ગુણો.

૧૨ એરંડાના બીજની પેઠે કર્મબધનનો અભાવ થવાથી સિદ્ધ થનાર આત્માની ગતિ ઊર્ધ્વ અને છે.

૧૩ તુંબડીના પેઠે કર્મ સંગરહિત થવાથી સિદ્ધાત્માની ગતિ ઊર્ધ્વ થાય છે.

૧૪ કુંભાર જેમ ઘટ બનાવતી વખતે તમામ માટીના પિંડની તૈયારી કરી રાખી છેલ્લે દંડ ઉપાડી લે છે અને ઘટ (પૂર્વે કરેલા પ્રયોગ અનુસાર) બની જાય છે-તેમ સિદ્ધના જીવોને ઊંચે જવાનો પૂર્વ પ્રયોગ શૈલેશીકરણ પદ્ધતિ અયોગિ અવસ્થાનો છે, તે સમયે સૂક્ષ્મદાય યોગના રૂપનથી આત્મપ્રદેશોનો થન થાય છે અને તેજ આત્મપ્રદેશના આસનથી જીવ સિદ્ધાવસ્થામાં સિદ્ધ-શિક્ષાએ હમેશાં રહે છે.

૧૫ પાણીની અંદર રહેલું લાકડું વજનમાં હલકું હોવાથી જેમ સપાટી ઉપર જવાના સ્વભાવવાળું છે તેમ સિદ્ધ થનાર આત્મા કર્મના વજનથી હલકો થવાથી ઉંચે લોકાંત સુધી જાય છે.

॥ ત્રીજી શ્રી પ્રવચનપદ પૂજન ॥

(પા. ૬૧ થી પા. ૬૪ સુધી. અંક ૧ થી ૧૩.)

૧ કર્મોથી થતી આત્માને ખીડા.

૨ મરખાવો

પેંડ્રીસુચમન્નેન લીલાલગ્નમિવાચિલ ।

સચ્ચિદાનંદપૂર્ણેન પૂર્ણ જગદવેદ્યતે ॥

જાન્યાર

- ૩ ૧૮૦ મત ક્રિયાવાદીઓના, ૮૪ મત અક્રિયાવાદીઓના, અને ૩૨ મત રિનયવાદીઓના અને ૬૭ મત અજ્ઞાનવાદીઓના મળી ૪૧૫ મેમ્બરો જોડેનેતરદશનોના વિભાગો છે
- ૪ ભોતિવાદ-પૌદ્ગલિ-વાચનાનુ માત્રાન્ત્ય-Materialism-બહિઃકાર્મભાસ-મિથ્યાત્વ-પરસ્તુત્વભાવ
- ૫ જિનાગમરૂપ સૂર્યદ્વારા સ્વપગની વહાયણ મમગતા મિથ્યાત્વવાદરૂપ અધ્યક્ષનો વિલય થાય છે
- ૬ આત્માનો જ્ઞાન-વર્ણન-ચાગિત્રાન્તિગુણરૂપ ગુપ્ત ખગ્તનો
- ૭ નૈગમ, મગ્ધ, ન્યરદ્વાર, ઋષુમ્ન, ગર્હ, મમભિરૂદ અને ઐર-બૃતનય
- ૮ આ-રિત, આજ્ઞારિત, સ્વાદગિતનાગિત, સ્વાચકતન્ય, આરિત અવકતન્ય, આજ્ઞારિત અચકતવ્ય, અને આ રિત નાગિતઅચકતવ્ય
- ૯ પ્રત્યક્ષ અંતે પરાક્ષ
- ૧૦ ઉત્તર્ગ અપવાદ, ઉત્તર્ગ ઉત્તર્ગ, અપવાદ અપવાદ, અપવાદ ઉત્તર્ગ, ઉત્તર્ગ અપવાદ
- ૧૧ દેશુનાત્મક મજ્જનતા, આત્મનિર્વા પાદ, મમતા ભક્તિ વગગતા, ધર્મગમ ગુણ આદિ
- ૧૨ આત્મગુણનો ખગ્તનો
- ૧૩ ચુર્ષિ, ભાષ્ય, મુત્ર, નિયુક્તિ અને રીત

॥ ચતુર્થો શ્રી સૂરિપદ પૂજા ॥

(પા. ૬૫ થી પા. ૬૬ સુધી. અંક ૧ થી ૧૧)

૧ ચરણસિત્તરીના ૭૦ ભેદ

પત્રત, ૧૦શ્રમભુધર્મ, ૧૭મંથમ, ૧૦વૈયાવૃત્ય, ૯બ્રહ્મચર્યગુપ્તિ, જ્ઞાન. દર્શન, ચારિત્ર, ૧૨તપ તથા ૪ક્રોધાદિ ક્રપાય નિગ્રહ.

કરણસિત્તરીના ૭૦ ભેદ

૪પિડવિશુદ્ધિ, ૫સમિતિ, ૧૨ભાવના, ૧૨પ્રતિમા વહન, ૫ધ્વજિય નિગ્રહ. ૨૫પિડલેહણ, ૩ગુપ્તિ, ૪અભિગ્રહ.

૨ અભ્યાસ યાદ કરાવી આપવા, અદ્યુલ કાર્યથી વારવું, અભ્યાસમાં પ્રેરણા કરવી અને વારંવાર પ્રેરણા કરવી.

૩ પાંચ ધ્વજિયોને મંથર કરવાવાળા, ૯બ્રહ્મચર્યની વાડોને ધારણ કરવા વાળા, ૪ક્રપાયથી રહિત, ૫મદાત્રતયુક્ત, ૫આચારનું પાત્રન કરવા વાળા, ૫સમિતિયુક્ત, ૩ગુપ્તિવાળા મળીને-છત્રીશ ગુણોવાળા.

૪ સપત=વિભૂતિ-આચાર્યની વિભૂતિ ૫૬ પ્રકારે છે. ૪આચારમંપત્ ૪શ્રુતસંપત્, ૪શરીરસંપત્, ૪વચનસંપત્, ૪મતિસંપત્, ૪વાચનાસંપત્, ૪પ્રયોગમતિસપત્, અને સંગ્રહ ૪પરીક્ષાસંપત્-આ બત્રીશ સંપદા જાણવામાં આવી છે. શ્રીમદ્ આત્મારામજી મહારાજે છપ્પત્ર 'સંપદા' શી રીતે જાણાવો છે તે ખ્યાલમાં આવી નથી.

આચાર સુચ સરીરે વચણે વાયળમર્ડ પડગમર્ડ ॥

एएसु संपया खलु अट्टमिया संगहपरिन्ना ॥

શ્રી પ્રવચનસારોદ્ધાર.

૫ જ્ઞાનાચાર, દર્શનાચાર, ચારિત્રાચાર, તપાચાર અને વીર્યાચાર.

૬ વિદ્યાપીઠ, સૌભાગ્યપીઠ, લક્ષ્મીપીઠ. મંત્રરાજ પ્રયોગપીઠ, મુમેરુ પીઠ-એ ૫ય પ્રસ્થાનોદ્ધારા -સૂરિમંત્રની સવાકોટિ જાપપૂર્વક આરાધના કરવી પડે છે.

- ૭ અજ્ઞાન મરણ, મિથ્યાજ્ઞાન ગા, દેવ, મતિનશ, ધર્મઅનાદર,
અને યોગ દુ પ્રણિધાન
- ૮ દયાનુયોગ, મણિતાનુયોગ, ધ્યાનુયોગ અને ચક્રલુટાનુયોગ
- ૯ ૧ગાનુદયા, રક્ષાનુદયા, હેસનુદયા, દેવીનુદયા, પદ્મદાનુદયા,
કર્શનભેદની અને ઉચાગ્રિભેદની
- ૧૦ ચૂર્ણિ, લાઘ્ય, મૂન, નિર્બુક્તિ, વૃત્તિ પગ પગ અનુભવે,
મમયપુરુષના અગ-દ્વા છે, જે છે તે દુર્ભવિ

શ્રીમદ્ આનંદરાનંદ

૧૧ આત્મમણુતા-યથાખ્યાત ચાગ્રિ

॥ પચમી સ્થવિર પદ પૂન ॥

(પા ૬૭ થી પા ૬૮ મુખી અક ૧-૩,)

- ૧ શાકવર્ષનાળા વયઘવિર, વીરવર્ષ દીપ્તાપયાવનાળા પ્રનઘવિર,
અને ફેલી મનિવાળા જ્ઞાનઘવિર
- ૨ વસ જેરા પગત્તા ત જહા ગામથેરા, નગરથેરા, રઠથેરા,
પસત્યાગથેરા, કુલથેરા, ગણથેરા, સઘથેરા, જાદથેરા, સુય-
થેરા, પરિયાયથેરા

લાભાગમુત્ર

નગરઘવિર, ગામઘવિર દેવઘવિર, પ્રગાન્તાઘવિર, કુલઘવિર,
ગણઘવિર, સઘઘવિર, જાદઘવિર, સુયઘવિર અને પરિયાયઘવિર

॥ પૅઠી પાઠક પદ પૂજા ॥

(પા. ૬૬ થી ૭૧ સુધી. અંક ૧ થી ૮.)

૧. સરખાવો.

एकेनाकर्पन्ती श्रुथयन्ती वस्तुतत्त्वमितरेण ।

अन्तेन जयति जैनी नीतिर्मैथाननेत्रमिव गोपी ॥

પુરૂષાર્થ સિદ્ધિઉપાય.

૨ પ્રમાણાંશસ્તથાનયઃ—વસ્તુનું એક વિભાગી જ્ઞાન તે નય. ઉલટું જ્ઞાન—મિથ્યાજ્ઞાન—તે દુર્નય; તેને સ્થાપન કરનારા દુર્નયવાદી કહેવાય છે.

૩ ‘આત્મપરવિભજનકરાઃ’ જ્યારે આત્મા અને તેથી ધતર વસ્તુ-ઓની વહેંચણી વૈરાગ્યના દષ્ટિબિંદુથી થાય ત્યારે તે વિવેક કહેવાય છે અને તે નિશ્ચય સમ્યક્ત્વ છે; ઉપરોક્ત દષ્ટિબિંદુથી સ્વપરની વહેંચણુ સમજાવનારા.

૪ વસ્તુને અનેક દષ્ટિબિંદુથી તપાસવાની કળા.

૫ યુજન કરણુ=આત્મા સાથે પૌદ્ગલિક કર્મોતું જોડાણુ—તે ક્રિયાનો ભંગ કરવો. સરખાવો—યુજન કરણુ હો અંતર તુઝ પડયો રે, ગુણુ કરણુ કરી ભંગ; અંથ ઉક્તો કરી પંડિતજન કહ્યો રે, અંતર ભંગ સુઅંગ.

શ્રીમદ્ આનંદધનજી.

૬ ખજનચી—જ્ઞાનાદિગુણોનો ખજનો સાચવનારા.

૭ શિષ્યના ૧૪ અવગુણો:—

अभिक्खणं कोही हवइ, पवंधं च पकुव्वई ।

मिच्छिज्जमाणो वमइ, सुअं लब्धूण मज्जइ ॥ ૧ ॥

અવિપાવપરિસ્થેવી, અવિમિત્તેષુ કુપ્પદ ।
 સુપ્પિઞ્ઞસ્સા વિ મિત્તસ્સ, રહે માસદ પાવગ ॥ ૨ ॥
 પદ્ધ વાદ દુહિલે । થદ્ધે લુદ્ધે અદિગ્ગદ્ધે ॥
 અન્નવિભાગી અપિઞ્ઞે । અવિણીણત્તિ વુચ્છદ્ધ ॥ ૩ ॥

ઉત્તરાર્ધપત્ર સૂત્ર

- ૮ ૧નમ્રતારાજો, ૨અચપગ ૩આયાગદિત, ૪કુતુહલરહિત, ૫નિગ
 ઝકાગ વગગનો, ૬ગાપત્રગગો ૭ભિત્રના ઉપગંગ ડગનારો, ૮શ્ચુત
 મદનગગનો ૯અનિદક, ૧૦ભિત્ર ઉપગ કાપ વગગનો, ૧૧ભિત્ર
 ૧૨વાણુભાષી ૧૩વાગયુદ્ધવર્જિત ૧૪કુતુબીન, ૧૫લક્ષ્મણવાળો અને
 અગોપાગ૧૫ ગોપનનાગ-શિષ્યના ૫૬૭ ગુણ

॥ સપ્તમી સાધુપદ પૂજા ॥

(૫૦ જી વી જી૩ સુધી અ ૬ ૧ થી ૫)

- ૧ પાત્ર દત્તિયો અો ચાગ કપાયને દૂર દગવારૂપ
- ૨ આદાના ૪૦ નાપ વિખ્યાત છે તેમા પાત્ર મડલના આદારદોષ
 ઉમેગ્રાથી ૨૭ થાય છે
- ૩ પચમદાનન અને છઠ્ઠુ ગતિયોજન ત્રિગમણુવત પાસન, ક્રાયાની
 ગ્ધા ક નાગ, ૫૭ગિયોના નિમ્મલ દગનાં લોભનિમ્મલ, ક્ષમા
 ચિત્તની નિર્મળના ગુદગીને પલ્લેદહણ, ૧૪મ પ્રદત્તિ, અદુશળ
 મનવચન નાસનો નિગેધ, શોતાદિ પત્તિમહોનુ મદન અને મગ-
 ણાદિ ઉપગગોના મદનરૂપ ૨૭ ગુણો
- ૪ મદ, નિપગ, કપાય, નિ । અને વિદ્યાકપ
- ૫ લક્ષ્મણની ૧૨ નાડો સુવિખ્યાત છે

૧૩ શય્યાંભવ આહ્વાણે જિનપ્રતિમાના દર્શનદ્વારા સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત કર્યા પછી તેઓ દોઢા લઈ સૂરિ થયા હતા અને સ્વપુત્ર મનકના ઉપદેશાર્થે ‘દશવૈકાલિક સૂત્ર’ ની રચના કરી હતી.

૧૪ સરખાવોઃ ચરમ નયણુ કરી મારગ જોવતા રે,
ભૂલ્યો સયલ સંસાર;
જેણે નયણુ કરી મારગ જોઈએ રે,
નયન તે દિવ્ય વિચાર.

શ્રીમદ્ આનંદધનજી.

॥ દશમી વિનયપદ પૂજા ॥

(પા. ૭૯ થી ૮૦ સુધી. અંક ૧ થી ૮.)

- ૧ ભક્તિ, બહુમાન, ગુણસ્તુતિ, અવર્ણવાદને ઢાંકવા, અને આશાત-નાનો અભાવ.
- ૨ અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ચૈત્ય, સિદ્ધાંત, ઉપાધ્યાય, ધર્મ, સાધુ, પ્રવચન અને દર્શનનો વિનય.
- ૩ આ પૂજામાં જ તેર નામો વિનયના છે.
- ૪ તેર વ્યક્તિનો વિનય; ભક્તિ, બહુમાન, ગુણસ્તુતિ અને અવર્ણ-વાદના ત્યાગરૂપ-ચાર પ્રકારે=૫૨
- ૫ વિનયના ૬૬ પ્રકારો શી રીતે છે તે હકીકત મળી શકી નથી.
- ૬ દેવવંદન ભાષ્યમાં વિસ્તારથી છે.
- ૭ ગુરૂવંદન ભાષ્યમાં વિસ્તારથી છે.
- ૮ યથાખ્યાત ચરિત્ર.

॥ એકાદશી ચારિત્રપદ પૂજા ॥

(પા ૮૧ થી ૮૩ સુધી અ. ૮૧-૫)

- ૧ દક્ષિણાધ ભગત અને ઉત્તરર્ધભગતના મધ્યમા આવેના વૈતાલ્ય પર્વ-
તથી અને ગંગા મિધુ નદી ચમેવા છ ભાગો
- ૨ અનતાનુમધી ક્રોધ-માન-માયા-લોભ, અપ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ-માન-
માયા-લોભ, અો પ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ-માન-માયા-લોભ
- ૩ અનતાનુમધી અને અપ્રત્યાખ્યાની ક્રોધ, માન, માયા, લોભ
- ૪ શ્રી ભગવતી સુતમા આ પ્રમાણે છે — નર્તમાનકાળમા વર્તતા
એવા આ શ્રમણ નિર્મથ માધુઓ ચિત્તમુખના લાભરૂપ લક્ષણનાગી
તેજોનેસ્થાને કેની રીતે ઉદ્ધવન કરે છે ? એ પ્રશ્ન શ્રી ગૌતમસ્વા-
મીજી તત્કથી થના તેના ઉત્તરમા શ્રી વીરપદમાત્મા વહે છે કે
એક મામ-મે મામ-ત્રણ મામ-ચાર મામ-પાચ મામ-છ મામ-
માત મામ-આઠ માસ-નન મામ-શ મામ-અગીઆર મામના
દીક્ષા પર્વાયનાજો શ્રમણ અનુક્રમે-ચાલ ૫ તર, બુવનપતિ, અરુણ,
લ્યોનિ'કદેવ, ચદ્રમૂર્ધ, ઔધર્મ-ધશાન મનત્ક્રમાગ-માહેક, બ્રહ્મ-
લાન, મદાશુક-મદસાર, આનત-પ્રાણુન-આગ્નુ-અમ્યુત, અને
નવર્મવેષકના દેવોની અનુક્રમે-તેજોનેસ્થાને ઉપધન કરે છે, બાર
મામના પર્વાયનાજો નિર્મથ મુનિ અનુત્તરવિમાનના દેવોની તેજો
લેસ્થાને ઉદ્ધવન કરે છે સાગપદ્મી શુકન અને શુન્નાભિજાત્ય યજ્ઞ
સિદ્ધ થાયછે શ્રી ભગવતી સુત

૫ જ્ઞાનને મમુદ્રની ઉપમા આપી તેના પર્વાયો-ને તર મો મમજના

॥ દ્વાદશી બ્રહ્મચર્યપદ પૂજા ॥

(પા ૮૪ થી ૮૫ સુધી અ. ૮૧-૩)

- ૧ બ્રહ્મચર્યનો મૂન અર્થ આ મન્વરૂપના ગમણના માવ છે, બ્યવદારૂ
અર્થ નન વચન મવાથી શીતવન પામવુ ને

૨ દેવોનું ભોગ મુખ પણ પૌદ્ગલિક હોષ શાશ્વત નથી.

૩ અહ્યચર્યની ૩૨ ઉપમાઓ: ચંદ્ર, નક્ષત્ર, સમુદ્ર, વૈદ્ય, અરવિંદકમલ, મુકુટ, ક્ષૌમયુગલવસ્ત્ર, ગોશીર્ષચંદન, હિમવાન પર્વત, સીતોદા નદી, સ્વયંભૂરમણસમુદ્ર, માનુષોત્તરપર્વત, ઐરાવણહાથી, સિંહ, ધરણેન્દ્ર, અહ્યદેવલોક, મુધર્માસલા, લવસત્તમ દેવ, અલયદાન, કીરમણરંગ, વજ્રકપલનારાય, અમચતુરસ, શુકલધ્યાન, શુકલલેશ્યા, તીર્થંકર, મહાવિદેહ, મેરુગિરિ, નંદનવન, જંબૂવૃક્ષ, જંબૂદ્વીપ, ચક્રવર્તી અને વાસુદેવનો રથ.

॥ ત્રયોદશી ક્રિયાપદ પૂજન ॥

(પા. ૮૬ થી ૮૮ સુધી અંક ૧-૬.)

૧ સાંસારિક પ્રાણીઓને વ્યવહારુરીતે સમજણુ આપવા માટે તેમ જ પ્રાણીઓને સ્ત્રી-લક્ષ્મી-વિગેરે પદાર્થો ઉપર મોહ હોષ મુકિતનું સ્ત્રી વિગેરે ઉપમાઓ દ્વારા આકર્ષણ કરવાને અર્થે ‘ મુકિતસ્ત્રી ’ શબ્દ વપરાય છે.

૨ કાયકી, અધિકરણકી વિગેરે પચ્ચીસ ક્રિયાઓ નવતત્ત્વપ્રકરણમાં સુવિખ્યાત છે.

૩ મિત્રા, તારા, બલા, દીપ્રા, સ્થિરા, કાંતા, પ્રભા અને પરા.

૪ પ્રથમ ચાર દષ્ટિની મર્યાદાથી આગળ વંધ્યા પછી સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત થાય છે.

૫ દુધ્યાનના ૬૩ સ્થાનકો છે. આતુર પ્રત્યાખ્યાન પચન્નામાં અન્નાણ-જ્ઞાણે ઇત્યાદિ પાઠ છે તેમાં ૬૩ સ્થાનકો છે. અજ્ઞાન, અનાચાર, કુદર્શન, ક્રોધ, માન, માયા, લોભ, રાગ, અપ્રીતિ, મોહ, ઇચ્છા, મિથ્યા, મૂર્છા, શંકા, કાક્ષા, ગૃહિ, આશા, તૃપા, ક્ષુધા, પથિ, વિષમમાર્ગ, નિદ્રા, નિદાન, સ્નેહ, કામ, અપમાન, કલહ, યુદ્ધ,

નિયુદ્ધ, સગ, મગ્નહ, વ્યવહાર, કૃત્રિમ્ય અનર્થદ, આભોગ,
અનાભોગ, ગ્રહ, વૈગ, નિતર્ક, હિમા, હાસ્ય, પ્રહાસ, પ્રદેપ પરપ,
ભય, રૂપ, આત્મ પ્રશમા, પગનિદા, પગગર્હા, પગિગ્રહ, પગપગિવાદ,
પગદૂપણ, આગ્રહ, મગ્નહ, પાપ અધિકગણ, અમમાવિ મગ્ન,
કર્મોદય પ્રત્યય, ગ્રહિ ગોગ્ર, ગમ ગોગ્ર, આના ગોગ્ર, અવિગ્રહ
અને અમુક્તિ મગ્ન ક્યાન

૬ એવુ પુણ્ય ઉપાર્જન કરે જોથી આગામી જન્મોમા પુણ્યની
પગપગઓ તૈયાર થતી જાય

॥ ચતુર્દશી તપપદ પૂજા ॥

(પા ૮૬ થી ૯૦ સુધી અક ૧-૨)

૧ મગ્નમાવે ' જે તપકર્મ નિશ્ચયિત ખપવે ક્ષમા મદિત મુનિગમા '
—શ્રીમદ્ પદ્મવિનય

૨ વાસના ઉપર મયમ જેમ જેમ વધે છે તેમ તેમ આત્માના જ્ઞાન
દર્શન-ચાત્રિનાદિશુભો સમૃદ્ધ થાય છે

॥ ૫ અદશી દાનપદ પૂજા ॥

(પા ૯૧ થી ૯૨ સુધી અક ૧-૨)

૧ અદિ ' દાન ' એ ત્યાગ-મેવાના અર્થમા છે અભયદાન, સુપા
નત્તન અને અનુપાદાન એ ત્રણે દાનોથી મેવાધર્મ મર્વગીતે
મધાય છે લક્ષ્મ્યામરણ દાન દાનામરણ સુપાત્ર ચ
ઉપેશન ગિણી

૨ આ પાત્રોની ઉપમા ગુપ્તાધિકની અપેક્ષાએ છે

॥ ષોડશી વૈયાવૃત્યપદ પૂજા ॥

(પા. ૯૩ થી ૯૪ સુધી. અંક ૧-૪.)

- ૧ વૈયાવચ્ચ=સેવા-શુશ્રૂષા-એ પદતું આરાધન અવશ્ય મુક્તિ આપ્યા સિવાય રહેતું નથી જેથી તે ગુણ અપ્રતિપાતિ છે—પ્રાપ્ત થયા પછી શાશ્વતપણે આત્મા સાથે રહે છે.
- ૨ આ જ્ઞાન ' જિન ' કહેવાય છે; જ્ઞાની, ચારિત્રધારી અને રાગ-દ્વેષાદિ દ્વંદ્વો ઉપર જ્ય મેળવેલો હોય ' જિન ' એ વિશિષ્ટ અર્થમાં છે.
- ૩ આચાર્ય, ઉપાધ્યાય પ્રવર્તક, સ્થવિર, રત્નાધિક, આજ, વૃદ્ધ, ગ્જાન અને તપસ્વી.
- ૪ મોહનીય કર્મ એ આત્માના ગુણોને આવરનાર હોય મદિરાતુલ્ય છે; જેથી આત્માને ઘેન પમાડી સુષુપ્તિ-સ્વપ્નદશા પ્રાપ્ત કરાવે છે; પરંતુ જ્યારે સ્વસ્વરૂપનું જ્ઞાન થાય છે ત્યારે અંતરાત્મપણું પ્રાપ્ત કરવા સાથે ' જગૃત ' દશા પ્રાપ્ત થાય છે અને પરમાત્મપણું પ્રાપ્ત થાય ત્યારે ઉજ્જગર-તુરીય દશા પ્રાપ્ત થાય છે.

॥ સપ્તદશી સમાધિપદ પૂજા ॥

(પા. ૯૫ થી ૯૭ સુધી. અંક ૧-૮.)

- ૧ જૈનદર્શનમાં સમાધિ રાજયોગના અંગની હોય છે. અષ્ટાંગયોગો-સ્વાધ્યાય, પ્રણિધાન, આસન, પ્રાણાયામ, પ્રત્યાહાર, ધ્યાન, ધારણા અને સમાધિ-એ રાજયોગની પ્રાપ્તિ અર્થે હોય છે; નહિ કે ઐહિક વાસનાઓની સિદ્ધિ અર્થે. મન વચન અને કાયાના યોગોનો ઉપરોક્ત અષ્ટાંગ સાધનોથી સંયમ કેળવી આત્માનું જળ કેળવવું અને પાતંજલ યોગની દૃષ્ટિએ સંપ્રજ્ઞાત અને અસંપ્રજ્ઞાત સમાધિ પ્રાપ્ત કરવી; અર્થાત્ જીવ-મુક્તપણું અને સિદ્ધાવસ્થા પ્રકટ કરવી-

એ હેતુ ગજયોગનો હોય છે, નહિ કે માન પ્રાણાયામાદિ ઉપર
અખિય જીવનનું દક્ષિણિદુ ગળી તેમા જ ગચ્છાપચ્ચા રહેવાનું,
અહિ તો મમાધિપદની આગધના એટલે કે જ્ઞાનદષ્ટિપૂર્વક સદ્
જીવોને દ્રવ્યથી અને લાવથી સમાધિ-શાંતિ આપવી-એ અર્થમા
છે, ઉપરોક્ત ગજયોગના અગની મવિકરણ કે નિર્વિકરણ મમાધિ
તો તીર્થ સ્વપદ પ્રાપ્તિ પછી કવલ્ય અવગ્યાના અગભૂત હોય છે
અર્થાત્ ઉપરોક્ત દ્રવ્ય-લાવથી જીવોને પમાડે-ન શાંતિ લવિધ્યત્
કળમા આત્માને નિર્વિકરણ મમાધિ પ્રકટે છે

૨ નામ, સ્થાપના, દ્રવ્ય અને લાવ

૩ જુઓ ત્રીજી પ્રવચન પદ પૂજા રહસ્યાય [૮]

૪ કાવ, અભાવ, નિવૃત્તિ, ઉદ્ધમ આે કર્મ

૫ પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ, અજુમાન અને શબ્દ પ્રમાણ

૬ ધર્માસ્તિમાય, અધર્માસ્તિમાય, આકાશાસ્તિમાય, પુણ્યવાસ્તિકાવ,
કામાસ્તિકાવ અને કાન

૭ નન અનુગોચ દારો છતાં ૧૫ ની પ્રકૃપણા, રેદ્રઅપ્રમાણ ઉક્ષેત્ર,
ચરપર્વના, પકાલ, કમનગ, ઉભાગ, લલાન અને કઅપ બદુલ

૮ જ્ઞાન વગર આત્મમત્તાની વહેચણુ જરૂરમાથી થઈ શકતી નથી,
આત્મમત્તાની મિત્તના મળ્યા પછી ખ્યાતા ક્યેય અને ધ્યાનની
એકતારૂપ-નિર્વિકરણ મમાધિ પ્રકટે છે

॥ અષ્ટાદશી અભિનવજ્ઞાનપદ પૂજા ॥

(પા. ૯૮ થી ૧૦૦ સુધી અંક ૧-૫)

- ૧ નિરુક્તિ: પદમંજનં.
- ૨ સરખાવો:-ચૂર્ણિભાષ્ય સૂત્ર નિર્ચુકિત. વૃત્તિ પરંપર અનુભવ રે; સમય પુરુષના અંગ કલાં એ, જે છેદે તે દુર્લભિરે.
શ્રીમદ્ આનંદવનજી.
- ૩ ચાર અંગો આચાર્યનું ગણિપિટક કહેવાય છે; ક્રમકે જેને સૂત્રરત્નો અધિકારી પરત્વે આપવાના હોય તે તે આપવાને માં ગીતાર્થો દ્વાદશાંગીરૂપ પેટી બધાડીને આપે છે.
- ૪ આગમના દ્રાઢપણુ ટીકા વિગેરે વિભાગનો અપભ્રાપ કરવો અ નહિ માનવુ તેઓને શાસ્ત્રમાં ભાવચોર કલા છે.
- ૫ છ છેદ ત્રયો: નિશીથ, જિતકલ્પ (ગૃહતકલ્પ), પંચકલ્પ, અવલકલ્પ, દશાશ્રુતરકલ્પ અને મહાનિશીથ.

॥ એકેનવિંશી શ્રુતપદ પૂજા ॥

(પા. ૧૦૧ થી ૧૦૨ સુધી. અંક ૧-૭.)

- ૧ અલીક, ઉપધાતજનક, નિર્રથક, અપાર્થક, હલ, દ્રુહિલ, નિઃ અધિક, બિન, પુનરુક્ત, વ્યાહત, અયુક્ત, ક્રમભિન્ન, વચનાતિ વિભક્તિભિન્ન, લિંગભિન્ન, અનભિહિત, અપદ, સ્વભાવહીન, હિત, કાલદોષ, યતિદોષ, હવિદોષ, સમયવિરુદ્ધ, વચનમાત્ર, અ પત્તિદોષ, અસમાસદોષ, ઉપમાદોષ, સ્વરૂપાવયવદોષ, અનિર્દેશો પદાર્થદોષ, અને મંધિદોષ. એ ૩૨ શ્રુત-અભ્યાસના દોષો.

- ૨ સાબળાની ઇચ્છા, શ્રવણ કરુ પૂજુ, મનમા અધારણ કરુ, ગ્રહણ કરુ વિચારુ, નિશ્ચય કરવા અને ધારણ કરી ગાખુ એ શ્રુતના આઠ ગુણો
- ૩ આનુ ચોરીશીમા ૪ પ્રત્યે- ભુલો ૧કરકુગર્ભિ, ૨નમિ ગર્ભિ, ૩નગ્ગતિ અને ૪દ્વિભુખ
- ૪ કાલોચિત પકનપાન, નિનય, બહુમાન, ઉપધાન, અનિહન બ્ય-જત, અર્થ અને વાજનાર્થ એ આઠે આચારો જ્ઞાનના અગતા છે
- ૫ અક્ષગ્નુત, અનક્ષગ્નુત, મજાગ્નુત, અમજાગ્નુત, મમ્મકુત, મિથ્યાગ્નુત, માલિગ્નુત, અનાગ્નુત, અપર્યવમિતગ્નુત, અપર્યવમિતગ્નુત, ગમિદ્ગ્નુત, અગમિદ્ગ્નુત, અગમિદ્ગ્નુત, અગમિદ્ગ્નુત એ શ્રુતના ૧૪ પ્રકારો
- ૬ પર્યન, પર્યનમમામ, અક્ષ, અક્ષનમમામ, પન, પદમમામ, મધાત, મધાતમમામ પ્રતિપતિ, પ્રતિપતિમમામ, અનુયોગ, અનુયોગમમામ, પ્રાભૂતપ્રાભૂત, પ્રાભૂતપ્રાભૂતમમામ, પ્રાભૂત, પ્રાભૂતમમામ, વન્તુ, વસ્તુમમામ, પૂર્વ, પૂર્વ મમાસગ્નુત એ શ્રુતના ૨૦ પ્રકારો
- ૭ પપન્ના દશ છે અકિમગ્નુ, આકિમગ્નુ, ભક્તપગ્નિયા, મમ્તાગ્ન, તદુલવૈયાનિદ, અદાનિગ્ન, દેવેદ્રગ્નુતિ, મગ્નુમમાધિ, મહા-પગ્નુમમાધિ અનેગ જિનિદા શ્રી મહારીગ પ્રભુતા ૧૪૦૦૦ મુનિઓએ ચૌદ દશ પપન્ના કરેના હતા, તેમ સામ્વમા નિવે ન કે

॥ વિંશતિતમ તીર્થપદ પૂજા ॥

(પા. ૧૦૩ થી ૧૦૪ સુધી. અંક ૧-૮.)

- ૧ વર્તમાન શ્રુતના અર્થના જાણકાર.
- ૨ ધર્મોપદેશક નંદિષેણની જેમ.
- ૩ અનંત પ્રાણીઓનું મુક્તિગમન સ્થળ.
- ૪ ત્રેવીશ તીર્થકરોનું મુક્તિગમન સ્થળ.
- ૫ વાસુપૂજ્ય સ્વામીનું મુક્તિગમન સ્થળ.
- ૬ મહાવીર સ્વામીનું મુક્તિગમન સ્થળ.
- ૭ આદીશ્વરજીનું મુક્તિગમન સ્થળ.
- ૮ નેમનાથજીનું દીક્ષા, કૈવલ્ય અને મુક્તિગમન સ્થળ.

ગુજરાતી-ભાષાંતરના ગ્રંથો

(મળી શકતા ગ્રંથોનું લીસ્ટ)

૨ શ્રી નરતત્ત્વનો સુદર બોધ	૦ ૧૦ ૦
૪ શ્રી જીવવિચાર વૃત્તિ	૦-૬-૦
૮ શ્રી દૃઢ વૃત્તિ	૦-૮-૦
૯ શ્રી નયમાર્ગદર્શક	૦ ૧૦ ૦
૧૦ હમ વિનોદ	૦ ૧૨ ૦
૧૨ કુમાર સિદ્ધારથતક	૧-૮-૦
૧૩ શ્રી જ્ઞેનધર્મ સિધ્ધિક પ્રત્નોત્તર	૦-૮-૦
૧૪ શ્રી જ્ઞેન તત્ત્વસાર મૂળ તથા ભાષાતર	૦-૬-૦
૧૬ શ્રી આત્મવલ્લભ જ્ઞેન સ્તવનાવલી	૦-૬-૦
૧૭ શ્રી મોક્ષપદ મોખાન	૦-૧૨ ૦
૧૮ ધર્મગિન્દુ આવૃત્તિ બીજી	૨-૦-૦
૧૯ શ્રી પ્રત્નોત્તર પુષ્પમાળા	૦ ૧૪ ૦
૨૧ શ્રી આવક કલ્પતરુ	૦-૬-૦
૨૨ શ્રી આત્મપ્રબોધ	૨-૮-૦
૨૬ જ્ઞેન ગ્રંથ ગાદીડ	૧-૦-૦
૨૭ શ્રી નવાચ્છ પ્રમગીપૂજન (અર્થ મહિત)	૦-૮-૦
૨૮ શ્રી તપોગ્ન મહોદધિ ભા ૧, ૨ જો	૧-૦-૦
૨૯ શ્રી મમ્મકૃત્વ સ્વરૂપ સ્તવ	૦-૪-૦
૩૧ શ્રી ચપેકમાળા ચગિત્ર	૦-૮-૦
૩૩ શ્રી મમ્મકૃત્વ કૌમુદી ભાષાતર	૧-૦-૦
૩૪ શ્રી પ્રકરણ પુષ્પમાળા (દ્વિતીય પુષ્પ)	૦-૮-૦
૩૬ શ્રી અધ્યાત્મમત પરીક્ષા	૦-૪-૦
૩૭ શ્રી ગુરુ ગુણમાળા	૦-૬-૦
૩૮ શ્રી શત્રુજય તીર્થ સ્તવનાવલી	૦-૫-૦
૪૦ શ્રી જ્ઞાનામૃત મન્યકુલ	૦-૮-૦
૪૨ શ્રી ઉપદેશ સંપત્તિમ	૧-૦-૦
૪૪ શ્રી પચ પરમેષ્ઠી ગુણ ગ્નમાળા	૧-૮-૦
૪૫ સુમુખનૃપાનિ ધર્મ પ્રભાવકાની કથા	૧-૦-૦
૪૬ શ્રી નેમનાથ પ્રબુદ્ધ ચગિત્ર	૨-૮-૦

૪૭ શ્રી સુપાર્શ્વનાથ ચરિત્ર ભા. ૧ લો	૨-૦-૦
૪૮ આદર્શ જૈન સ્ત્રી રત્નો	૧-૦-૦
૪૯ શ્રી સુપાર્શ્વનાથ ચરિત્ર ભાગ ૨ જો	૨-૮-૦
૫૦ ,, દાનપ્રદીપ	૩-૦-૦
૫૧ ,, નવપદ્મ પૂજા (અર્થ સહિત)	૧-૪-૦
૫૨ કાવ્ય મુધાકર	૨-૮-૦
૫૩ શ્રી આચારોપદેશ	૦-૮-૦
૫૪ ધર્મરત્ન પ્રકરણ	૧-૦-૦
૫૫ શ્રી પચ પ્રતિક્રમણ સૂત્ર (અર્થ સહિત શાસ્ત્રી)	૧-૧૨-૦
શ્રી પંચપ્રતિક્રમણસૂત્ર અર્થ સહિત (ગુજરાતી)	૧-૪-૦
૫૬ શ્રી આત્મવિશુદ્ધિ	૦-૬-૦
૫૭ કુમારપાળ પ્રતિષેધ	૩-૧૨-૦
૫૮ જૈન નરરત્ન “ ભામાશાહ ”	૨-૦-૦
૫૯ આત્માનંદ સભાની લાઘવેરીનું અક્ષરાનુક્રમ લીસ્ટ	૦-૧૪-૦
૬૦ શ્રી વિમલનાથ ચરિત્ર	૧-૧૨-૦
૬૧ શ્રી ચંદ્રપ્રભુ ચરિત્ર	૧-૧૨-૦
૬૨ શ્રી પૃથ્વીકુમાર ચરિત્ર	૧-૦-૦
૬૩ ધર્મ પરીક્ષા	૧-૦-૦
૬૪ શ્રી પ્રભાવક ચરિત્ર	૨-૮-૦
૬૫ જૈન ધર્મ	૧-૦-૦
૬૬ શ્રી દેવસીરાધ પ્રતિક્રમણ અર્થ સહિત (ગુજરાતી)	૦-૧૦-૦
૬૭ શ્રીપાળ રાજનો રાસ, સચિત્ર. અર્થ યુક્ત	૨-૦-૦
,, ,, ,, રેશમી પુઠું	૨-૮-૦
૬૮ સતી મુરસુદરી ચરિત્ર	૧-૮-૦
૬૯ સંવેગદ્રુમ કંદલી	૦-૪-૦
૭૦ શત્રુજયનો પંદરમો ઉદ્ધાર	૦-૨-૦
૭૧ ,, સોળમો ઉદ્ધાર	૦-૪-૦
૭૨ શ્રી વિશ્વસ્થાનક પૂજા અર્થ સહિત	૦-૧૨-૦

લખો:—શ્રી જૈન આત્માનંદ સભા-લાવનગર

